

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Het centrale-bankstelsel en de kredietpolitiek van de Westduitse Bondsrepubliek — De nieuwe overeenkomst tussen het Ministerie van Financiën en de Nationale Bank van België betreffende de financiering van de kredieten toegestaan aan de Europese Betalingsunie (Bericht van het Ministerie van Financiën) — De financiering van de herwapening en het Internationaal Instituut voor Openbare Financiën — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Statistieken.

HET CENTRALE-BANKSTELSEL EN DE KREDIETPOLITIEK VAN DE WESTDUITSE BONDSREPUBLIC

De nederlaag van 1945 bracht diepgaande wijzigingen teweeg in de politieke, economische, maatschappelijke en financiële inrichting van Duitsland, en zulks zowel in de door de Russische legers bezette zone als in het gebied van de huidige Westduitse Bondsrepubliek. Ten aanzien van het financie-, geld- en kredietwezen hebben de achtereenvolgende wijzigingen, die overigens nog niet hun eindstadium hebben bereikt, meer bepaald betrekking op de circulatiebank en de grote particuliere banken. Kreeg het statuut van deze laatste blijkbaar een min of meer definitieve vorm in de Duitse wet van 29 Maart 1952 (*Gesetz über den Niederlassungsbereich von Kreditinstituten*), het circulatiebankstelsel, opgericht krachtens de geallieerde beschikkingen, moet daarentegen nog juridisch worden bekrachtigd door een Duitse wetgeving die wellicht enkele hoofdkenmerken er van zou kunnen wijzigen (1).

Inderdaad, zo het optreden van de Geallieerden in Duitsland na de overgave op enkele grote economisch-politieke beginselen berustte, hun toepassing verschilde zowel in de tijd als in de ruimte, want de verdeling van West-Duitsland in drie bezettingsgebieden vergrootte nog het uiteenlopend en ingewikkeld karakter van de nagestreefde politiek tot aan de geldhervorming in Juni 1948.

(1) Op 8 November 1952 werd een ontwerp van wet door de Bondsregering goedgekeurd; het voorziet de oprichting van een *Bundesbank*, een circulatiebank die het huidige centrale-bankstelsel moet vervangen. Het zal aan de *Bundestag* en daarna aan de *Bundesrat* worden voorgelegd.

Ten grondslag aan de wijzigingen in het openbaar en particulier krediet zowel als in de economische en industriële organisatie ligt de bezorgdheid om de concentratie van een buitensporige economische macht in handen van één enkel orgaan of van enkele bepaalde groepen te verhinderen. Waar de dekartellisatie de zware nijverheid en de chemische industrie gold, trof de deconcentratie van het bankwezen de Reichsbank en de grote Berlijnse particuliere banken met bijkantoren: de Deutsche Bank, de Dresdner Bank, de Commerzbank.

Met de overgave werden enkele honderd bedrijfheden stopgezet. Diegene die mochten voortgezet worden, werden territoriaal begrensd, vooreerst door de bezettingszones en daarna door de verschillende *Länder* welke de Geallieerde autoriteiten binnen hun gebied oprichtten. Daar het vierledig financieel Directorium te Berlijn, inzake geld- en kredietproblemen niet bevoegd is, en er buiten dit orgaan geen aangepaste verbinding aanwezig was, troffen de bezetters maatregelen die al naargelang de bezettingszone verschilden; de enen (de Amerikanen en de Fransen) dreven de deconcentratie tot het uiterste, de anderen (de Britten) aarzelden ingrijpende hervormingen in te voeren in een geld- en bankstelsel dat aan de economische eisen van hun zone was aangepast.

Bovendien moest de nieuw op te richten organisatie rekening houden met politieke eisen. Werd op de inrichting van een Bondsstaat aangestuurd, dan moest de circulatiebank zelf op een federale grondslag berusten.

Nochtans zou deze laatste pas op de voorgrond treden nadat circulatiebanken (*Landeszentralbanken*, of L. Z. B.) op verschillende tijdstippen in elk der elf *Länder* waren opgericht (1). Naast het uitgifterecht werden die L. Z. B. bekleed met een goed deel der gewone functies van een centrale bank, die tegelijkertijd als bank der banken en als bank van de *Länder*regering moest optreden. Eerst in een later stadium, en wel weinig maanden na de geldhervorming, werd een coördinatie- en centralisatieorgaan ingesteld: de *Bank Deutscher Länder* (B. D. L.), die het uitgifterecht verkreeg. Zij was de sluitsteen van het centrale-bankstelsel dat algeheel door de Geallieerden was geschapen en waarvan de oprichting, hoewel zij geheel logisch en rationeel was, toch van een zeker empirisme zoniet van een zeker opportunisme getuigde.

Op het ogenblik dat de geldhervorming werd uitgevoerd, was het apparaat voor de uitvoering van een kredietpolitiek dus reeds voorhanden. Het kon de vereiste maatregelen treffen in het particuliere kredietwezen dat voordien herhaaldelijk was aangepast geworden. Het Duitse bankstelsel, dat sedert de overgave werd uiteengegukt, trachtte zich weder op te richten. Een der grote moeilijkheden die een centrale-bankpolitiek had kunnen doen falen, lag dan ook hierin dat de organisatie van het openbare of het particuliere krediet slechts voorlopig mocht zijn, dat zich hierin onvermijdelijk een bestendige druk zou doen gevoelen, zoniet voor een herstel van het *statu quo ante* dan toch voor het uitlokken van ingrijpende structuraanpassingen, en dat men zich aan uiterst verschillende ontwikkelingen zowel in hun omvang als in hun tempo zou mogen verwachten. Op het huidige ogenblik immers zijn wij getuige van een herstel van de concentratie der particuliere banken, naar Duits recht, als wanneer het gedeconcentreerde centrale-bankstelsel ongewijzigd blijft voortbestaan. Bovendien zal het centrale-bankstelsel, gelet op de politieke ontwikkeling die door de ondertekening van de contractuele akkoorden bekrachtigd werd en aan Duitsland praktisch zijn volledige soevereiniteit terugschenkt, in de Duitse wetgeving moeten ingeschakeld worden en aan nieuwe feitelijke toestanden worden aangepast.

De B. D. L. en de L. Z. B. vingen hun taak onder ongunstige voorwaarden aan. De Duitse economie was door de oorlog en de inflatie geheel verarmd. Praktisch waren er geen reserves, noch goud- en deviezenvoorraden meer. Het marktsysteem was ontredderd. In productie en verdeling heerste wanorde. In die bedenkelijke omstandigheden moest een nieuwe geldeenheid in omloop worden gebracht, die de circulatiebank door een aangepaste kredietpolitiek moest verdedigen, als wanneer men aan de vooravond van de hervorming op 20 Juni 1948 in het duister tastte omtrent de wijze waarop de economie zou reageren op de nieuwe geldeenheid waarvan niet eens kon gezegd worden dat zij op een normaal werkende nijverheid of landbouw berustte.

En toen enkele maanden later de *Deutsche Mark* een eervolle plaats onder de Europese deviezen ging innemen,

(1) Thans tot negen teruggebracht sedert de oprichting van een *Südstaat*.

moest de zo conjunctuurgevoelige Duitse economie het hoofd bieden aan de onevenwichtigheden welke door de oorlog in Korea werden veroorzaakt. Tenminste tweemaal in de loop van de winter 1950-1951 dreigde het Duitse geldwezen ten onder te gaan. Het centrale-bankstelsel kon de crisis te boven komen dank zij een krachtdadige kredietpolitiek en de hulp en het begrip die de Europese partners in de schoot van de Europese Betalingsunie betoonden.

In weerwil van de grondige verarming van de *Bund*, de plotse en aanzienlijke conjunctuurbewegingen in de wereldeconomie, en de institutionele en binnenlandse politieke moeilijkheden, ontpopte zich het centrale-bankstelsel van de Bondsrepubliek als één der hoofd-factoren van het merkwaardig herstel van de Duitse economie sedert vier jaar. Het heeft ook zijn zwakke zijden getoond. Doch dat het, spijt zoveel ongunstige omstandigheden, een groot succes behaalde, getuigt onmiskenbaar van de degelijkheid der kredietpolitiek, die de politieke overheid noch al de particuliere kredietinstellingen niet steeds inzagen.

INSTELLING VAN HET CENTRALE-BANKSTELSEL

Dit stelsel is in wezen uit twee trappen gevormd, daar er boven de L. Z. B., die in elk *Land* de rol van een bank der banken of van een Staatsbank vervullen, een overkoepelingsorgaan, de B. D. L., voorhanden is.

Die constructie beantwoordt aan de eisen van de decentralisatie in een Bondsstaat en aan de behoeften van een eenvormige geld- en kredietpolitiek voor het gehele land. Door de L. Z. B. een vrij grote beoordelings- en handelingsvrijheid te laten in het kader van de algemene kredietpolitiek van de overheid, maakt zij het hun mogelijk gemakkelijker op te treden overeenkomstig de eisen van de zeer uiteenlopende gewestelijke economieën, van de overgeïndustrialiseerde Roergebieden en de Hanzeatische havensteden tot de landbouwprovinciën van het Zuiden en het Centrum en daarbij zelfs rekening te houden met de kredietbehoeften die, zelf in de schoot van een homogeen economisch geheel, zeer verscheiden zijn wegens de materiële en morele omwentelingen die de oorlog veroorzaakte (1).

A. — Bank Deutscher Länder

De *Bank Deutscher Länder* werd opgericht op 1 Maart 1948 krachtens twee gelijke wetten van het Britse en het Amerikaanse militair bestuur. Bij een wet van het Franse militair bestuur traden de L. Z. B. van de Franse zone eveneens toe, en wel met terugwerkende kracht tot 25 Maart 1948. De B. D. L., die reeds achttien maanden vóór de vorming van de eerste Bondsregering tot stand kwam, was het eerste orgaan dat op een trizonale basis werd opgericht.

(1) Cfr. Davin, L. E. « Aperçu du système bancaire actuel de la République Fédérale allemande » in *La Revue de la Banque*, n° 1 en 2, 1951, blz. 15 e.v.

Haar kapitaal, groot RM. 100 miljoen (omgezet in DM. 100 miljoen bij de geldhervorming), werd geheel door de L. Z. B. ingeschreven naar verhouding van de omvang der bestaande deposito's op 1 Maart 1948, met dien verstande dat hun deelneming naderhand door beschikking van de Beheerraad kon gewijzigd worden.

Deelneming van de L. Z. B. aan het kapitaal van de B. D. L.

(miljoenen DM.)

L. Z. B.	Vóór 1 April 1949	Sedert 1 April 1949
Baden	3,5	2,5
Beieren	21,5	17,5
Bremen	2,-	3,-
Hamburg	9,-	8,0
Hessen	9,5	8,5
Palts	4,5	5,5
Neder-Saksen	12,-	11,5
Schleswig-Holstein	4,5	4,5
Westfalen-Noord-Rijnland	20,-	28,-
Württemberg-Baden	10,5	9,-
Württemberg-Hohenzollern	3,-	2,-

Zij bezit het uitgifterecht. Nochtans had zij geen enkel aandeel in het drukken van de Deutsche Mark bij de geldhervorming in Juni 1948. Daarentegen onderhoudt zij geen directe zakenbetrekkingen met het particuliere bedrijfsleven; daarvoor dragen de L. Z. B. zorg. Zij treedt nochtans op als bankier van de *Bund*, van het Bestuur der Spoorwegen en der Posterijen en van de *Kreditanstalt für Wiederaufbau*. Alles bijeengenomen bezitten de L. Z. B. het monopolie der buitenlandse betrekkingen van het centrale-bankstelsel ietwat op dezelfde wijze als het *Banking Department* van de *Bank of England*, terwijl de B. D. L. meer met het *Issue Department* overeenstemt.

Nauwe persoonlijke banden, die statutair tussen de B. D. L. en de L. Z. B. zijn gelegd, waarborgen een grote eenvormigheid bij de uitvoering van de kredietpolitiek. Deze laatste berust bij de *Zentralbankrat* (Beheerraad of *Board of Directors*), het hoogste orgaan van de B. D. L., dat samengesteld is uit een voorzitter, de voorzitters van elk der L. Z. B. en de voorzitter van het *Direktorium* van de B. D. L., die zelf door de *Zentralbankrat* wordt aangeduid. Deze laatste beslist eigenmachtig over de te nemen maatregelen op het gebied van de geld- en kredietpolitiek voor het gehele grondgebied. Zo is hij bevoegd inzake de beschikkingen betreffende de discontovoet, de minimale reservepercentages, de open-marktpolitiek, de bekendmaking der richtlijnen inzake krediet, enz. De *Zentralbankrat* duidt de leden aan van het *Direktorium*, en wel de voorzitter, de ondervoorzitter en een veranderlijk aantal directeurs. De voorzitter van het *Direktorium* is verantwoordelijk tegenover de *Zentralbankrat* voor de uitvoering der door deze laatste uitgevaardigde maatregelen en voor het zakenbeleid van de B. D. L. In tegenstelling met de Reichsbank is er hier geen verantwoordelijkheid van een college, doch een samenbundeling van de verantwoordelijkheden en beschikkingsmacht in handen van de voorzitter van het *Direktorium*.

Die organisatie kenmerkt zich door een volledige onafhankelijkheid tegenover de politieke overheid van de Bondsstaat. In de betrekkingen met de Geallieerde overheid bezat de Geallieerde Bankcommissie, die praktisch nooit tussenbeide kwam, alleen een recht van toezicht op de krediet- en deviezenpolitiek. Het nieuwe bezettingsstatuut van Maart 1951 beperkte de bevoegdheid der Hoge Commissarissen alleen op dit gebied. In werkelijkheid mag de B. D. L. ten allen tijde vrijelijk optreden tegenover de bezettingsoverheid, wier enige positieve tussenkomst, buiten de geldhervorming, zich deed gelden tijdens de langdurige discussies over de devaluatie van de Deutsche Mark t.o.v. de dollar, welke devaluatie in September 1949 door de Bondsregering besloten werd op voorstel van de B. D. L.; zij voerde geen bedenkingen aan tegen de nieuwe koers. Die onafhankelijkheid bezit de B. D. L. eveneens in haar betrekkingen met de *Länder*. Hoewel de aanstelling van de voorzitters der L. Z. B., leden van de *Zentralbankrat* der B. D. L., afhangt van de Eerste Minister van elk der *Länder*, mogen de voorzitters van niemand onderrichtingen ontvangen over hun houding in de B. D. L. De regeringen van de *Länder* zijn niet bevoegd om hun dit of gene standpunt op te dringen dat bijzonder gunstig zou zijn voor de belangen van het *Land* waarin zij hun functies vervullen.

Hier raken wij aan één der meest netelige problemen van de hervorming van de centrale bank. In de huidige omstandigheden aanvaardt de politieke overheid in geen enkel land dat de circulatiebank een volledige onafhankelijkheid behoudt. Het zou ons verwonderen moesten de leiders en de parlementsleden van Duitsland hierop uitzondering maken, ondanks de onbetwistbare goede resultaten die de B. D. L. in moeilijke omstandigheden verwierf, ten dele dank zij haar onafhankelijkheid tegenover de overheid te Bonn. Stellig is de politieke overheid gerechtigd in de huidige tijdsomstandigheden een ruimer toezicht te eisen op de bedrijvigheid van de circulatiebank. Doch veel hangt af van het karakter der regeringsleden en van de persoonlijkheid der leiders van de circulatiebank, zo men vermijden wil dat die betrekkingen ontaarden in een onderwerping aan de politieke overheid, die, bij het nastreven van oplossingen voor de onmiddellijke problemen — meestal de begrotingstekorten —, de belangen op lange termijn, die de centrale bank te verdedigen heeft, in gevaar kan brengen.

Ten aanzien van haar bedrijvigheid is de B. D. L. gemachtigd al de gewone functies van een centrale bank te vervullen :

- de uitoefening van het uitsluitend uitgifterecht voor de biljetten; de uitgifte van pasmunt behoort tot de bevoegdheid van de *Bund* krachtens een bijzondere wet van 8 Juli 1950;
- het vaststellen van minimum-reserves, die de L. Z. B. bij de B. D. L. en de kredietinstellingen bij de L. Z. B. dienen te onderhouden;
- het bekendmaken van de richtlijnen betreffende de open-marktpolitiek die de B. D. L. en de L. Z. B. gerechtigd zijn te voeren;

- het bekendmaken van de richtlijnen inzake kredietwezen of het geldwezen in het algemeen, die de L. Z. B. in hun respectievelijk *Land* dienen toe te passen;
- de regeling van en het toezicht op de overschrijvingen van *Land* tot *Land*, die door tussenkomst van de L. Z. B. geschieden;
- het uitvoeren van de normale verrichtingen van Rijkskassier (d.w.z. de *Bund*);
- het uitvoeren, in beginsel, van al de bankverrichtingen met de L. Z. B.; het aankopen van deviezen, edele metalen, het aanvaarden van gelddeposito's of de bewaarneming van effecten, het disconto, de beleningen;
- de nationale overheid van advies dienen over de deviezenpolitiek en de transfer van kapitalen naar het buitenland verzekeren;
- het onderhouden van zakenbetrekkingen met de buitenlandse circulatiebanken;
- het opmaken van allerhande geld- en bankstatistieken.

Voegen wij hieraan toe dat de beheerraad van de Bank op 4 Mei 1950 besloot de hoogtegrens der kredieten of voorschotten aan de *Bund*, vastgesteld op 1,5 milliard DM. bij de wet tot oprichting van de B. D. L., met 1 milliard te verhogen.

B. — Landeszentralbanken

De *Landeszentralbanken* werden al naargelang de bezettingszone op verscheidene tijdstippen opgericht, en wel in 1947 en 1948; een wet van de militaire gouverneurs dd. 15 April 1949 verwezenlijkte de eenmaking en de codificatie van de gezamenlijke beschikkingen.

In tegenstelling met de B. D. L., die geen enkele bijbank bezit, beschikken de L. Z. B. over een uitgebreid net van agentschappen binnen de grenzen van elk *Land*. Zij mogen echter hun functies alleen uitoefenen in het *Land* waar zij gevestigd zijn. Daar die gebieden zeer verscheiden zijn, zowel wat hun oppervlakte als hun economische draagkracht betreft, is de betekenis van de L. Z. B. dan ook vrij uiteenlopend, zoals blijkt uit het bedrag van hun aanvangskapitaal.

**Aanvangskapitaal en totaal der staten
per 30 Juni 1952**
(*millioenen DM.*)

	Zetel	Aanvangs- kapitaal	Totaal der staten (1)
Baden	Freiburg	10	214,4
Beieren	München	50	1.186,8
Bremen	Bremen	10	141,1
Hamburg	Hamburg	10	658,2
Hessen	Frankfort a/M.	30	636,3
Palts	Mainz	20	374,0
Neder-Saksen	Hannover	40	681,2
Schleswig-Holstein	Kiel	10	389,9
Westfalen-Noord-Rijnland	Düsseldorf	65	1.743,5
Württemberg-Baden	Stuttgart	30	706,1
Württemberg-Hohenzollern	Reutlingen	10	149,2

(1) Het volume der verrichtingen door de verschillende L. Z. B. is vastgesteld met inbegrip van de kredieten die bij de B. D. L. werden herfinancierd en niet meer in de balans voorkomen.

Op het kapitaal van de L. Z. B. werd geheel door de *Länderregeringen* ingeschreven. Nochtans werd voorzien dat het zou overgedragen worden aan de kredietinstellingen die verplicht zijn minimum-reserves bij de L. Z. B. aan te houden. Die overdracht is tot dusver niet geschied; zij werd tweemaal verdaagd, en wel op 1 Maart 1950 en op 1 Maart 1952. Die weifelingen houden verband met verschillende strekkingen die in verband met de hervorming van het centrale-bankstelsel aan het licht treden. Zo de aanvankelijk voorziene beschikkingen worden toegepast, zou men door een twee-gradenstelsel het kapitaal van de B. D. L. indirect in handen geven van de particuliere kredietinstellingen, als wanneer de politieke overheid een totale ondergeschiktheid van de toekomstige circulatiebank wenselijk acht. De wetsbeschikking die de overdracht van de deelbewijzen op de kredietinstellingen voorzag, werd dan ook bij een wet van 3 November jl. opgeheven.

In weerwil van de bestaande banden tussen de *Länderregeringen* en de L. Z. B., behouden deze laatste een zeer grote bewegingsvrijheid; hoewel zij aan een zeker toezicht onderworpen zijn, hoeven zij geen richtlijnen van de politieke overheid te ontvangen. Alleen indirect kan deze laatste haar invloed uitoefenen in die zin dat de aanduiding van de voorzitter en de ondervoorzitter van de L. Z. B. berust bij de Eerste Minister van het *Land*, en dit op voorstel van de Minister van Financiën.

Daar echter die benoeming voor een tijdsduur van vijf jaar gedaan wordt, is de politieke invloed aanmerkelijk verminderd en kan de voorzitter van de L. Z. B. in volle onafhankelijkheid deelnemen aan de werkzaamheden van de *Zentralbankrat* van de B. D. L. te Frankfurt.

De leidende organen van de L. Z. B. zijn in wezen gelijk aan die van de B. D. L. Elke L. Z. B. wordt bestuurd door een beheerraad waarvan, naast de voorzitter en de ondervoorzitter, zeven andere leden deel uitmaken, en wel de directeur van het Bureau voor Bankcontrole van het *Land*, drie vertegenwoordigers van de ministers van Landbouw en van Economische Zaken; de drie andere leden worden verkozen door de aandeelhouders van de openbare, particuliere of coöperatieve kredietinstellingen. Nochtans moet de beheerraad de beslissingen van de *Zentralbankrat* en van de B. D. L. eerbiedigen. Aldus is medewerking verwezenlijkt onder de openbare en particuliere instanties die bijzonder bevoegd zijn voor de ontwikkeling der economie van het *Land*. Nochtans mogen de Eerste Minister noch de leden van de beheerraad, richtlijnen opdringen aan de Voorzitter wat betreft de in de B. D. L. aan te nemen houding. Hij alleen draagt hiervoor de volle verantwoordelijkheid.

De tenuitvoerlegging der beslissingen van de beheerraad berust bij de directieraad die samengesteld is uit de voorzitter en de ondervoorzitter van de beheerraad en andere leden waarvan deze laatste het aantal vaststelt.

De L. Z. B. bezitten eveneens een zeer grote onafhankelijkheid tegenover de politieke overheid van het *Land*, hoewel zij minder uitgesproken is dan bij de B. D. L. De Amerikanen, die de eersten L. Z. B. in hun bezettingszone oprichtten, hebben zich de ervaring, die uit het

voorbeeld van de Reichsbank onder het naziregime werd opgedaan, ten nutte gemaakt. Zij stuurden er dan ook op aan om de L. Z. B. en later de B. D. L. aan de uitsluitende invloed van de politieke overheid te onttrekken, ten einde te verhinderen dat zij een volgzaam werktuig zouden worden ten dienste van doeleinden die soms weinig verband houden met de werkelijke eisen van een gezond geld- en kredietwezen.

De wet voorziet de functies die onder de bevoegdheid van de L. Z. B. vallen; de voornaamste hiervan zijn :

- het uitwerken van een aangepaste geld- en kredietpolitiek, vooral door de praktijk van het disconto. De kredietinstellingen moeten hun minimum-reserves bij de L. Z. B. aanhouden;
- het toezicht op de solvabiliteit en liquiditeit van de kredietinstellingen;
- het verlenen van kredieten aan de regering van het *Land* of aan de publiekrechtelijke instellingen die er onder ressorteren, en het vervullen der functies van kassier van het *Land*;
- het aanvaarden en beheren van effectenbewaarningen;
- het verzekeren van en het toezicht houden op de transfers binnen het *Land*, tussen de verschillende *Länder* en met het buitenland, overeenkomstig de richtlijnen van de B. D. L.

* * *

Dit centrale-bankstelsel doet ons denken aan het Amerikaanse systeem. Doch ondanks die gelijkenissen zijn er kenmerkende verschillen, en wel in die zin dat de *Federal Reserve Board*, het coördinatieorgaan, in de Verenigde Staten geen enkele bankbedrijvigheid uitoefent. Anderzijds worden de zeven leden van de *Federal Reserve Board* door de President van de Verenigde Staten benoemd; de oplossing der problemen gaat dus steeds uit van hogerhand, in tegenstelling met Duitsland, waar zij vooral uitgaat van de L. Z. B. Overigens zetelt geen enkele leider van de twaalf Amerikaanse reservebanken in de *Federal Reserve Board*, welke laatste een voortdurend recht van toezicht bezit op de bedrijvigheid van de reservebanken. Tenslotte zijn deze laatste geen instellingen van de Amerikaanse staten; hun bevoegdheid strekt zich uit over het grondgebied van verschillende staten tegelijk.

Doch in vergelijking met de Reichsbank of de andere klassieke nationale banken, ligt de nieuwigheid in het Duitse centrale-bankstelsel minder in de bedrijvigheid van de L. Z. B. en in hun betrekkingen met het buitenland dan in de interne verhoudingen. Immers, de L. Z. B. vervullen tegenover de openbare en particuliere kredietinstellingen, ondanks hun voorrechten, een taak gelijkaardig aan die van de agentschappen of zetels van de nationale banken. Er is alleen een verschil in graad, want de L. Z. B. beschikken over een iets ruimere bevoegdheid bij de beoordeling. De bankiers vonden niet dat de betrekkingen, inzonderheid vóór de wet op de reconcentratie van het bankwezen, t. o. v. de voor-

oorlogsperiode zeer gewijzigd waren en praktisch bleken de L. Z. B. in hun ogen agentschappen van de centrale bank te zijn, die de richtlijnen te Frankfort beslist min of meer soepel dienen uit te voeren.

Daarentegen werden de interne verhoudingen grondig gewijzigd. In plaats van een centralisatie onder een gouverneur of de Minister van Financiën of van Economische Zaken, of van een college, waarvan de leden in de hoofdstad verblijven, is het kredietbeleid gedecentraliseerd en geografisch verspreid. Het ligt in handen van de voorzitters der L. Z. B., die in de *Zentralbankrat* allen op gelijke voet staan, de eigen problemen van elke streek ter sprake brengen, en zulks met een gezag dat de leiders van de bijbanken of agentschappen der nationale banken stellig niet bezitten. Aldus komt een hogere, zelfstandige en gemeenschappelijke wil tot uitdrukking, die, zoals vier jaar ervaring het hebben aangetoond, berust op de ondervinding en de raadgevingen van zeer goed ingelichte mensen, die over het algemeen zeer bevoegd zijn en volledig onafhankelijk staan tegenover welke politieke of bestuurlijke overheid ook.

Aldus kon een akkoord over de te volgen kredietpolitiek met betere zaakkennis tot stand komen, daar die vorm van collectieve wilsuiting uitgaat van mensen met gelijke rang, die bovendien een stevige vesting vormen tegen de misbruiken van de centrale overheid. Zij is tevens een waarborg voor een gelijkvormige uitvoering der te Frankfort besloten richtlijnen, en zulks met inachtneming van de noden van elk *Land*. Trouwens in de schoot van de B. D. L. en van al de L. Z. B. heerste steeds een doelmatige samenwerking. Een aanhoudende uitwisseling van inlichtingen, zelfs over detailpunten, kwam spoedig tot stand. Zij werkte zeer goed en maakte het de betrokken overheid ten allen tijde mogelijk over de nodige gegevens te beschikken voor de toepassing van de kredietpolitiek, zelfs in de individuele gevallen. In dat opzicht was de samenwerking veel beter dan onder de diensten voor de bankcontrole die in elk *Land* afzonderlijk optreden en waarvan de bedrijvigheid niet gecoördineerd was — althans niet tot dusver — door een federaal orgaan (1). Hieruit ontstonden af en toe schadelijke ervaringen, daar die diensten wegens gebrek aan inlichtingen niet in staat waren snel en tijdig professionele tekortkomingen in de bedrijvigheid van enkele kredietinstellingen te bespeuren, als wanneer iedere vergissing in kredietzaken dadelijk door het centrale-bankstelsel werd ontdekt.

FUNCTIONELE BETREKKINGEN

Daar de B. D. L. de bank van de L. Z. B. is, en deze laatste op hun beurt de bank van de kredietinstellingen zijn, rijst de vraag hoe in elk geval het beroep op de laatste liquiditeitsreserves geschiedt. Is er gelijkenis in de methoden en de voorwaarden van herfinanciering?

In werkelijkheid is die gelijkenis slechts schijn. De voorwaarden zijn niet dezelfde, want zo men in het

(1) In de praktijk wordt nochtans in de door de *Länder* inzake bankcontrole genomen maatregelen een grote overeenstemming gebracht dank zij het optreden van een vrij opgericht coördinatiecomité (het « *Sonderausschuss Bankaufsicht* »), waarin de B. D. L. met raadgevende stem zetelt. De beslissingen van dit comité gelden evenwel slechts als raadgevingen.

tweede geval te doen heeft met twee entiteiten met wel onderscheiden functies, nl. de L. Z. B. en de kredietinstellingen, in het eerste geval zijn de B. D. L. en de L. Z. B. in feite slechts twee takken van een en hetzelfde stelsel. De verhoudingen die hen regelen moeten dan ook verschillen van diegene die de betrekkingen tussen de L. Z. B. en de kredietinstellingen beheersen. Zo mogen de aan deze laatste opgelegde coëfficiënten inzake minimum-reserves of beperkingen van de herfinanciering, niet *mutatis mutandis* worden toegepast op de betrekkingen tussen de B. D. L. en de L. Z. B., onder voorwendsel een bepaalde kredietpolitiek algemeen te doen toepassen.

Dit bleek duidelijk, toen het Directiecomité van de E. B. U., tijdens de tweede crisis van de betalingsbalans in Februari 1951, zich afvroeg of het niet wenselijk was automatisch het bedrag der door de L. Z. B. aan de B. D. L. ter disconto aangeboden wissels te beperken. Aldus zouden herfinancieringscontingenten vastgesteld worden en zouden de L. Z. B. gedwongen worden hunnerzijds de herfinancieringsmogelijkheden van de kredietinstellingen te beperken. Zo in dit laatste geval zekere resultaten konden bereikt worden ondanks de uiteenlopende toestanden, kon dit niet in het eerste geval, daar de herfinancieringsbehoeften van de L. Z. B. veel minder dan die van de particuliere instellingen afhankelijk zijn van de verleende kredietbedragen.

Die herfinancieringsbehoeften van de L. Z. B. verschillen zeer sterk al naargelang de beschouwde periode of de betrokken L. Z. B. Sterke L. Z. B., zoals die in Rijnland-Westfalen, hoeven minder het krediet van de B. D. L. aan te spreken dan diegene welke in economisch zwakkere *Länder*, zoals Schleswig-Holstein, bedrijvig zijn.

Overigens, naast het kredietvolume zijn andere factoren van invloed op die herfinancieringsbehoeften. Zo is de liquiditeit van de L. Z. B. te Bremen en te Hamburg zeer gevoelig aan overschotten of tekorten in de betalingsbalans: bestendige tekorten dwingen hen op de B. D. L. terug te vallen, als wanneer de andere L. Z. B. op een zelfde ogenblik over ruime kasmiddelen beschikken. Dit zou bijvoorbeeld het geval zijn indien in een nijverheidsstreek de L. Z. B. zogenaamde tegenwaardegelden ontvangen (tegenwaarde der gelden van het Marshall-plan) voor een latere doorgave aan de begunstigde sectoren. Ook de budgetaire toestand van de verschillende *Länder* waaraan de L. Z. B. voorschotten moeten verlenen, veroorzaakt ongelijkheden, want sommige boeken regelmatig tekorten, terwijl andere, wegens de structuur van hun economie, geregeld overschotten te zien geven. Het aangaan van schulden of het terugbetalen van schuldbewijzen door de *Bund* veroorzaken eveneens geldbewegingen doorheen Duitsland en een daling of stijging der liquide middelen bij de L. Z. B., zonder enig verband met het bedrag der verleende kredieten. Dit geldt eveneens voor de overschrijvingen van *Land* tot *Land*.

Onder die voorwaarden mist het vaststellen van herfinancieringscontingenten voor de L. Z. B. om de kredietcontrole te versterken, zijn doel, wegens de vele factoren die hun liquiditeit beïnvloeden: het zwaartepunt dient

duis elders gezocht, en wel daar waar de betrekkingen tussen het centrale-bankstelsel en de kredietaanvragers van welke aard ook ontstaan of eindigen.

In de eerste plaats komt het er op aan het krediet van de centrale bank aan de overheid, met name de *Bund*, de *Länder* en andere publiekrechtelijke lichamen, te beperken. Zodra deze in begrotingsmoeilijkheden verkeren en, wegens gebrek aan een goed werkende kapitaalmarkt, de voorschotten van de circulatiebank aanspreken, ondervindt deze laatste tal van moeilijkheden om een samenhangende kredietcontrole uit te oefenen.

In de tweede plaats komt het er op aan een kredietcontingentering voor de kredietinstellingen toe te passen. Zoals verder zal blijken, werd die methode met succes in de herfst van het jaar 1950 gevolgd. Nochtans worden de herfinancieringsbehoeften van de particuliere kredietinstellingen — al zijn ze minder geschakeerd dan in de betrekkingen tussen de L. Z. B. en de B. D. L. — niet uitsluitend bepaald door het volume of de aard van de verleende kredieten.

Immers buiten die kredieten, kunnen de percentages of de absolute cijfers van de minimum-reserves, het beroep van de banken op het krediet der L. Z. B. bepalen. Die minimum-reserves, welke de kredietinstellingen bij de L. Z. B. en de L. Z. B. bij de B. D. L. moeten aanhouden, zijn een nieuwigheid in de inrichting van het Duitse bankwezen. Een verhoging van de percentages of een toeneming der deposito's brengen op hun beurt een stijging teweeg van de absolute bedragen die in reserve moeten worden gehouden en versterken aldus de herfinancieringsbehoeften.

Overigens worden deze laatste beïnvloed door de kapitaalbewegingen die nu eens een verhoging dan weer eens een beperking teweegbrengen.

Onder de factoren van de eerste categorie, vermelden wij o. m.:

- de overschrijvingen ten gunste van de overheid: *Bund*, *Länder* of andere publiekrechtelijke lichamen;
- de overschotten van de stortingen door de invoerders op de uitbetalingen aan de uitvoerders, alsook de betalingen in het krediet der zogenaamde tegenwaarderekeningen door diegenen die genieten van de prestaties onder het Marshall-plan;
- de aankopen van effecten of andere waarden, ingevolge de verkopen door het centrale-bankstelsel in het raam van een open-marktpolitiek.

Al de tegengestelde operaties van de voorgaande, vormen factoren van de tweede categorie. Hoewel die oorzaken niet alle tegelijkertijd noch in dezelfde richting hun invloed uitoefenen, neemt zulks niet weg dat zij in ruime mate de herfinancieringsbehoeften van de kredietinstellingen kunnen wijzigen.

Zulks betekent dat de door het centrale-bankstelsel gevoerde kredietpolitiek uiteraard de kenmerken draagt van haar ingewikkeld en veelzijdig karakter. De aanwending van één enkel controlemiddel, zoals de verhoging van de discontovoet of van de minimum-reserves, volstaat niet om in de moeilijkheden te voorzien. Wel integendeel,

Herfinancieringsbehoeften van al de kredietinstellingen bij het centrale-bankstelsel

(millioenen DM.)

Datum	Discontokredieten	Beleningen	Terugkoop van preequatievorderingen		Totaal
			Totaal	in het raam van de voorfinanciering (1)	
31-12-1948....	1.446	167	38	—	1.651
30-6-1949....	1.009	144	60	—	1.213
31-12-1949....	3.198	336	219	62	3.753
30-6-1950....	2.829	246	364	200	3.439
31-12-1950....	4.119	361	480	283	4.960
30-6-1951....	3.570	325	516	321	4.411
31-12-1951....	4.570	290	448	251	5.306
30-6-1952....	3.154	174	335	150	3.663

(1) Sedert 13 September 1949.

gegeven de uiterst grote verscheidenheid der hierin betrokken factoren, zal het centrale-bankstelsel zijn invloed op een reeks verschillende factoren moeten doen gelden door een beroep op de klassieke middelen of de toepassing van nieuwe methoden, welke aangepast zijn aan elke toestand die dient bestreden.

KREDIETPOLITIEK

Hoewel het centrale-bankstelsel van de Bondsrepubliek van betrekkelijk jonge datum is, had het te kampen met de meest ingewikkelde problemen, met de moeilijkste toestanden. Om hierin te voorzien, moest het controlemethoden toepassen welke vaak een uitzonderlijk karakter droegen en die op geen traditie berustten.

Doch het moest vooral tijdens de laatste twee jaar, en wel sedert October 1950, een uiterst drastische kredietpolitiek voeren, die enerzijds op klassieke middelen en anderzijds op gans nieuwe methoden steunde, en die per saldo een onbetwistbaar succes opleverde (1).

Niet zodra was de B. D. L. in functie getreden, of zij moest geldpolitieke maatregelen treffen van het hoogste belang sedert het einde van de oorlog, en wel de invoering van een nieuwe geldeenheid. De vervanging van de Reichsmark door de Deutsche Mark kon niet overwogen worden zolang het land geen echt centrale-bankstelsel bezat. Dank zij de oprichting van dit laatste vanaf het einde van de winter 1948, was een der technische voorwaarden aanwezig die voor het welslagen van de operatie onontbeerlijk waren.

Nochtans beperkte zich de rol van de B. D. L. en het centrale-bankstelsel aanvankelijk tot het in omloop brengen van de nieuwe geldmiddelen, die niet eens in de persen van de B. D. L. waren gedrukt. In enkele maanden tijds werd de omwisseling van Reichsmarks in Deutsche Marks, zowel voor het baargeld als voor

(1) Hoewel aan de notering van de Deutsche Mark op de vrije deviezenmarkt niet meer waarde dient gehecht dan haar toekomst, is het nochtans tekenend dat de Deutsche Mark, die in October 1950 met een disagio van 30 tot 35 pCt. op de Zwitserse markt werd verkocht, practisch de parikoers heeft bereikt, bij zover dat hij als een Europese harde valuta naast de Zwitserse frank, de Belgische frank en de escudo wordt beschouwd.

de rekeningen, overeenkomstig de voorziene beschikkingen uitgevoerd. Per einde December 1948 bedroeg de wettelijke geldschepping slechts DM. 12,8 milliard, waarvan enkel 6,1 milliard voortkwamen van de omzetting van oud geld. Per einde 1949 was de schepping van het vervangingsgeld practisch geëindigd : zij bereikte 13.250 millioen DM., waarvan 6.700 voor het baar geld en 6.550 voor de omzetting van de deposito- en spaar-rekeningen. Voortaan was het de taak van de B. D. L., door een toereikende kredietpolitiek, voor de waarde-vastheid van de Deutsche Mark zorg te dragen.

Een der eerste maatregelen was de verhoging van de minimum-reserves, ten einde de inflatiedruk in de laatste maanden van 1948 te bestrijden. Dank zij de ruime liquide middelen waarover de kredietinstellingen beschikten na de distributie van het nieuwe geld, konden deze laatste ruimschoots hun kredietverlening uitbreiden, toen het bedrijfsleven gekenmerkt was door een overheersende vraag en door een ongelijk tempo in de uitbreiding van het geldvolume enerzijds en die van de goederenproductie anderzijds. Wellicht zou een verhoging van de discontovoet het nagestreefde doel niet hebben bereikt, want met de middelen die de banken bezaten konden zij het beroep op het centrale-bankstelsel ontberen. De enige mogelijkheid om die expansiepolitiek te remmen, was de verhoging van de percentages der minimum-reserves waartoe de B. D. L. op 1 December 1948 besloot. Op dit tijdstip besloot zij eveneens het herdisconto van de bankaccepten te beperken tot diegene die op de buitenlandse handel betrekking hadden. Tenslotte werden de particuliere banken verzocht het bedrag der per einde October verleende kredieten niet te overschrijden, behalve in uitzonderingsgevallen en na overleg met hun L. Z. B.

Die reeks bepalingen volstond om de uitbreiding van de particuliere kredieten te remmen. Het gevaar voor een vermindering van de koopkracht kon des te gemakkelijker vermeden worden, daar de eerste maanden van 1949 gekenmerkt waren door een tragere stijging en tenslotte door een stabilisatie van de Duitse binnenlandse prijzen, zodat de B. D. L. de discontovoet en de percentages der minimum-reserves in de loop van de zomer kon verminderen.

Het centrale-bankstelsel had aldus de moeilijkheden door het eerste alarm veroorzaakt, kunnen te boven komen door aanwending van de klassieke kwantitatieve middelen van de kredietpolitiek. Andere en grotere moeilijkheden gingen naderhand oprijzen die van de B. D. L. en de L. Z. B. de aanwending eisten van uiterst verscheidene kwantitatieve, kwalitatieve, bestuurlijke, al dan niet klassieke maatregelen.

Van het begin van 1949 tot de lente van het volgende jaar dwong de toestand inzake werkgelegenheid er de B. D. L. eveneens toe haar medewerking te verlenen bij de bestrijding van de werkloosheid, en wel door middel van de voorfinanciering. Overigens ging het centrale-bankstelsel, ten gevolge van de bijzonder ongunstige ontwikkeling van de betalingsbalans gedurende de eerste negen maanden na het uitbreken van de oorlog in Korea,

een zeer strenge politiek van kredietbeperking voeren, die in de vorige lente iets werd verzacht.

Van die maatregelen zullen we hieronder trachten een synthese te geven. Nochtans voor een goed begrip van hun draagwijdte is het nodig in het kort het economisch verloop dat hieraan voorafging of hiermee gepaard ging, in herinnering te brengen.

A — Economisch verloop

Gegeven de toestand op de arbeidsmarkt in 1949 en de volledige afwezigheid van een kapitaalmarkt voor de financiering der programma's voor openbare werken of voor bestrijding van de werkloosheid, besloot de overheid (en vooral de *Länder*) de investeringen in ruime mate uit te breiden. Uitgaven ten belope van een milliard werden overwogen, waarvan de voorfinanciering ten belope van 200 miljoen door de B. D. L. moest verzekerd worden. Het jaar nadien kwam deze laatste op dezelfde wijze tussenbeide om mede te werken aan de uitvoering van de programma's voor woningbouw, industriële investeringen en aanmoediging van de uitvoer. Steeds in het raam van de investeringspolitiek en in afwachting van de goedkeuring der wet tot hulpverlening bij de investeringen in de zware nijverheid (*Investitionshilfegesetz*), werd zij er in 1951 tenslotte toe gebracht zekere dringende uitgaven voor te financieren. Doch de meest kenmerkende tussenkomsten van het centrale-bankstelsel geschieden na de gebeurtenissen in Korea.

Zoals bekend, waren deze laatste gevolgd door een zeer sterke stijging van de grondstoffenprijzen en van een aankoopwoede zowel door de nationale economie als door de particulieren. Ook Duitsland kon zich hieraan niet onttrekken. Trouwens, de toeneming van zijn nijverheidsproductie veroorzaakte een toeneming van de invoer, die des te sterker was daar in September 1950 de liberalisatie van het handelsverkeer in het raam van de E.O.E.S. van 50 op 60 pCt. gebracht werd. Tenslotte verzwakte de ruilvoet op bedenkelijke wijze, zowel voor Duitsland als voor de andere industriële invoerlanden.

De handelsbalans en de betalingsbalans gingen voor Duitsland snel een onrustwekkend verloop vertonen. Zijn stand in de Europese Betalingsunie tijdens de maanden October en November 1950, kon slechts door een bijzonder en tijdelijk krediet van 120 miljoen dollar gevrijwaard blijven. Tegelijkertijd werden beperkingsmaatregelen uitgevaardigd om de kredietuitbreiding te remmen. Deze laatste was immers een aansporing tot invoer waarvan het surplus juist een bron van gevaren vormde; de discontovoet en de minimum-reserves werden verhoogd, de bankaccepten beperkt, de kredieten verminderd (1), het toezicht op en de afgifte van vergunningen verscherpt, de verplichting opgelegd contanten te storten bij de aanvraag om vergunningen; al die maatregelen strekten er toe het verlenen van nieuwe kredieten te beperken of de omvang van de invoer te verminderen.

(1) Het betreft hier de vermindering van de herfinanciering (10 pCt. tot einde Januari 1951) ten gunste van de handelsbanken, welke vermindering door de J. Z. B. op aanvraag van de B. D. L. geschiedde.

Nochtans vermochten zij niet het gewenste evenwicht te herstellen. De toestand verergde in de winter 1950-1951. De banken konden verder kredieten verlenen, vooreerst omdat zij over een belangrijke portefeuille bankabel papier beschikten en vervolgens omdat zij de acceptkredieten vervingen door discontokredieten die hen toelieten de herfinanciering bij het centrale-bankstelsel aan te spreken. De monetaire maatregelen in de herfst van 1950 bleven dan ook ontoereikend om een nieuwe kredietexpansie te stuiten, die zelf een stijging veroorzaakte van de invoer, aangemoedigd als deze laatste was door de onzekere politieke toestand in de wereld tijdens de wintermaanden. Daar anderzijds de prijzen op de wereldmarkten verder stegen, moest de toeneming van de invoer uiteraard het tekort op de betalingsbalans nog vergroten.

Nieuwe maatregelen waren geboden.

Op voorstel van de B. D. L. werd de liberalisatie in het handelsverkeer op 22 Februari 1951 door de *Bund* geschorst. Zij was goedgekeurd geworden door de Raad van de E. O. E. S. op 7 April 1951. De invoer werd aan een bijzonder streng toezicht onderworpen. De aflevering van vergunningen werd vooreerst volledig stilgelegd en pas verscheidene maanden later geleidelijk opnieuw toegelaten. Met betrekking tot het geldwezen blokkeerde de circulatiebank in beginsel elke nieuwe kredietverlening; ze trachtte de bankvoorschotten met ca. een milliard DM. te verminderen en ze stelde een coëfficiëntensysteem vast om gezonde verhoudingen tussen de activa en de verplichtingen van de kredietinstellingen te handhaven. De resultaten van die politiek werden langzamerhand merkbaar in de loop van het jaar 1951. De bestuurlijke en andere beperkingen op de invoer brachten een vermindering van de deviezenaankopen en een verbetering van de betalingsbalans teweeg. De kredieten aan het particuliere bedrijfsleven krompen in tijdens de lente van 1951. Pas in de herfst lagen ze terug op hun peil van het jaarbegin. Toen was echter het gevaar geweken. De Duitse economie kende alsdan gunstigere voorwaarden.

Op de wereldmarkt was de prijsstijging van de grondstoffen tot staan gebracht en er tekende zich een neerwaartse tendentie af. Een tijdlang stegen nochtans de prijzen van de afgewerkte producten verder. De ruilvoet, die voor de *Bund* een jaar geleden zo ongunstig was, veranderde in zijn voordeel. Dank zij de ontwikkeling van de nijverheidsproductie kon de uitvoer worden verhoogd, vooral naar de landen leden van de E. B. U., waarvan Duitsland, bij het einde van het jaar, een belangrijk crediteurland werd; het bijzonder krediet van 120 miljoen dollar was immers in de lente van 1951 terugbetaald geworden. Hoewel de kredietcontrole geheel gehandhaafd bleef, werd een grotere vrijheid gelaten aan de invoer en vertoont deze laatste geen abnormale neiging tot stijgen. Het verloop van de buitenlandse prijzen en het feit dat men sedert Juni 1950 aan de internationale spanning gewoon is geworden, moesten de vraag doen verzwakken. Bovendien droeg deze laatste niet meer dat uitzonderingskarakter dat nog eigen was aan Duitsland in de winter van 1950-1951 en dat een zeer levendige conjunctuur op de markt voor levensmid-

delen en duurzame verbruiksgoederen had in het leven geroepen. Alleen heerst nog een drukke vraag in het bouwbedrijf, die nochtans niet van dien aard is dat zij alleen spanningen kan doen ontstaan zoals die welke zich in 1950 en gedurende verscheidene maanden in 1951 voordeden.

Daar verder zekere knelpunten, die zwaar op de betalingsbalans drukten, verdwenen — met name een verbetering van de binnenlandse productie en van de voorziening met vaste brandstoffen, waardoor de invoer van Amerikaanse steenkool aanzienlijk kon besnoeid worden — herstelde zich deze laatste, althans t. a. v. de betrekkingen met de landen leden van de E. B. U., want zij blijft verder een gevaarlijk tekort tegenover de Verenigde Staten vertonen.

Hoewel bepaalde bestuurlijke maatregelen werden verzacht, werd er aan de straffe kredietcontrôle niet getornd.

Immers, de binnenlandse prijzen gaven verder een wankel evenwicht te zien. Over het geheel was de vraag groter dan het aanbod en het duurde verscheidene maanden vooraleer de teruggang van de wereldnoteringen zijn invloed op de binnenlandse prijzen deed gelden. Ondertussen moesten loonsverhogingen worden ingewilligd. Elke doelbewuste politiek van kredietexpansie zou gevaren hebben opgeleverd voor de waardevastheid van het geld, op een tijdstip dat de overschotten op de betalingsbalans de liquiditeit bij de particuliere kredietinstellingen deden toenemen. De investeringen, de toeneming der aanvragen voor uitvoerkrediet — twee gebieden die buiten de restrictiepolitiek bleven — alsook de herneming van de invoer waren van dien aard dat zij het geldvolume konden doen stijgen en het prijzenprobleem nog ingewikkelder maken.

Te gepaste tijde traden echter compenserende factoren op in het tweede halfjaar, toen de vraag en de uitgaven afnamen en het spaarvolume zich dan ook uitbreidde. Tegelijkertijd werd de toestand nog verstevigd door het gunstig verloop van de overheidsfinanciën waardoor de begrotingstekorten in de eerste maanden van 1951 werden weggewerkt en overschotten in de plaats traden, zodat de steeds te vrezen geldexpansie kon geremd worden.

Bovendien dwingt de volledige afwezigheid van een georganiseerde kapitaalmarkt de verantwoordelijke overheid tot de grootste omzichtigheid. Immers, de nieuw gevormde kapitalen die niet in spaargelden op lange termijn worden omgezet of niet in de zelffinanciering der ondernemingen worden aangewend, worden meestal in een uiterst liquide vorm bewaard: zij worden opgepot of belegd in bankdeposito's op zicht of op korte termijn. Zodoende kan de rekeninghouder gemakkelijk over zijn spaarmiddelen beschikken en ze voor gelijk welke zuiver monetaire reserve gebruiken: hier is er dus geen sprake van een echte vastlegging van koopkracht en het centrale bankstelsel is dan ook gedwongen zijn beperkingen veel langer te handhaven dan zulks het geval zou zijn indien de kapitaalmarkt wederopgericht was.

Trouwens, het duurde tot de lente van 1952 vooraleer de B. D. L. besloot de discontovoet te verlagen en de

reservepercentages aan te passen. Sedert het jaarbegin was er verbetering ingetreden. De uitbreiding van de liberalisatie van het handelsverkeer bracht immers geen abnormale toeneming van de vraag naar invoervergunningen teweeg. Gegeven het verloop van de wereldprijzen, weigert de Duitse economie buitensporige voorraden aan te kopen. Het spaarwezen verbetert verder en met uitzondering van enkele sectoren vertoont de algemene economische toestand een ononderbroken vooruitgang. Onder die voorwaarden kan een stabilisatie, ja zelfs een teruggang van de bankkredieten worden waargenomen. Al de factoren pleiten voor een verzachting van de politiek van de B. D. L. ten einde de kostprijzen in te drukken, die van groot belang zijn, gelet op de internationale strijd voor de verovering van de afzetgebieden. De aanpassingen in April en Mei 1952 zijn evenmin vreemd aan de inspanningen door de centrale bank gedaan om gunstige voorwaarden te herstellen op de kapitaalmarkt, waarvan de afwezigheid sedert twee jaar zwaar drukt op het verloop van de volkshuishouding van de *Bund*.

B — Kredietpolitiek

1° KWANTITATIEVE TUSSENKOMST

a) Algemene politieke maatregelen

Discontovoet

Sedert de oprichting van de B. D. L. vertoonde het disconto het hierna volgende verloop:

Datum	Geldende percentages in de betrekkingen met de handelsbanken		Geldende percentages binnen het centrale bankstelsel	
	Disconto	Beleningen	Disconto	Beleningen
Vanaf 1-7-1948	pCt. 5	pCt. 6	pCt. 1	pCt. 2
Vanaf 27-5-1949	4,5	5,5	1	2
Vanaf 14-7-1949	4	5	1	2
Vanaf 27-10-1950	6	7	1	2
Vanaf 1-7-1951	—	—	3	4
Vanaf 29-5-1952	5	6	2	3
Vanaf 21-8-1952	4,5	5,5	1,5	2,5

Zodra de eerste verschijnselen van een crisis der betalingsbalans in de herfst van 1950 zich voordeden, verhoogde het centrale bankstelsel de discontovoet ten einde de kredietaanvragen te ontmoedigen. Hoewel de invloed van dergelijke verhoging niet meer zo sterk is als vóór de eerste wereldoorlog, vormt zij toch steeds een der middelen om een ongebreidelde kredietexpansie te remmen. Bovendien draagt zij er in normale tijden toe bij de vorming van buitensporige of speculatieve voorraden te vertragen en zet zij er de invoerders toe aan langere betalingstermijnen te eisen en de uitvoerders de inning van hun vorderingen te bespoedigen.

Nochtans beantwoordden de gevolgen niet aan de verwachtingen. In October 1950 stegen de wereldprijzen ononderbroken. Daar de ene stijging de andere meebrengt, achtten de Duitse invoerders het verkieslijker, ondanks de verhoging van de discontovoet, verder grote goederenhoeveelheden aan te kopen, ten einde het risico van hogere prijzen te vermijden. Overigens, wanneer de economie door een min of meer speculatieve aankoopwoede is

aangegrepen, zoals dit te dien tijde in Duitsland het geval was, krijgt de factor rente alleen nog een bijkomstige betekenis.

Daar de kredietinstellingen op dit tijdstip nog over normale herfinancieringsmogelijkheden beschikten, is het begrijpelijk dat de verhoging van de discontovoet niet toereikend was om de kredietexpansie te remmen. Doch er mag aangenomen worden dat, bij uitblijven van die maatregel, de toestand op de kredietmarkten nog meer gespannen geweest ware.

Gedurende meer dan anderhalf jaar bleven de rentetarieven ongewijzigd. Eerst dank zij de aanhoudend gunstige ontwikkeling in de laatste maanden van 1951 en in de eerste maanden van 1952 kon de B. D. L. in Mei 1952 tot een verlaging overgaan. Aldus werd een der kostprijzwarende factoren van de Duitse nijverheid verminderd. Anderzijds had de discontorente (6 pCt.) praktisch een maximum bereikt. Bij uitbreken van een nieuwe crisis zou het onmogelijk worden zich nog verder van dit wapen te bedienen, daar een verhoging uitgesloten was wegens de abnormaal hoge lasten die zij medebrengt. Nu is de Duitse economie evenmin als de andere tegen een conjunctuuromslag beschut en dit kan een verscherping van de kredietcontrôle vereisen. De verlaging van de discontovoet in Mei 1952, die op 21 Augustus jl. door een nieuwe vermindering gevolgd was, herstelde aldus de vereiste marge binnen dewelke de discontorente opnieuw als een doelmatig werktuig ter beschikking van de circulatiebank kan gebruikt worden.

Nochtans blijkt het wel dat de *Zentralbankrat*, bij het nemen van die maatregel, er in de eerste plaats op bedacht was het tot stand brengen der vereiste voorwaarden voor het herstel van de kapitaalmarkt te vergemakkelijken en te verhaasten. Immers, die verzachting van de kredietpolitiek kwam alleen in de discontorente tot uitdrukking. Zij strekt zich niet uit tot de andere beperkingen, behalve dan de aanpassingen van de minimum-reserves en van de coëfficiënten, die de grote kredietinstellingen onberoerd laten. En zo de B. D. L. werkelijk de teugels had willen vieren, dan zou zij

eveneens opgetreden zijn op de andere gebieden waar zij haar invloed doet gelden. De verlaging van de discontovoet kan evenmin worden beschouwd als een werktuig van de conjunctuurpolitiek ter aanwakkering van een economie die, hoewel zij niet meer de recordhoogten van October en November 1951 bereikte, toch haar bedrijvigheid consolideerde.

Nu is een verlaging van de discontovoet juist bedoeld om een gezonde verhouding tussen de rente op de geldmarkt en die op de kapitaalmarkt te herstellen. Zij wordt echter op laatstgenoemde markt kunstmatig laag gehouden, en wel beneden het peil van de geldmarkt. Het centrale-bankstelsel heeft herhaaldelijk, doch zonder succes, de overheid te Bonn op die anomalie attent gemaakt. Deze laatste ging dit tenslotte inzien en zij werkt thans aan een hervorming in enkele sectoren van de kapitaalmarkt. Op 30 October 1952 keurde de *Bundestag* reeds het *Kapitalmarktförderungsgesetz* goed. Nu is een goed resultaat niet denkbaar zonder een verlaging van de rentetarieven van de geldmarkt, ten einde gelden op de kapitaalmarkt door een hogere rente aan te lokken. De verlagingen van de discontovoet in 1952 moeten dan ook vooral in dit licht worden gezien.

Minimum-reserves

De minimum-reservepercentages, een geheel nieuwe factor in de Duitse kredietpolitiek, vormden een waardevol werktuig in de handen van de monetaire overheid die hierop dan ook met wisselend succes een beroep deed. In tegenstelling met de discontovoet, waarvan de wijzigingen rechtstreeks hun invloed doen gelden op het volume der kredietverleningen door de kredietinstellingen, beïnvloeden de wijzigingen der reservepercentages slechts indirect de kredietverstrekking. Door een min of meer groot deel der liquiditeiten van de banken vast te leggen, zijn deze laatste er toe gedwongen een keuze te doen onder hun beleggingsmogelijkheden: op dit gebied kunnen zij, alhoewel niet altijd, een beperking van het bankkrediet teweegbrengen.

Verloop van de percentages der minimum-reserves

Datum	Particuliere banken			L. Z. B.
	Dadelijk opvraagbare deposito's		Termijn- en spaar-deposito's	Een enkel percentage
	Bank-plaatsen	Niet-bank-plaatsen		
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Vanaf 1-7-1948	10	10	5	20
Vanaf 1-12-1948	15	10	5	20
Vanaf 1-6-1949	12	9	5	20
Vanaf 1-9-1949	10	8	4	12
Vanaf 1-10-1950	15	12	8 (1)	
Vanaf 1-5-1952			Zie hiernaast.	

(1) Op 4 pCt. gehouden voor de spaarkassen.

Om dezelfde redenen die in de herfst van 1950 de verhoging van de discontovoet ten dele ontzenuwden, beantwoordde de verhoging van de minimum-reserves niet aan de verwachtingen. Verhinderde zij niet de

Percentages van de minimum-reserves sedert 1 Mei 1952

Bedrag der deposito's	Dadelijk opvraagbare deposito's		Termijn-deposito's	Spaar-deposito's
	Bank-plaatsen	Niet-bank-plaatsen		
	(a)	(b)	(a)	(b)
100 miljoen DM. en meer	15	12	12	10
Van 50 tot 100 miljoen DM.	14	12	11	10
Van 10 tot 50 miljoen DM.	13	11	10	9
Van 5 tot 10 miljoen DM.	12	11	9	9
Van 1 tot 5 miljoen DM.	11	10	8	8
Minder dan 1 miljoen DM.	10	9	8	8

(a) Van 1 Mei 1952 tot 31 Augustus 1952.
(b) Sedert 1 September 1952.

uitbreiding van bankkredieten, zij belette nochtans een buitensporige toeneming er van. Doch van dit tijdstip af werd reeds ingezien dat de percentages van de minimum-reserves slechts een toereikend wapen van de

Bedrag der minimum-reserves van de verschillende kredietinstellingen

(millioenen DM.)

	Verplichtingen die aanleiding geven tot de vorming van minimum-reserves					Wettelijke minimum-reserves				
	September 1948	Juni 1949	Juni 1950	Juni 1951	Juni 1952	September 1948	Juni 1949	Juni 1950	Juni 1951	Juni 1952
Kredietbanken.....		4.228	5.258	7.583	9.871	343	430	414	877	1.070
Waarvan :										
Instellingen in de plaats getreden van de grote Berlijnse banken.....	niet beschikbaar (1)	2.462	3.110	4.544	5.697	203	260	254	540	653
Staatsbanken, gewestelijke en lokale banken.....		1.464	1.732	2.341	3.251	117	140	128	257	330
Particuliere banken.....		302	416	698	923	23	30	32	80	87
Girocentrales.....		1.280	1.314	1.510	1.647	66	100	84	156	170
Spaarkassen.....		4.275	5.674	6.278	8.443	300	331	343	535	600
Coöperaties voor landbouwkrediet en landbouwkredietkassen.....		986	1.199	1.237	1.578	74	72	71	98	98
Centrale ambachtskassen.....		18	21	30	55	2	2	1	3	5
Ambachtelijke kredietcoöperaties.....		702	856	977	1.277	58	62	60	98	97
Andere kredietinstellingen.....		857	951	1.111	1.471	78	92	82	141	168
Totaal...		12.346	15.173	18.726	24.343	921	1.089	1.055	1.908	2.208

(1) De eerste gegevens dagtekenen van Januari 1949.

kredietpolitiek vormden in zover het stelsel verfijnd werd ten einde rekening te houden met de bijzondere toestanden eigen aan de grote groepen kredietinstellingen.

Nochtans werd vóór einde April 1952 geen enkele wijziging ingevoerd. Alsdan besloot de B. D. L. de kleine en middelgrote kredietinstellingen in zekere mate ter hulp te komen. Waar de reservepercentages voordien alleen verschilden t.a.v. de aard der depositos waarop ze werden toegepast (spaar-, termijn- of dadelijk opvraagbare depositos) en gebeurlijk t.a.v. de plaatsen, veranderen zij voortaan volgens de omvang der dadelijk opvraagbare depositos, waarbij de kleinste reservepercentages op de zwakste depositos worden toegepast. Deze maatregelen raken niet aan de grote banken, want alleen de kleinere instellingen die van geen invloed zijn op de algemene kredietexpansie worden hierdoor bevoordeligd.

In dit verband zij opgemerkt dat de vermindering der verplichte reserves op ca. DM. 250 miljoen werd geraamd, zodat de liquide middelen dienovereenkomstig vermeerderden.

b) Bestuurlijke maatregelen

De bestuurlijke maatregelen kunnen hetzij direct, nl. in geval van kredietvermindering of beperking van de herdiscontomogelijkheden, hetzij indirect worden toegepast door vaststelling van kredietnormen of coëfficiënten die bepaalde verhoudingen tussen de activa en de verplichtingen van de kredietinstellingen vastleggen.

Die coëfficiënten berusten ten dele op de beschikkingen van de oude wet van 1934 op het krediet (*Kreditwesengesetz*), doch zij hebben geen rechtskracht, daar de B. D. L. niet gemachtigd is om ze uit te vaardigen. Wat eerstgenoemde maatregelen betreft, ze bezitten practisch geen juridische grondslagen. Ze maken deel uit van de algemene voorwaarden die de circulatiebank de discontering stelt, zoals de maximum-looptijd of het

aantal solvente handtekeningen. Dientengevolge houdt de bankcontrole geen toezicht op de naleving der « coëfficiënten ». Wat de kredietverminderingen of de herdiscontobeperkingen betreft, zijn de kredietinstellingen niet gedwongen zich hieraan te onderwerpen. De sanctie zou dan een handelskarakter dragen, in die zin dat het centrale-bankstelsel voortaan de door de weerspanningen aangeboden wissels zou weigeren. Onnodig te zeggen dat al de Duitse kredietinstellingen zich naar de bestuurlijke maatregelen van de B. D. L. hebben gevoegd.

Kredietverminderingen.

Het centrale-bankstelsel blijkt een bijzondere voorkeur voor de directe politiek te betonen, een politiek die vrij drastisch is daar zij reeds in December 1948 de door de financiële instellingen verleende kredieten op het peil van October had teruggebracht.

Op 2 November 1950 werden de L. Z. B. verzocht vóór 31 Januari eerstvolgend de op 31 October aan de particuliere banken verstrekte discontokredieten of beleningen met 10 pCt. te verminderen, ten einde deze laatste te dwingen eveneens hun voorschotten te verlagen.

Om de redenen die hierboven reeds werden uiteengezet, vermochten die maatregelen evenmin de crisis in de betalingsbalans te stuiten en een einde te maken aan de uitbreiding van de particuliere kredietverlening die een gevaarlijke ja zelfs een niet te overwinnen inflatiedruk dreigde te veroorzaken. Een strengere controle moest in Februari 1951 op verschillende gebieden worden ingevoerd. Met betrekking tot de kredietverlening besloot de B. D. L. dat tegen het einde van Mei 1951 al de kredietinstellingen samen hun krediet op korte termijn aan het bedrijfsleven met een milliard DM., d.i. ongeveer 7,1 pCt. van het bestaande volume van nagenoeg 14,1 milliard DM., moesten verminderen.

De *Zentralbankrat* bepaalde vooreerst een reeks kredieten die aan de beperkingsmaatregelen ontsnapten :

financiering van de uitvoer, van de steenkoolinvoer, van de aanlegging van tarwevoorraden, van de oogst, alsook de voorschotten die aan de vluchtelingen onder zekere voorwaarden worden verleend. Vervolgens stelde hij verminderingscontingenten vast voor elk der L. Z. B., die opdracht kregen die kredietvermindering bij de financiële instellingen van het *Land* uit te lokken. Het werd aldus de taak van de L. Z. B. met deze laatste te onderzoeken hoe die beperkingen moesten doorgevoerd worden, met inachtneming van de algemene richtlijnen van de B. D. L. betreffende de beschutte sectoren, van de gezamenlijke economische toestand en eventueel van de particuliere posities inzake kredieten.

Sommige L. Z. B. pasten een automatisch verminderingpercentages vast. Andere onderzochten zorgvuldig de toepassingsmodaliteiten, in overleg met de kredietinstellingen. Zo werd in de meeste gevallen besloten, in gemeenschappelijk akkoord, vooreerst en het sterkst de voorschotten voor de productie of de benutting van verbruiksgoederen te verminderen. Een schifting werd doorgevoerd, nu eens voor de handelskredieten, dan eens voor de kredieten aan de producenten van productiegoederen. Doch afgezien van die richtlijnen behielden de banken en andere instellingen hun volledige vrijheid aan beoordeling t.a.v. de te beperken kredieten en de vast te stellen verhoudingen.

Het hoeft geen betoog dat dergelijk optreden uitvoeringsmoeilijkheden veroorzaakte. De particuliere banken bevonden zich vaak in een lastige toestand, daar ze verplicht werden de kredieten aan sommige bedrijven of aan sommige sectoren te besnoeien buiten elke overweging van commerciële aard.

Waar de beperkingen in de laatste maanden van 1950 niet de verwachte resultaten hadden opgeleverd, hadden die van Februari 1951 een werkelijke kredietvermindering van ca. 850 miljoen DM. tot gevolg, waartoe ook de remming van de invoer ten dele bijdroeg.

Op te merken valt nochtans dat te gelijk met de kredietvermindering de banken er toe gebracht werden zekere andere voorschotten te verhogen, en wel aan de sectoren waarvoor uitzondering werd gemaakt, of aan de overheid, of voor investeringskredieten op halflange of lange termijn.

Hoe dan ook, de kredietverruiming werd niet alleen tot staan gebracht, doch er viel in de volgende drie maanden een duidelijke teruggang waar te nemen.

Kredieten van de particuliere instellingen aan de cliëntele andere dan banken

(*millioenen DM.*)

Datum	Korte termijn	Halflange termijn	Lange termijn	Totaal
31-12-1948.....	4.685	473		5.158
31-12-1949.....	9.848	2.085		11.933
31-12-1950.....	13.594	962	5.148	19.704
31-12-1951.....	16.073	1.533	8.350	25.956
31- 5-1952.....	17.389	1.645	9.474	28.508

Dit verloop hielp mede de Duitse kredietmarkten saneren, en wel dermate dat enkele maanden later, in October 1951, die beschikkingen konden ingetrokken worden en vervangen door een soepeler toezicht op de herfinancieringsmogelijkheden en -faciliteiten.

Beperkingen van het herdisconto

Op 13 October 1950 werd een maximum-grens vastgesteld voor het herdisconto van bankaccepten door de L. Z. B.; het bedrag per 12 October werd in beginsel als grondslag genomen. Die beschikkingen bleven van kracht tot in Maart 1952, op welk tijdstip die grens wegens de verscherping der kredietnormen kon afgeschaft worden.

Die algemene beperkingen van de herfinancieringsmogelijkheden bij de L. Z. B. hadden evenwel geen overeenstemmende vermindering der verleende kredieten tot gevolg. Immers, zoals hierboven gezegd werd, worden de herfinancieringsbehoeften niet alleen door de omvang van de voorschotten bepaald. Andere factoren deden in die periode hun invloed gelden, die, naargelang van het geval, de liquiditeit van de kredietinstellingen verruimden of verminderden.

In hetzelfde verband werden individuele herdiscontcontingenten in October 1951 en in Maart 1952 vastgesteld. Hoewel zij thans zeer ruim berekend zijn, vormen zij verder een bij de hand liggend werktuig van de L. Z. B. Doet er zich opnieuw een gespannen toestand voor, elke L. Z. B. verlaagt haar contingenten, zodat de kredietinstellingen automatisch gedwongen worden hun kredietverlening te verminderen of naar andere middelen uit te zien om hun liquiditeit te handhaven. Dit zouden ze kunnen vinden in beleningen, die niet in de contingenten begrepen zijn, doch die meer kosten dan het gewone herdisconto. Overigens zijn die quota's niet op alle wissels van toepassing; vrijgesteld is inzonderheid het papier voor de financiering van de uitvoer of van de scheepsbouw.

Tot dusver werd nog geen restrictief gebruik gemaakt van die mogelijkheden, die te gelegener tijd, wegens hun persoonlijk karakter en het feit dat ze terstond kunnen toegepast worden, doelmatig zouden kunnen blijken voor de remming van elke ontijdige toeneming van de kredietverlening bij een instelling afzonderlijk of bij een groep instellingen samen.

Kredietnormen

In verband met de gebeurtenissen der laatste jaren en in het bijzonder met de storingen door de inflatie veroorzaakt, was het practisch niet doenlijk de verhoudingen tussen de verschillende bestanddelen van het actief en het passief der kredietinstellingen te bepalen. Te veel onzekerheden bestonden er nog wat betreft de activa en hun samenstelling. Vermelden we slechts de onzekerheid waarin de banken zich bevinden t.a.v. de posten hunner activa of passiva in de Oostzone. Evenzo hebben zij nog lang geen oplossing gevonden aan het probleem van de verdeling hunner participaties in het

Kredieten op korte termijn aan de cliëntele andere dan banken

(millioenen DM.) (1)

Datum	Totaal kredietinstellingen			Kredietbanken			Hypotheek-banken en semi-publieke instellingen voor grondkrediet			Girocentrales			Spaarkassen			Centrale kassen			Kredietcoöperaties			Andere kredietinstellingen			Bijzondere kredietinstellingen van supra-gewelstelijke aard		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
28- 2-1949.....	5.264,7	4.951,7	313,-	3.283,1	3.271,1	12,-	22,7	21,6	1,1	333,3	301,5	31,8	632,3	616,8	15,5	167,4	165,3	2,1	416,5	409,6	6,9	409,3	165,7	243,6	(1)	(1)	(1)
31-12-1949.....	9.848,2	9.120,9	727,3	5.886,2	5.730,-	156,2	28,8	28,3	0,5	667,8	452,3	215,5	1.515,7	1.436,6	79,1	264,7	262,6	2,1	858,1	855,2	2,9	626,8	355,9	270,9	(1)	(1)	(1)
30- 6-1950.....	11.465,9	10.595,4	870,5	6.525,1	6.363,3	161,8	34,4	32,3	2,1	868,1	554,8	313,3	1.924,4	1.807,8	116,6	242,4	240,7	1,7	1.046,-	1.044,7	1,3	247,3	247,3	-	578,3	304,6	273,7
31-12-1950.....	13.594,4	13.034,8	560,1	8.263,9	8.164,4	99,5	58,5	43,2	13,3	940,5	825,4	115,1	2.169,9	2.075,2	94,7	301,2	300,2	1,-	1.148,2	1.145,6	2,6	209,8	209,2	0,6	304,5	271,2	233,3
28- 2-1951.....	14.087,7	13.513,6	574,1	8.665,4	8.516,2	149,2	21,5	8,4	13,1	916,2	733,6	132,6	2.248,7	2.159,7	89,-	309,4	308,6	0,8	1.202,9	1.199,8	3,1	227,2	226,8	0,4	496,3	310,5	185,8
30- 4-1951.....	13.179,3	12.541,1	638,2	7.989,-	7.812,-	177,-	34,3	9,5	24,8	910,4	702,9	207,5	2.169,3	2.081,3	88,-	286,4	285,3	1,1	1.143,7	1.140,4	3,3	215,6	209,7	5,9	430,7	299,9	130,8
30- 6-1951.....	13.547,9	12.844,-	703,9	8.310,4	8.135,7	174,7	39,-	8,9	30,1	974,6	751,3	223,3	2.106,3	2.016,7	89,6	265,2	264,6	0,6	1.133,8	1.129,7	4,1	228,3	217,9	10,4	490,2	319,1	171,1
31-12-1951.....	16.073,4	15.015,9	1.057,5	9.952,-	9.667,7	284,3	51,5	8,3	43,2	1.274,2	898,1	376,1	2.173,6	2.076,3	97,3	344,3	344,2	0,1	1.218,7	1.214,6	4,1	239,5	230,-	9,5	819,7	576,7	243,-
31- 5-1952.....	17.388,7	16.036,8	1.351,9	10.324,8	10.018,8	306,-	91,2	20,2	71,-	1.735,9	1.024,-	711,9	2.470,5	2.331,3	139,2	337,3	337,-	0,3	1.427,7	1.424,3	3,4	268,1	243,5	24,6	733,3	637,7	95,6

Kolom 1 : totaal der kredieten op korte termijn (tot zes maanden).

Kolom 2 : kredieten op korte termijn aan het particuliere bedrijfsleven.

Kolom 3 : kredieten op korte termijn aan de publiekrechtelijke instellingen.

(1) Bron : Maandverslagen van de Bank Deutscher Länder. Cijfers vóór 28 Februari 1949 niet beschikbaar. De gegevens betreffende de « Speciale kredietinstellingen » zijn gegroepeerd met die van de « Andere kredietinstellingen » tot einde 1949.

Kredieten op korte termijn aan de cliëntele andere dan banken

(millioenen DM.) (1)

Datum	Bund	Baden	Beieren	Bremen	Hamburg	Hessen	Neder-Saksen	Westfalen-Noord-Rijnland	Palts	Schleswig-Holstein	Württemberg-Baden	Württemberg-Hohenzollern	Bijzondere kredietinstellingen van supra-gewelstelijke aard
30- 4-1949.....	5.886,9	97,3	931,-	171,9	738,-	460,6	519,4	1.599,-	254,5	211,9	586,1	75,5	242,-
31-12-1949.....	9.848,2	203,3	1.646,-	312,9	1.149,2	788,8	769,5	2.677,1	443,-	337,4	995,7	157,2	367,8
30- 6-1950.....	11.465,9	258,3	1.768,1	375,9	1.150,3	931,8	893,-	3.212,8	484,5	411,2	1.176,7	225,-	578,3
31-12-1950.....	13.594,4	302,8	2.060,7	534,9	1.765,2	1.153,4	1.063,1	3.600,5	564,3	441,5	1.348,5	255,1	504,5
28- 2-1951.....	14.087,7	313,-	2.170,6	484,6	1.749,1	1.240,-	1.106,8	3.834,8	587,4	454,8	1.368,7	281,5	496,3
30- 4-1951.....	13.179,3	301,3	1.978,8	424,5	1.639,9	1.141,5	998,1	3.717,3	539,6	449,2	1.291,5	266,8	430,7
30- 6-1951.....	13.547,9	307,6	1.982,7	426,3	1.747,7	1.151,7	1.043,8	3.762,9	535,-	465,1	1.365,8	268,8	490,2
31-12-1951.....	16.073,4	347,4	2.403,7	465,5	1.997,-	1.395,1	1.192,1	4.603,5	619,6	469,1	1.479,7	281,-	819,7
31- 5-1952.....	17.388,7	400,1	2.590,1	415,-	1.875,7	1.555,6	1.396,5	5.262,3	674,7	510,7	1.656,6	318,3	733,3

(1) Maandverslagen van de B. D. L.

buitenland, die uiteindelijk aan hun opvolgende instellingen zullen toegekend worden.

Nu vergemakkelijkt een kennis van die liquiditeits-, kas- en solvabiliteitscoëfficiënten de taak van de bankiers en van de monetaire overheid. Om die reden besloot het centrale-bankstelsel, in Januari 1951, het beginsel van die « gouden regels », die de kredietverlening dienen te beheersen, te herstellen. Ze werden eerst vastgesteld voor de handelsbanken en vervolgens voor de spaarkassen en kredietcoöperaties in Maart 1951, en voor de girocentrales en de coöperatieve centrale kassen in Juni 1951; ze werden in Maart 1952 aangepast op initiatief van de beheerraad van de B. D. L.

Die bepalingen zijn vooral voor de kredietbanken van belang. Voerden de meeste, reeds vóór de oorlog bestaande banken, sedert 1948 een voorzichtige politiek, andere daarentegen, vooral diegene die nog niet lang werden opgericht, begaven zich aan operatiën, die zoniet gewaagd waren, dan toch een speculatief karakter droegen, waarvan het spaarwezen het kind van de rekening kon worden. Om dit risico te vermijden, werden tamelijk strenge normen vastgesteld, uitgebreid en verstevigd. Wellicht zullen zij worden aangepast wanneer de nieuwe instellingen welke de grote banken opvolgen, hun balansen zullen bekend gemaakt hebben. Alsdan zullen hun werkelijk kapitaal en hun eigen middelen gekend zijn, op grond waarvan de coëfficiënten dienen vastgesteld.

Die normen maken trouwens deel uit van de kredietpolitiek op lange termijn. Zij dienen niet om een onverwachte crisis te bestrijden; zij willen veeleer deze laatste vermijden. In beginsel dragen zij een bestendig karakter en zijn zij onbetwistbaar van groot nut voor al de betrokken partijen.

Zij maken het de B. D. L. en de L. Z. B. mogelijk met betere zaakkennis in individuele gevallen op te treden; evenzo weten de bankiers op welke sectoren zij hun inspanningen moeten richten om de beschikkingen niet te overtreden; verder is de cliëntele beter ingelicht over de voorwaarden waarin de bank haar zaken uitbreidt.

2° KWALITATIEVE TUSSENKOMST

Samen met een kwantitatieve beperking van de kredietverruiming, troffen de B. D. L. en de L. Z. B. beschikkingen voor een schifting van het papier dat hen ter disconto werd aangeboden of waarop beleningen gevraagd werden.

Enerzijds gaat het hier om de algemene voorwaarden die door alle circulatiebanken worden opgelegd opdat een wissel voor verhandeling bij een bank in aanmerking komt : handelswissels, bankaccepten, trekkingen tussen banken of andere, beleningen van wissels of effecten. Die beschikkingen vallen onder de algemene politiek inzake de toelating tot het herdisconto en dragen een automatisch karakter bij hun uitvoering.

Geheel anders is de schifting welke gedaan wordt op grond van de aard zelf der verrichtingen die tot de schepping van het handelspapier aanleiding geven. De

toestand ontstaan door de uitzonderingen welke op de aan de banken opgelegde kredietverminderingen werden gemaakt, o.m. voor de voorschotten betreffende de financiering van de uitvoer, de invoer van steenkool en de scheepsbouw, enz., noopte er de B. D. L. toe kwalitatieve discriminaties vast te stellen op het gebied van de beperkende kredietpolitiek. Doch waar in de eerste veronderstelling haar optreden of haar onthouding rechtstreeks tot uitdrukking komt t.a.v. het ter disconto aangeboden papier, en zulks mits zekere vormvoorwaarden, is haar optreden in het tweede geval bepaald door grondvoorwaarden en komt het reeds tot uiting door de tussenkomst van de kredietinstellingen welke bevoegd zijn om dit papier te onttrekken aan de door hen toe te passen kredietbeperkingen.

3° DIVERSE TUSSENKOMSTEN

a) Directe tussenkomst : Voorfinanciering.

Op verschillende tijdstippen in haar bestaan werden het centrale-bankstelsel en meer bepaald de B. D. L. er toe gebracht vooral sommige uitgaven van de overheid en af en toe zelfs van de privé-economie voor te financieren.

Zoals bekend, stond dergelijke methode in de gunst van het nationaal-socialisme, want de financiering van de werkloosheidsbestrijding in 1933-1934 en gedeeltelijk van de herwapening omstreeks de jaren 1935-1936, was slechts mogelijk dank zij de tussenkomst van de Reichsbank die de uitvoering er van in gang zette en de werking er van technisch verzekerde.

Die handelwijze, die belangrijke voordelen kan opleveren zolang ze binnen zekere grenzen gehouden wordt, betekent in werkelijkheid een hypotheek op de toekomst. De circulatiebank financiert de uitgaven op het ogenblik dat ze worden gedaan of gaan gedaan worden — probleem van de bijdrage tot de schuld —, terwijl de begunstigden hiervan de werkelijke last dragen — probleem van de schuldverplichting — door terugbetaling van de voorschotten aan de centrale bank, wanneer een delgingsfonds met de latere ontvangsten is aangelegd. Met andere woorden, de circulatiebank verleent krediet op min of meer lange termijn, waardoor zij een deel van haar soepelheid verliest alsook van haar mogelijkheden om het gezamenlijke geldvolume te beïnvloeden. Tenminste twee voorwaarden zijn volstrekt vereist om een mislukking te vermijden. Enerzijds moet de tussenkomst van de circulatiebank binnen redelijke grenzen gehouden worden, zowel t.a.v. de bedragen als van het tempo der voorfinanciering. Anderzijds moet de aflossing binnen een tamelijk korte tijd gebeuren, zoniet dreigt een inflatiedruk voort te bestaan, want de voorfinanciering is ondanks alles een gemakkelijke methode van dekking der uitgaven voor een regering die haar begroting niet met de normale middelen kan in evenwicht brengen.

Zulks betekent dat op die methode met grote omzichtigheid een beroep dient gedaan, en zulks alleen in bepaalde omstandigheden.

Huidige kredietnormen (1)

rekening gehouden met de wijzigingen aangebracht door het besluit van de beheerraad van de Bank op 5 en 6 Maart 1952

Norm	Kredietbanken	Spaarkassen	Ambachtelijke kredietcoöperaties	Landelijke kredietcoöperaties	Girocentrales	Centrale ambachtskassen	Landelijke centrale kassen
I	De som van de kredieten op korte en halflange termijn aan ondernemingen en particulieren mag niet hoger zijn dan 18 maal het bedrag der eigen middelen van de kredietbanken.	De som van de kredieten op korte termijn aan ondernemingen en particulieren mag niet hoger zijn dan 15 maal het bedrag der in de balans aangetekende eigen middelen van de spaarkassen.	De som van de kredieten op korte termijn aan ondernemingen en particulieren mag niet hoger zijn dan 15 maal het bedrag der in de balans aangetekende eigen middelen van de ambachtelijke kredietcoöperaties (buiten het wettelijke supplement van verantwoordelijkheid).	De som van de kredieten op korte termijn mag niet hoger zijn dan 15 maal de in de balans aangetekende eigen middelen van de landelijke kredietcoöperaties (buiten het wettelijke supplement van verantwoordelijkheid).	De som van de kredieten op korte termijn aan ondernemingen en particulieren (excl. de kredieten voor de scheepsbouw) mag niet hoger zijn dan 15 maal het bedrag der in de balans aangetekende eigen middelen van de girocentrales.	De som van de kredieten op korte termijn aan ondernemingen en particulieren mag geen 5 maal hoger zijn dan het bedrag der in de balans aangetekende eigen middelen van de centrale ambachtskassen.	De som van de kredieten op korte termijn mag geen 20 maal hoger zijn dan het bedrag der in de balans aangetekende eigen middelen van de landelijke centrale kassen.
II	De som van de debiteuren (lopende en acceptkredieten) van een kredietbank mag niet hoger zijn dan 60 pCt. van de deposito's en van de eigen middelen van de banken.	De som van de debiteuren (buiten de trekkingen op debiteuren) mag niet hoger zijn dan 60 pCt. van het bedrag der deposito's en der eigen middelen van een spaarkas, na aftrek van de spaardeposito's.	De som van de debiteuren (buiten de trekkingen op debiteuren) mag niet hoger zijn dan 70 pCt. van de deposito's en van de eigen middelen van een kredietcoöperatie (buiten het wettelijke supplement van verantwoordelijkheid).	De som van de debiteuren en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 70 pCt. van de deposito's en van de eigen middelen (buiten het wettelijke supplement van verantwoordelijkheid).	De som van de debiteuren, buiten de trekkingen op debiteuren, mag niet hoger zijn dan 70 pCt. van de deposito's en van de eigen middelen van een girocentrale (buiten het supplement van verantwoordelijkheid).	De som van de debiteuren, buiten de trekkingen op debiteuren, mag geen 80 pCt. hoger zijn dan de deposito's en de eigen middelen van een centrale ambachtskas.	Geen norm.
III	De som der beschikbare middelen van een kredietbank mag niet lager zijn dan 20 pCt. der vreemde middelen van de bank.	De som van de beschikbare middelen van een spaarkas mag niet lager zijn dan 15 pCt. van de vreemde middelen, waarbij de spaardeposito's slechts voor 50 pCt. van hun waarde in aanmerking komen.	De som van de beschikbare middelen van een ambachtelijke kredietcoöperatie mag niet lager zijn dan 15 pCt. van de vreemde middelen, waarbij de spaardeposito's slechts voor 50 pCt. van hun waarde in aanmerking komen.	De som der beschikbare middelen van een landelijke kredietcoöperatie mag niet lager zijn dan 15 pCt. van de vreemde middelen, waarbij de spaardeposito's slechts voor 50 pCt. van hun waarde in aanmerking komen.	De som der beschikbare middelen van een girocentrale mag niet lager zijn dan 20 pCt. van de vreemde middelen, waarbij de spaardeposito's slechts voor 50 pCt. van hun waarde in aanmerking komen.	De som van de beschikbare middelen van een centrale ambachtskas mag niet lager zijn dan 20 pCt. der vreemde middelen, waarbij de spaardeposito's slechts voor 50 pCt. van hun waarde in aanmerking komen.	Geen norm.
IVa	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.	De totale omvang van de acceptkredieten en van de trekkingen op debiteuren mag niet hoger zijn dan 3 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling.
IVb	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.	De acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, begrepen in het totaal volume van de acceptkredieten en de trekkingen op debiteuren, doch die niet rechtstreeks dienen tot financiering van de uitvoer, de invoer en de oogsten, mogen niet 1 maal het bedrag der eigen middelen van de Instelling overtreffen.

(1) Maandverslag van de B. D. L., Maart 1952.

Voorfinanciering van de investeringsprogramma's door het centrale-bankstelsel

(millioenen DM.) (1)

	31-12-1949	31-12-1950	31-12-1951	31-3-1952
A. Werkelijke financiering (rekening gehouden met de aflossingen)				
I. Voorfinanciering in Augustus 1949. Voorzien bedrag 200 (2)	66,3	637,-	705,7	715,2
II. Programma voor werkloosheidsbestrijding en woningbouw van Februari-Maart 1950 (2) (3)	66,3	147,7	98,6	78,3
Waarvan :	—	489,3	568,4	585,2
1) Programma voor zware nijverheid (voorzien 300)	—	157,6	173,5	217,1
2) Kleine industriële investeringen (voorzien 50)	—	50,-	50,-	50,-
3) Uitvoer (voorzien 116) (4)	—	77,5	108,3	109,3
4) Voorfinanciering van E.C.A.-gelden voor woningbouw (voorzien 165) (5)	—	87,2	82,6	83,4
5) Voorfinanciering van leningen door kredietinstellingen voor de woningbouw (voorzien 428)	—	117,-	154,-	125,4
III. Voorfinanciering door de wet tot hulpverlening voor nijverheidsinvesteringen (voorzien 106)	—	—	38,7	51,7
B. Bruto-voorfinanciering. Cumulatieve bedragen (aflossingen niet inbegrepen)				
I. Voorfinanciering in Augustus 1949. Voorzien bedrag 200 (2)	66,3	663,3	982,-	1.047,9
II. Programma voor werkloosheidsbestrijding en woningbouw van Februari-Maart 1950 (2) (3)	66,3	174,-	173,8	173,8
Waarvan :	—	489,3	769,5	775,3
1) Programma voor zware nijverheid (voorzien 300)	—	157,6	252,7	254,8
2) Kleine industriële investeringen (voorzien 50)	—	50,-	50,-	50,-
3) Uitvoer (voorzien 116) (4)	—	77,5	108,3	111,2
4) Voorfinanciering van E.C.A.-gelden voor woningbouw (voorzien 165) (5)	—	87,2	144,1	144,9
5) Voorfinanciering van leningen door kredietinstellingen voor de woningbouw (voorzien 428)	—	117,-	214,4	214,4
III. Voorfinanciering door de wet tot hulpverlening voor nijverheidsinvesteringen (voorzien 106)	—	—	38,7	98,8

- (1) Jaarverslag van de B. D. L. voor 1951, blz. 30.
- (2) Zonder de herdiscontopromessen voor kredieten voor de uitvoer, de voorraadvorming en de scheepsbouw.
- (3) Zonder het bijzonder programma voor de spoorwegen (herdiscontopromesse voor de kasbons van de spoorwegen ten bedrage van DM. 250 miljoen).
- (4) Naderhand gevoegd bij het programma voor werkloosheidsbestrijding en gebracht van 100 op 116 miljoen DM.
- (5) Van de aanvankelijke herdiscontopromesse werd een som van 115 miljoen gebracht op het tweede E.R.P.-programma. Het overschot, zegge 130 miljoen, werd op 31 Juli 1951 verhoogd met 30 miljoen ten gunste van Beieren (bouwwerken met maatschappelijk karakter). Het aanvullend bedrag werd van 30 tot 9,1 miljoen op 10 April 1952 teruggebracht.

In Augustus 1949 moest het centrale-bankstelsel uitvoerkredieten op lange termijn (voor 100 miljoen DM.) en zekere investeringen (200 miljoen) voorfinancieren. Die tussenkomst was begrijpelijk, daar de door de geldhervorming getroffen particuliere kredietinstellingen nog niet hun reserves hadden kunnen herstellen, waarmee zij zelf die verrichtingen op zich hadden kunnen nemen. Bijzondere voorwaarden werden hun aangeboden voor het disconto van effecten, die vorderingen op de overheid (*Ausgleichsförderung gegen die öffentliche Hand*) vertegenwoordigen, welke bij de geldhervorming verkregen werden als tegenwaarde van de Deutsche Marks-rekeningen die in de plaats van de oude Reichsmarks-rekeningen traden. Zoals het blijkt uit de hierna volgende tabel werd het maximum dier voorfinancieringskredieten voor het investeringsprogramma bereikt per einde December 1950 met 148 miljoen, waarvan op 31 December 1952 nog 78 miljoen dienden afgelost.

Enkele maanden later, en wel in Februari-Maart 1950, toen de werkloosheid, na de winter 1949-1950, ernstige zorgen baarde, werd de B. D. L. er toe gebracht, in het raam van de overheidspolitiek der werkloosheidsbestrijding, opnieuw voorfinancieringskredieten te openen ten belope van : 250 miljoen voor de spoorwegen, 300 miljoen voor de zware nijverheid, 50 miljoen voor de kleine nijverheid. Bovendien moest het centrale-bankstelsel eveneens kredieten verstrekken ten belope van

nagenoeg 600 miljoen voor de woningbouw, waarvan de aflossing moet geschieden hetzij met Marshall-gelden, hetzij met uitgiften op de kapitaalmarkt, hetzij door aanrekening op de begrotingskredieten voor het saldo dat na een periode van vijf jaar overblijft.

Deze grootscheepse tussenkomst was in menig opzicht gerechtvaardigd. Op dat tijdstip waren de belastingopbrengsten van de *Bund* lang niet toereikend om een conjunctuurpolitiek van grote werken te voeren; zijn eigen middelen waren onvoldoende en pas later werd het probleem van de verdeling der belastingontvangsten tussen de *Bund* en de *Länder* (*Finanzausgleich*) geregeld. Bovendien kon de kapitaalmarkt niet functioneren en was het onmogelijk een langlopende lening uit te geven om die investeringsuitgaven te dekken. Alleen de weg der voorfinanciering door tussenkomst van de B. D. L. lag open.

De verplichtingen die zij te dier gelegenheid aanging, belemmerden zelfs de politiek van kredietbeperking in 1951. Immers, terwijl zij zich inspande om de kredietexpansie te beperken, werd zij er herhaaldelijk toe verplicht voorfinancieringsvoorschotten te verlenen in het raam van de programma's die zij in de eerste maanden van 1950 had goedgekeurd. Overigens, de aan de B. D. L. beloofde terugbetalingen geschieden niet steeds overeenkomstig de voorziene programma's. Bepaalde Marshall-gelden werden soms aangewend voor andere doeleinden

dan die waarover werd overeengekomen toen de B. D. L. haar medewerking in de vorm van voorfinancieringen verleende. Die tekortkomingen waren mede oorzaak dat het koopkrachtvolume op een peil gehouden werd dat de kredietpolitiek van de circulatiebank kon bemoeilijken. Gelet op de ervaringen sedert 1949 opgedaan, betoont zij dan ook een begrijpelijke terughoudendheid tegenover die soms gevaarlijke wijze van hulpverlening aan het bedrijfsleven en aan de Staat.

Niettemin aanvaardde zij nog in Augustus 1951 investeringen in de zware nijverheid ten belope van 106 miljoen voor te financieren. Deze moesten geschieden overeenkomstig een ruim programma waarvan het beginsel reeds in de lente was aanvaard (1). De langdurige parlementaire procedure en de moeilijkheden bij de uitwerking (waardoor de goedkeuring van het *Investitionshilfegesetz* niet vóór Januari 1952 plaats vond) en anderzijds de geldelijke nood waarin de betrokken sectoren en vooral de steenkolenmijnen verkeerden, brachten de B. D. L. er toe bepaalde dringende uitgaven voor te financieren waarvan de aflossing in de loop van dit jaar met Marshall-gelden moet gedaan worden.

b) Directe tussenkomst

Contante deposito's

Gedurende de eerste crisis in de betalingsbalans tijdens de herfst van 1950, werd besloten elke aanvraag om een invoervergunning slechts in aanmerking te nemen indien zij gepaard gaat met een geldstorting bij de L. Z. B. ten belope van 50 pCt. van het bedrag der aanvraag. Gehoopt werd hiermee de invoer te remmen. Deze laatste bleef evenwel verder stijgen. De financiering van die contante deposito's was zelf oorzaak van een expansie der bankkredieten, daar de invoerders over het algemeen verkozen zich tot een kredietinstelling te richten dan die gelden uit hun vlottende middelen weg te nemen.

Daar die deposito's niet het doel bereikten waarvoor ze werden voorzien en daar zij bovendien de waarneming van de evolutie der invoerkredieten bemoeilijkten, werd de verplichting tot het aanleggen van die deposito's medio September 1951 geschorst.

Schorsing van de liberalisatie van het handelsverkeer Politiek der invoervergunningen

De verslechtering van de betalingsbalans in Januari-Februari 1951, die de deviezenreserves dreigde uit te putten, alsook de toeneming van de invoer uit de E.B.U.-landen waarmee de handel ten belope van 60 pCt. werd vrijgemaakt, waren voor de beheerraad van de B. D. L. een aanleiding om de overheid aan te raden de liberalisatie welke voordien in het raam van de E. O. E. S. was overeengekomen te schorsen. Die schorsing, op 22 Februari 1951 aangekondigd, droeg er toe bij de invoer te remmen en dientengevolge de vermindering van de bankkredieten te vergemakkelijken.

(1) Zie in dit verband Davin L. E., « Le financement de l'industrie allemande » in *Revue de Sciences et de Législation financières*, n° 1, 1953.

Tegelijkertijd werd besloten geen vergunningen meer toe te kennen voor de invoer van producten der geconcentreerde sectoren. Die maatregelen werden naderhand geleidelijk ingetrokken.

Vermelden wij nog tot slot van dit hoofdstuk, dat er enkele maanden vroeger, en wel in de herfst van 1950, besloten werd aan de L. Z. B. het recht te verlenen — dat vroeger de *Aussenhandelsbanken* bezaten — om de invoervergunningen te onderzoeken en gebeurlijk af te wijzen. Het centrale-bankstelsel hoopte aldus een meer direct toezicht uit te oefenen op hun beweging die toen reeds een kredietuitbreiding veroorzaakte. Zoals de andere maatregelen die op dit tijdstip genomen werden, bleek ook deze ontoereikend wegens de wending der gebeurtenissen, die tot de crisis van Februari 1951 en tot een strenge verscherping van de centrale-bankpolitiek gingen leiden.

4° KREDIETEN AAN DE OVERHEID, DE BUND EN DE LANDER

Beschouwen wij een periode van vier jaar in haar geheel, dan bleef de kredietverlening door het centrale-bankstelsel aan de overheid binnen redelijke grenzen.

Zij verwekte nimmer bezorgdheid. De rede hiervan was dat, in weerwil van de soms sterke schommelingen in de loop van het jaar, de begrotingen van de *Bund* en van de *Länder* over het geheel vrij goed in evenwicht waren. Afgezien van enkele *Länder* met een zwakkere economische structuur, hadden de andere en ook de *Bund* niet met bestendige begrotingsmoeilijkheden te kampen. Gewis kwam het voor dat zij in de loop van het dienstjaar een beroep op de voorschotten van de B. D. L. of de L. Z. B. moesten doen. Doch dit was voorlopig, en enkele maanden later werd het mogelijk, dank zij het overschot aan ontvangsten en de plaatsing van kortlopende effecten der openbare schuld, tot het *status quo ante* terug te keren.

In de plaats van een ongezonde schuldverhoging van de overheid bij de centrale bank, trad een schuldvermeerdering tegenover de particuliere kredietinstellingen in de plaats. De banken plaatsten een deel hunner beschikbare middelen in schatkistbons en -certificaten die konden herdisconteerd of beleend worden. Dank zij de aangroei hunner werkmiddelen konden de spaarkassen en de openbare of particuliere verzekeringsmaatschappijen een niet te onderschatten aandeel nemen in de inschrijving op leningen van de overheid of van de publiekrechtelijke lichamen.

Overigens begunstigde de B. D. L. die beweging door een zekere open-marktpolitiek. Telkens zij het kon en vooral wanneer de banken over ruime geldmiddelen beschikten, namen haar voorschotten aan de *Bund* of haar voorfinancieringskredieten (o.a. aan de spoorwegen) de vorm aan van bankbeleggingspapier dat op de geldmarkt kon ondergebracht worden. Dit was eveneens het geval toen de vorming van tarwevoorraden werd gefinancierd.

Kredietverlening van het centrale-bankstelsel aan andere instellingen dan banken

(millioenen DM.) (1)

Einde maand	Bank Deutscher Länder				Landeszentralbanken							Totaal
	Totaal	Bund	Spoorwegen	Andere	Totaal	Bund	Spoorwegen	Länder	Andere publiek-rechtelijke lichamen	Particulier bedrijfsleven	Andere	
31-12-1949.....	3	—	—	3	386	30	73	237	1	29	16	389
31-12-1950.....	1.144	914	230	—	436	60	9	239	1	57	70	1.580
31-12-1951.....	737	309	428	—	449	89	14	188	—	69	93	1.186
30- 4-1952.....	405	271	134	—	284	19	3	99	2	68	93	689

(1) Jaarverslag van de B. D. L. voor 1951, blz. 29.

5° CENTRALE-BANKSTELSEL EN KAPITAALMARKT.

Herhaaldelijk werd in onderhavige uiteenzetting onderstreept hoezeer de afwezigheid van een kapitaalmarkt de consolidatie van zekere toestanden hinderde. Te veel spaargelden werden in liquide vorm bewaard en vormden een bestendig gevaar voor de kredietmarkten; zij dwongen de B. D. L. tot een grotere en strengere waakzaamheid. Overigens, de afwezigheid van een kapitaalmarkt deed de zelffinanciering in sommige groepen ondernemingen toenemen. Diegene, die dit niet konden, hadden het lastig om de vereiste technische verbeteringen door te voeren, of moesten het bankkrediet aanspreken. Aldus werden kortlopende gelden die aan de kredietinstellingen waren toevertrouwd, voor investeringen aangewend en voor min of meer lange termijn vastgelegd; dit veroorzaakte een uitbreiding van de bevroren kredieten en vormde een hinderpaal voor de controle- en later voor de restrictiepolitiek van de circulatiebank.

Het is begrijpelijk dat deze laatste geen enkele poging ontzag om een geordende kapitaalmarkt te helpen wederoprichten. Haar optreden is echter begrensd wegens de verscheidenheid van factoren die de nagenoeg volledige verlamming van de kapitaalmarkt verklaren.

Haar rentetarieven zijn aanmerkelijk lager dan die van de geldmarkt. Zo werden de renteloze schatkistcertificaten op zes maanden of op één jaar nog zo lang niet geleden gediscoteerd op basis van $6\frac{1}{2}$ tot $6\frac{3}{4}$ pCt., als wanneer het rendement van de pandbrieven en van de gemeenteobligatiën — vóór de oorlog twee gegeerde beleggingsobjecten — 5 pCt. bedroeg, op welk peil het in 1948 van overheidswege werd vastgesteld en waarvoor de Minister van Financiën nooit een afwijking heeft willen toekennen. Die anomalie hield de kapitaalbezitters van de kapitaalmarkt verwijderd, zowel wat de obligatiën als de aandelen betreft, vermits zij een beter rendement op de geldmarkt konden bekomen. Nochtans trad een wijziging in. Thans worden renteloze schatkistcertificaten met zes maanden tot één jaar looptijd door de centrale banken gediscoteerd tegen 4,625 tot 5,25 pCt.

Verder vormt het belastingstelsel een hinderpaal voor de markt der niet vast rentende waarden. De belastingpercentages op de vennootschappen zijn buitensporig; hierbij komen nog aanzienlijke mobiliënbelastingen.

Het spaarwezen in ruime zin en zijn winsten worden fiscaal getroffen bij de particulieren en bij de vennootschappen. Van deze laatste neemt de fiscus 60 pCt. van de gemaakte winst weg. Daar verder de dividenduitkeringen, in toepassing van de nazi-wetgeving, op 6 pCt. van het kapitaal geblokkeerd blijven, schrijven slechts weinig spaarders in op de uitgifte van aandelen, want hun inkomen is beperkt en zij weten niet of de ondernemingen voldoende winst zullen maken om zelf het bescheiden dividend te kunnen uitkeren.

Bovendien was de geldhervorming uiterst ongunstig voor de houders van vast rentende effecten. Hun waarde werd tot één tiende teruggebracht en negen tienden vernietigd, overeenkomstig de trieste waarheid dat de Staat verslindt wat de particulieren hebben gespaard.

Tenslotte houden zeer veel onzekerheden, waarvan sommige nog op de Duitse financiën drukken (toekomst der aandelen van de dekarteliseerde instellingen, reorganisatie van de zware nijverheid, probleem van eigendomsrecht, het medebeheer), de spaarders van de kapitaalmarkt verwijderd.

Onder al die factoren kan de B. D. L. alleen op de rente invloed uitoefenen. Sedert lang dringt zij aan opdat gezamenlijke hervormingen aan de kapitaalmarkt zouden aangebracht worden. Zij stuitte op het verzet van de overheid te Bonn, tot het ogenblik waarop het « *Kapitalmarktförderungsgesetz* » op 30 October ll. werd gestemd. Zich beroepend op sociale noodwendigheden, weigerde zij de rente der langlopende beleggingen te verhogen omdat, naar haar oordeel, die verhoging de bedrijvigheid en de wederopbouw zou hinderen.

Anderzijds verlaagde de centrale bank onlangs de discontovoet niet zozeer om de kredietbeperkingen soepeler te maken, dan wel om de rentestand op de markt op lange termijn te helpen normaliseren. Zij oordeelt

immers dat het herstel van gepaste verhoudingen tussen de rentepercentages op de verschillende kredietmarkten moet geschieden door een rentedaling voor het kortlopend geld en een stijging voor het langlopend geld. Met een discontovoet van 6 pCt. zou een aanpassing in opwaartse richting zeer moeilijk zijn. Zij achtte het dan ook verkieslijker hem te verminderen, daar dit in de huidige omstandigheden geen gevaar voor een nieuwe kredietverruiming medebrengt. Het herstel van een kapitaalmarkt zou haar verder in staat stellen actief open-markttransacties te voeren, waardoor haar kredietpolitiek soepeler zou worden.

Die verschillende gebeurtenissen blijken de overheid te Bonn er toe te bewegen de koers te wijzigen. Een wetsontwerp is immers bij het Parlement ter studie; het voorziet fiscale voordelen ten gunste van de obligatiën waarvan de opbrengst voor de financiering van de bouwbedrijvigheid moet dienen. Jammer genoeg zouden de andere obligatiën en de aandelen geen voordeel halen uit die schuchtere aanpassing die ontoereikend zal blijven zolang de rentetarieven niet zullen gesaneerd zijn.

BESLUIT

Het economisch herstel dat sedert 1948 in Duitsland zo opvallend is, kan op het eerste gezicht verwondering wekken zoals dit wellicht ook was voor het herstel na de inflatie in 1923 en na de diepe depressie in de jaren 1930-1932. De onmiddellijke of verdere oorzaken zijn niet noodzakelijk dezelfde, ook al wijst hun onderzoek op bestendige factoren van geografische, demografische en psychologische aard (1).

Afgezien van de degelijke Amerikaanse hulpverlening waarvan de Bondsrepubliek de laatste jaren genoot op dezelfde voet als de meeste andere Europese landen van het vasteland, ligt een der essentiële factoren, ja zelfs de meest belangrijke van het herstel, in de geld- en kredietpolitiek van de *Bank Deutscher Länder*. Op andere gebieden die niet noodzakelijk onder haar bevoegdheid vielen, namen haar tussenkomsten een indirecte vorm aan (adviezen, raadgevingen, suggesties), die niet minder beslissend waren. Evenals in 1923-1924 en in 1933-1934 speelde de circulatiebank een beslissende rol in de ontwikkeling van de Duitse economie. Weliswaar zou zij alleen dit herstel niet hebben kunnen bewerken. Doch een toereikende en onbehandigde politiek van de circulatiebank zou stellig alles hebben in het gedrang gebracht. Gedurende drie kritieke tijdstippen in de economische geschiedenis van Duitsland in de laatste dertig jaar, wist de circulatiebank aangepaste maatregelen te treffen die weliswaar niet steeds streng orthodox waren, doch die, wanneer zij niet door politieke eisen werden gehinderd, een onbetwistbaar succes hebben opgeleverd.

Stellig is de formule « de circulatiebank de hoedster van het geldwezen » nooit zozeer bewaarheid geworden

als in het geval van de *Bank Deutscher Länder*. Doch tegelijkertijd heeft de ervaring van de laatste vier jaar aangetoond hoezeer een actieve en beraden politiek van de centrale bank het economisch leven van een land ten goede kan beïnvloeden.

Afgezien van de twee betalingsbalanscrises in October 1950 en in Februari 1951, die allebei werden overwonnen mede dank zij een doelmatige kredietpolitiek, kon de Duitse economie, die in Juni 1948 van de grond af moest worden wederopgebouwd, zich ontwikkelen zonder ernstige onevenwichtigheden, zoals blijkt uit de hierna volgende tabel.

	31-12-1948	31-12-1949	31-12-1950	31-12-1951	31-5-1952
	(miljoenen DM.)				
<i>Biljettenomloop</i>	6.054	7.058	7.682	8.801	9.365
<i>Totaal kredietinstellingen.</i> <i>Dadelijk opruagbare deposito's:</i>					
<i>Industriëlen en particulieren</i>	5.423	6.719	8.110	9.788	9.427
<i>Openbare besturen</i>	2.331	2.671	2.456	2.918	2.447
<i>Hoge Commissaris en geallieerde diensten</i>	455	1.151	904	995	814
<i>Bijkomend bedrag voor deposito's bij niet getelde instellingen</i>	135	504	576	543	570
<i>Totaal</i>	8.344	11.045	12.046	14.244	13.258
<i>Termijndeposito's</i>	1.596	3.065	5.751	6.879	7.984
<i>waarvan: Tegenwaarde-gelden</i>	—	1.028	1.162	1.186	1.020
<i>Totale geldsomloop</i> ...	15.994	21.268	25.479	29.924	30.607
<i>Spaardeposito's</i>	1.599	3.061	4.065	4.984	5.851
<i>Algemeen indexcijfer van de productie (1936 = 100)</i>	79	93	131	140	(1) 144

(1) Algemeen indexcijfer van de productie voor Juni 1952.

In de loop der laatste jaren moest de *Bank Deutscher Länder* haar tussenkomst steeds meer ontwikkelen zonder te kunnen steunen op precedenten die haar taak zouden hebben vergemakkelijkt. Kon zij de gevolgen vermoeden van de klassieke maatregelen in het kredietbeleid, zij kon daarentegen weinig of niet de resultaten voorzien van de buitengewone en vaak zeer oorspronkelijke maatregelen die zij moest toepassen toen de klassieke methoden ontoereikend bleven. Dat zij af en toe in het duister tastte, was onvermijdelijk. Ook de aangewende middelen gaven niet steeds de verwachte resultaten. Doch in ieder geval hebben de gebeurtenissen aangetoond dat de centrale bank zich te recht streng in haar kredietbeleid betoonde, van welke houding zij trouwens op de huidige stond nog niet is afgeweken. Eens te meer werd bewezen dat een beperkende kredietpolitiek en een goedkoopgeldpolitiek niet samen kunnen gevoerd worden. En in de mate dat sommige Duitse autoriteiten, om politieke beweegredenen, de rentestand abnormaal laag wilden houden, kwam men tot die onmogelijke toestand dat de rentepercentages op de geldmarkt hoger lagen dan op de kapitaalmarkt. Zolang die toestand voortduurt, zal deze laatste buiten werking blijven; en de afwezigheid

(1) Cfr. Davin, L. E., « L'économie et les finances de l'Allemagne fédérale en face de l'intégration européenne. Atouts. Faiblesses. Perspectives. » *Revue de l'Institut de Sociologie Solvay*, n° 2, 1952.

van een geordende kapitaalmarkt zal samen met de chronische tekorten op de betalingsbalans tegenover het dollargebied en het lage peil der reserves aan goud en harde deviezen, de kwetsbare plek blijven in de economie van de Bondsrepubliek; die structurele gebreken zullen nog lang de handhaving van een beperkende kredietpolitiek noodzakelijk maken. Deze laatste zou overigens niet het gekende succes hebben geboekt zo zij niet tegelijkertijd door twee gunstige factoren van de hoogste betekenis was gesteund geworden.

Eensdeels zou de circulatiebank niet geslaagd zijn zo zij niet had kunnen rekenen op de trouwe en verlichte medewerking van de particuliere bankiers. In normale tijden kon op het kredietvolume invloed uitgeoefend worden door wijziging van de voorwaarden waaronder de bankvoorschotten verleend en terugbetaald worden. In de bijzondere omstandigheden die in Duitsland heersten, was dit niet voldoende en er moest meer *moral persuasion* worden gerekend. In dergelijke omstandigheden speelt de persoonlijke standing van de monetaire en bankoverheid een grote rol. Die standing was niet vreemd aan het welslagen van de drastische maatregelen die in de winter van 1950-1951 werden getroffen. Anderzijds kon de *Bank Deutscher Länder*, dank zij haar onafhankelijkheid tegenover de overheid te Bonn of de *Länder*, met vaste hand haar politiek doorvoeren buiten de onderrichtingen die haar zonder die onafhankelijkheid onvermijdelijk zouden gegeven zijn. Overigens heerste niet steeds de beste verstandhouding tussen de

politici en de technici, vooral t.a.v. de aanpassingen van de discontovoet en van de prijzen der basisproducten, de hervorming van de kapitaalmarkt. En wellicht zouden de zwakheden die af en toe aan het licht traden, uitgeschakeld geweest zijn zo zekere adviezen van de B. D. L., buiten haar werkgebied, waren aanhoord geworden; evenzo zouden vergissingen gemaakt zijn zo de centrale bank niet over een zeer grote handelingsvrijheid had beschikt.

Dit probleem is van buitengewoon belang op een ogenblik dat het Parlement de rechtsvorm van de nieuwe circulatiebank zal moeten bepalen; bereikten de Duitse geldtechnici sedert dertig jaar een grote vindingrijkheid en meesterschap, de Duitse politici verwierven nog lang niet dit peil. Jammer genoeg zijn het die politici die binnen enkele weken het nieuwe statuut van de *Bundesbank* zullen moeten vastleggen. Nochtans toont de jongste geschiedenis aan, wat er van een circulatiebank — de *Reichsbank* — kan worden zodra zij geheel onder het toezicht staat van politieke leiders bij wie elke wijsheid en gematigdheid ontbrak. Niet alleen in het belang van Duitsland maar ook in dat van Europa is het wenselijk dat het Parlement te Bonn zich eerlijk de ervaring ten nutte maakt van de *Reichsbank* van 1938 tot 1945 en van de *Bank Deutscher Länder* van 1948 tot 1952, en het de *Bundesbank* een statuut schenkt dat haar onafhankelijkheid tegenover de politieke overheid geheel vrijwaart.

DE NIEUWE OVEREENKOMST TUSSEN HET MINISTERIE VAN FINANCIËN EN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË BETREFFENDE DE FINANCIERING VAN DE KREDIETEN TOEGESTAAN AAN DE EUROPESE BETALINGSUNIE

(Bericht van het Ministerie van Financiën)

De Nationale Bank van België en het Ministerie van Financiën hebben op 28 November 1952 een nieuwe overeenkomst gesloten om de financiering te regelen van de kredieten die toegestaan werden of die nog zullen moeten toegestaan worden aan de Europese Betalingsunie. De financiering werd tot op 30 November 1952 geregeld door verschillende vorige akkoorden; de nieuwe overeenkomst zal tot op 30 Juni 1953 van toepassing zijn.

De Regering heeft herhaaldelijk beweerd dat de kwestie van de financiering van die kredieten zonder enige tussenkomst van de Schatkist moest geregeld worden. De inkomsten van de Staat moeten uitsluitend aangewend worden tot de betaling van de budgetaire uitgaven. Het is niet normaal dat de ontvangsten van de belastingen dienen om de buitenlandse handel te financieren. Gezien de aanzienlijke uitgaven voor de herwapening is deze stelregel thans meer dan ooit van toepassing.

Maar het is eveneens waar dat de Schatkist onder geen enkel voorwendsel mag genieten van de bedragen die de uitvoerders zouden gestort hebben ten titel van bijdrage voor het financieren van de E.B.U.-kredieten.

* * *

De overeenkomst die thans afgesloten werd is in overeenstemming met dit principieel.

Maar vooraleer er een technisch overzicht van te geven is het nuttig bondig te herinneren hoe de toestand van België was in de schoot van de E. B. U., op datum van 30 Juni 1952, de wijzigingen die er aangebracht werden door het Akkoord van Parijs van 30 Juni 1952 en de toestand zoals hij zich voordeed vóór het afsluiten van de overeenkomst.

A. — Toestand op 30 Juni 1952.

Kredieten door België toegestaan aan de E. B. U.

binnen het quotum	10.065 miljoen
buiten het quotum	11.130 miljoen

Totaal... 21.195 miljoen

Deze kredieten werden ten laste genomen door de Nationale Bank :

a) zonder speciale provisie ten belope van het quotum	10.065 miljoen
b) bij middel van speciale provisie :	
1° samengesteld uit de afhoudingen op de opbrengst van de uitvoer	4.687 miljoen
2° gefinancierd door de Schatkist	6.443 miljoen

B. — Uitvoering van het Akkoord van Parijs van 30 Juni 1952.

In uitvoering van dit Akkoord heeft de E. B. U. aan België, in goud, een bedrag uitbetaald van.....

4.000 miljoen

Wat het totaal krediet buiten quotum terugbracht van 11.130 op..

7.130 miljoen

Voor het saldo van de kredieten buiten quotum, heeft de Belgische Regering volgende regelingen moeten aanvaarden :

a) de afschrijving van een bedrag van 2.500 miljoen werd door de E. B. U. voorzien in vijf jaar ten belope van 500 miljoen per jaar	2.500 miljoen
b) een bedrag van 2.500 miljoen werd overgemaakt ten voordele van Frankrijk en Engeland en de	

terugbetaling werd voorzien in vier en twintig maanden door de levering van goederen voor de bewapening ..... 2.500 miljoen

c) Het saldo, groot ..... 2.130 miljoen werd ter beschikking gelaten van de E. B. U. zonder andere beschikkingen dan deze die reeds van toepassing zijn op de kredieten begrepen in het quotum.

Na de uitvoering van het Akkoord van Parijs beliep het bedrag van de door België toegestane kredieten in werkelijkheid :

a) Kredieten rechtstreeks ten voordele van de E. B. U. :

binnen het quotum ..... 10.065 miljoen
buiten het quotum :

— terugbetaalbaar in 5 jaar ..... 2.500 miljoen
— andere ..... 2.130 miljoen

b) Krediet herkomstig uit de E.B.U. :

Krediet overgedragen aan Frankrijk en Engeland ..... 2.500 miljoen

17.195 miljoen

Rekening gehouden met de speciale provisie samengesteld uit de afhoudingen ten laste van de exporteurs, was de last van de E.B.U.-kredieten in feite als volgt verdeeld :

Nationale Bank van België ..... 10.065 miljoen
Exporteurs ..... 4.687 miljoen
Schatkist ..... 2.443 miljoen

17.195 miljoen

Hier dient nochtans opgemerkt dat de Belgische Regering bij het Internationaal Muntfonds de mogelijkheid verworven had onder de vorm van trekking op het Fonds voor het verschuldigd bedrag, een deel te mobiliseren van het krediet buiten het quotum, ten bedrage van 2.500 miljoen, terugbetaalbaar in 5 jaar.

Zo deed de toestand zich voor na de uitvoering van het Akkoord van Parijs op 30 Juni 1952.

C. — Op 20 November 1952 had de toestand zich als volgt gewijzigd :

Totaal bedrag der kredieten :

a) rechtstreeks ten voordele van de E. B. U. :

quotum ..... 10.065 miljoen
buiten het quotum ..... 4.730 miljoen

14.795 miljoen

b) herkomstig van de E. B. U. (Franse en Engelse kredieten) ..... 2.500 miljoen

17.295 miljoen

Financiering ten laste van de Bank :

1° quotum ..... 10.065 miljoen
2° discontering van het trekkingsrecht op het I. M. F. .... 1.000 miljoen

11.065 miljoen

Ten laste van de exporteurs :

Afhoudingen ..... 4.563 miljoen
Ten laste van de Schatkist ..... 1.667 miljoen

17.295 miljoen

Men stelt vast dat de Schatkist, op 20 November 1952, in feite nog steeds tussenkwam, ten belope van 1.667 miljoen, in de financiering van de E.B.U.-kredieten. Daarbij zal het globale bedrag van de afhoudingen, die bij koninklijk besluit van 26 Juni 1952 een tariefverlaging kenden en die, na op 7 Augustus 1952 5.173 miljoen bereikt te hebben, op 20 November 1952 nog 4.563 miljoen bedroegen, progressief verminderen om zich onder gelijkblijvende omstandigheden te stabiliseren op ongeveer 3.800 miljoen vanaf 31 Januari 1953, hetzij een vermindering in vergelijking met 20 November 1952 van ongeveer 763 miljoen.

In het raam van de vroegere overeenkomsten, die de tussenkomst van de Nationale Bank beperkten tot 10.065 miljoen, zouden de uitschakeling van de Schatkist (1.667 miljoen) en de waarschijnlijke vermindering van het globaal bedrag der afhoudingen (763 miljoen) normaal een verhoging van het tarief van de afhoudingen bij de uitvoer voor hetzelfde bedrag moeten voor gevolg hebben.

De nieuwe overeenkomst ontlast volledig de Schatkist van haar tussenkomst in de E.B.U.-kredieten en laat terzelfder tijd toe voor het ogenblik de verhoging van de afhoudingen bij de uitvoer te vermijden.

Vooreerst heeft de Nationale Bank aanvaard ten voordele van de Schatkist het volledig bedrag van het trekkingsrecht op het Internationaal Muntfonds te disconteren; aangezien de Nationale Bank reeds 1 miljard gediscoteerd had, veroorlooft deze nieuwe discontobewerking de Schatkist te ontlasten van haar tussenkomst in de E.B.U.-kredieten ten belope van 1.500 miljoen. Vervolgens neemt de Bank het op zich tot 30 Juni 1953 een nieuwe schijf kredieten van 2.130 miljoen te financieren. Daardoor kan niet alleen de Schatkist voor het saldo van haar tussenkomst in de kredieten (1.667 — 1.500 = 167 miljoen) schadeloos gesteld worden, maar kunnen eveneens de afhoudingen terugbetaald worden bij toepassing van het koninklijk besluit van 28 Juli 1952 (+ 763 miljoen) en kan eventueel ten belope van 1.200 miljoen nieuw krediet aan de E. B. U. verleend worden, zonder beroep te doen op verhoging van de thans in voege zijnde tarieven der afhoudingen. Een verhoging van deze tarieven zal enkel dienen overwogen te worden in de veronderstelling dat vóór 30 Juni 1953 nieuwe kredieten zouden moeten toegestaan worden aan de E. B. U. boven het laatst

genoemde bedrag. Men zou daarentegen overgaan tot een vermindering van de afhoudingen indien de E.B.U.-kredieten een peil bereiken dat lager ligt dan het quotum van 10.065 miljoen frank verhoogd met het bedrag der afhoudingen tegen de huidige tarieven.

De nieuwe overeenkomst gaat alleen over de periode die eindigt op 30 Juni 1953, omdat de Europese Betalingsunie krachtens het Akkoord van Parijs, op die datum, zelf juridisch zal ophouden te bestaan. Indien de E. B. U. op die datum of vroeger geliquideerd werd, zou de kwestie dienen herzien op de grondslagen van die liquidatie. Mocht het bestaan van de E. B. U. na 30 Juni 1953 worden verlengd, dan zou een nieuwe overeenkomst dienen gesloten in het licht van de toestand op dat moment om de respectieve tussenkomst van de Nationale Bank en van de exporteurs in de financiering van de E. B. U.-kredieten te regelen.

Er is, evenwel, van nu af aan reeds overeengekomen dat, om te voorkomen dat de Schatkist op generlei ogenblik en op generlei wijze voordeel trekken zou uit

de op de opbrengst van de uitvoer gedane afhoudingen, de Schatkist, op een speciale rekening van de Bank en naarmate van de afleveringen, de waarde zal storten van de leveringen die Frankrijk en Engeland aan de Belgische Staat moeten doen (1) als afschrijving van het krediet groot 2.500 miljoen frank dat België verplicht is geweest toe te staan krachtens het Akkoord van Parijs van 30 Juni 1952, krediet waarvoor de Schatkist schadeloos werd gesteld krachtens de nieuwe met de Bank getroffen regeling. Daar die leveringen naar alle waarschijnlijkheid slechts na 30 Juni 1953 zullen geschieden, zo wordt de storting op de speciale rekening van hun tegenwaarde slechts vanaf 1 Juli 1953 voorzien. Die speciale rekening zal bij voorrang dienen tot het dekken van de Bank voor haar nieuwe geldelijke tussenkomst in de E. B. U.-kredieten buiten het quotum van 10.065 miljoen en, na aanzuivering van die geldelijke tussenkomst, tot terugbetaling der exporteurs.

---

(1) Het bedrag van die leveringen is in de Rijksbegroting voorzien.

DE FINANCIERING VAN DE HERWAPENING EN HET INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR OPENBARE FINANCIËN

Ter gelegenheid van het laatste Congres van het Internationaal Instituut voor Openbare Financiën waren de problemen in verband met de financiering tot herwapening der Westeuropese landen, der Verenigde Staten en Canada, het voorwerp van een grondige studie en van zeer belangrijke gedachtenwisselingen.

Dit Instituut telt onder zijn leden deskundigen inzake openbare financiën, die hoofdzakelijk tot de administratieve kringen en de wetenschappelijke wereld behoren.

Zijn werkring breidt zich van jaar tot jaar uit, tot een groter aantal landen, zowel in als buiten Europa.

Regelmatig richt het internationale congressen in waarop theoretische opvattingen en feitelijke toestanden in verschillende landen aangaande een of ander belangrijk probleem der openbare financiën, aan elkaar worden getoetst.

Dit jaar heeft het Instituut zijn Congres gehouden te Lissabon van 25 tot 27 September, in de prachtige lokalen van het Internationaal Instituut voor de Statistiek.

In zijn welkomrede heeft dhr. F.-E. da Silva, Deken van de Rechtsfaculteit te Lissabon en Vice-Gouverneur der Bank van Portugal, zeer gunstig de groeiende bedrijvigheid van het Instituut in het licht gesteld, zijn belangstelling voor de huidige problemen en de redenen die zijn aandacht leidden naar de financiering van de herwapening. Hij herinnerde er aan, dat het Instituut vóór de oorlog tweemaal een Congres gehouden heeft : het eerste te Parijs in 1937 over de directe en indirecte belastingen, en het tweede te Brussel in 1939 over de conjunctuur. De werking van het Instituut werd onderbroken gedurende de oorlog en kon slechts in 1947 hervat worden. « Maar », verklaart dhr. da Silva, « de toenemende ernst der » gebeurtenissen en der problemen liet het Instituut » niet meer toe zich afzijdig te houden van de meest » gewichtige problemen, en wel diegene welke een » dreigend of althans een dringend karakter vertonen. » Zo heeft men na de oorlog (Congres te Den Haag » en te Rome) de financiering moeten bestuderen » van de reconversie en van het herstel. Daar de » begrotingen moeilijker in evenwicht te houden zijn, » ging de aandacht (Congres te Bazel) naar de natio- » nale begrotingen, een gewaagde en suggestieve » opvatting, maar waarvan de grenzen, wanneer ze » uit het oog verloren worden, of wel te soepel, of wel

» te onzeker dreigen te worden. Anderzijds, gelet op » de resultaten van de maatschappelijke zekerheid, » welke door de partijen op politiek terrein verschil- » lend voorgesteld worden — inzonderheid in Frank- » rijk en in Engeland —, was het de verdienste van » het Congres van Monaco, gehouden vóór tien jaar, » dit probleem objectief besproken te hebben, aange- » zien het financiële zowel als het sociale aspect er » een juiste plaats gekregen hebben.

» Vorig jaar, tenslotte, was het welbekende punt IV » van President Truman het thema voor de bespre- » kingen van het Congres te Londen (1).

» Het Congres van Lissabon (dat in zekere zin de » laatste vergadering van de N.A.T.O. aanvult, die » vorig jaar hier eveneens gehouden werd) gaat dus » eveneens de grote financiële problemen van het » ogenblik behandelen. Ik acht het overbodig er de » draagwijdte van te onderstrepen, of te wijzen op » het rechtmatig deel, dat toekomt aan het gezag en » aan de onpartijdigheid van een instelling die haar » deugdelijkheid heeft bewezen. Het peil van de » besprekingen zal zeker beantwoorden aan de belang- » rijkheid van het gestelde probleem.

» Mijn enige bezorgdheid gaat naar de gedane keuze » van financiering der herwapening, die — en daar zijn » we het ongelukkiglijk allen mee eens — het meest » brandende en het meest actuele van de huidige pro- » blemen is. Tot nu toe kan geen andere formule het » oude *si vis pacem para bellum*, dat de oplossing der » wijsheid is, vervangen. Maar die formule is helaas » niet geruststellend. Trouwens geen enkel der in de » vorige zeven Congressen gestelde problemen is in » zo een grote mate het gevolg geweest van zo een » zware bedreiging. Laten we alleen maar hopen dat » de wel doordachte richtlijnen die het Congres van » heden af geroepen is voor te schrijven in het » beperkt gebied der openbare financiën, slechts een » korte gebruiksduur zouden hebben en dat we vol- » gend jaar dezelfde voorwaarden van de vrede zouden » mogen nastreven met andere, minder gewaagde, » minder kostelijke en minder veronfrustende mid- » delen. »

* * *

(1) Deze Congressen hadden achtereenvolgens plaats in 1947, 1948, 1949, 1950 en 1951.

Gedurende drie dagen hadden gedachtenwisselingen plaats over de financiering der herwapening door de leden van het Instituut, die behoren tot tien verschillende landen en tot twee belangrijke internationale instellingen, de Raad van Europa en de Organisatie van het Noord-Atlantisch Verdrag. De besprekingen werden geleid door dhr. Max-Léo Gérard, Belgisch Oud-Minister van Financiën en Ere-Voorzitter van het Instituut, en door dhr. Shoup, waarnemend Voorzitter en Professor aan de Columbia University te New-York.

De leden beschikten over een uiterst belangrijke documentatie, die zij vóór het Congres konden instuderen. Dit feit dient onderstreept, want al te vaak worden, op internationale bijeenkomsten van dien aard, de verslagen te laat uitgedeeld om vóór de besprekingen een aandachtige studie er van toe te laten.

Deze documentatie omvatte een algemeen verslag en een reeks nationale verslagen door volgende personiteiten voorbereid: H.H. M. Masoin (Algemeen-Verslaggever), H. Strathus (West-Duitsland), J. Valley (België), J. F. Parkinson (Canada), Roy Blough (Verenigde Staten), A. Piatier en P. Vallerie (Frankrijk), F. Shirras (Groot-Brittannië), G. F. Malagodi (Italië), P. Werner (Luxemburg), M. H. Magnus (Noorwegen), J. Lips (Nederland), P. M. Soarez Martinez (Portugal), M. Heiman (Zwitserland).

In de nationale verslagen vindt men een algemeen overzicht der herwapeningsinspanning in elk land, in het raam van de huidige economische en financiële ontwikkeling.

Het algemeen verslag van M. Masoin, Secretaris-generaal van het Instituut, geeft een synthese van de algemene trekken der herwapeningsinspanning in de voornoemde landen, evenals theoretische beschouwingen aangaande de gevolgen en de financiering der herwapening.

Deze documenten, door zeer bevoegde specialisten voorbereid, zijn een belangrijke bron van inlichtingen (1). Zij hebben de deelnemers aan het Congres in staat gesteld hun gedachtenwisselingen te ontwikkelen op het plan der grote beginselen van de financiering der herwapening.

* * *

Het is onmogelijk hier het essentiële weer te geven der talrijke en belangrijke tussenkomen van de verschillende deelnemers aan het Congres.

Op het einde der debatten, heeft de Secretaris-generaal de besluiten van het Congres voorgesteld, waarbij hij getracht heeft die punten in het licht te stellen waaromtrent een zekere eenstemmigheid werd

(1) Een aanvullende documentatie, over hetzelfde onderwerp kan gevonden worden in het speciaal nummer door het tijdschrift *Finances publiques* (nr's 1/2 van 1952) gewijd aan de terugslag van de herwapening op de Westerse landen.

bereikt. Die besluiten, die in bijlage weergegeven worden, zijn geen formele resoluties; zij zullen nochtans aan de bevoegde internationale autoriteiten overgemaakt worden.

Onder de talrijke gedachten en voorstellen gedurende het Congres uitgebracht, zijn er enkele die speciaal de aandacht verdienen.

Van verschillende zijden werd de mening verdeeld, dat de herwapeningsinspanning nog gedurende talrijke jaren op de Europese economie zal blijven drukken. Er moet inderdaad een belangrijk volume van blijvende uitgaven voorzien worden, inzonderheid voor het onderhoud van een voldoende aantal manschappen onder de wapens en voor de uitrusting en de gewone bewapening; anderzijds veroorzaken de technische vooruitgang en de specialisatie een vlugge veroudering der wapens en is een versnelde hernieuwing er van noodzakelijk.

Gelet op die toestand, is het van belang de bewapeningsinspanning te normaliseren en ze op te nemen in de gewone economische kringloop. De inspanning zou moeten verwezenlijkt worden zonder de levensstandaard en de toename der economische investeringen in gevaar te brengen. Indien de bewapeningslast niet meer mag beschouwd worden als een uitzonderlijke en tot enkele jaren beperkte inspanning, dan is het duidelijk dat deze alleen door gezonde en in uitbreiding zijnde volkshuishoudingen mag gedragen worden. Dit sluit in zich dat een belangrijker deel van het nationaal product, dan dit de laatste jaren het geval was, moet voorbehouden worden aan renderende investeringen. M.a.w. zo de Europese landen de bewapeningsinspanning op lange termijn willen voortzetten, zou het een economische vergissing zijn een bewapeningspolitiek te overwegen, die de gehele vooruitgang van de productiviteit en van de productie opsloopt.

Deze opvatting krijgt een bijzonder belang wanneer ze in verband gebracht wordt met twee andere door talrijke sprekers verdedigde gedachten: de noodzakelijkheid het binnenlands monetair evenwicht te handhaven en het min of meer inflatorisch karakter der financieringswijzen.

Aan alle zijden werd de nadruk gelegd op de noodzakelijkheid het binnenlands monetair evenwicht te handhaven ten einde een gelijklopende verwezenlijking der economische ontwikkeling en der bewapeningsinspanning te verzekeren. In dit opzicht werd er op gewezen, dat een groeiend aantal landen een beroep doen op een actieve geldpolitiek, die wijzigingen van de rentevoet en een beperking van de koopkracht-scheppende mogelijkheden der banken inhoudt.

Maar dit binnenlands monetair evenwicht kan slechts bereikt worden binnen het raam van een groeiend nationaal product, zodat de ontwikkeling der productie zich handhaaft op het peil van een door de bewapeningsfinanciering eventueel stijgende koopkracht. Om die reden hebben verschillende sprekers de nadruk gelegd op de noodzakelijkheid een snellere

en nauwere economische éénmaking der Europese landen te verwezenlijken. Naar hun mening kan een voldoende aangroei van de Europese productiviteit slechts bekomen worden door de éénmaking der markten; nochtans menen zij dat, naar het voorbeeld der Verenigde Staten, de éénmaking een zulkdanige verhoging van de productie en de productiviteit zal mogelijk maken om terzelfder tijd én de bewapeningsinspanning te verwezenlijken én voldoende productieve beleggingen te doen om een blijvende verhoging van de levensstandaard te verzekeren.

Anderzijds, werd over het probleem der financieringsmethodes en over hun min of meer inflatorisch karakter lang gediscussieerd. Het is zeer moeilijk gebleken zich *in abstracto* uit te spreken over het voor en tegen der verschillende methodes. Te recht werd beklemtoond dat in dit opzicht de conjunctuurperiode waarin het land zich bevindt en de bijzonderheden van zijn economische structuur een beslissende rol spelen. Het gaat dus niet op in elk land en op ieder ogenblik dezelfde methodes te gebruiken. In 't bijzonder werd er op gewezen dat in kleine landen de inflatiebedreiging in geval van stijgende conjunctuur en de monetaire nadelen van volledige werkgelegenheid tot uiting komen, lang vóór de prijsstijging haar hoogtepunt heeft bereikt en vóór de werkloosheid volledig is opgeslorpt.

De keuze tussen lening en belasting als financieringsmiddel stelt netelige problemen voor het economisch en financieel evenwicht. Sommigen stelden voor de belastingen aan te wenden voor de bewapeningsuitgaven, die als verbruiksuitgaven kunnen beschouwd worden, en de leningen aan te spreken voor de lasten, die het karakter hebben van blijvende investeringen, zoals bijvoorbeeld de werken van onderbouw. Dit onderscheid, dat logisch schijnt, is praktisch moeilijk toe te passen: het is niet gemakkelijk de bewapeningsuitgaven te splitsen in verbruiks- en investeringsuitgaven met een bepaald economisch nut. Trouwens verschillende sprekers meenden dat de keuze van de financieringsmethode bepaald wordt door overwegingen betreffende de conjuncturele toestand en de soepelheid van het belastingwezen.

Wij vermelden terloops dat er een bespreking plaats had over de netelige kwestie van de vaststelling der criteria voor de verdeling van de bewapeningslasten onder de verschillende landen. Men was akkoord, al te eenvoudige criteria, zoals het inkomen per inwoner, te bestrijden. Het voorbereiden van meer ingewikkelde criteria is evenwel een uiterst moeilijke taak. Men kan eventueel rekening houden met de reeds geleverde inspanning, het beschikbare productievermogen, de algemene economische en monetaire toestand van een land, enz. Sommige leden waren voerstander van een, in verhouding met de rijkdom van elk land, stijgende lastenverdeling.

Tenslotte, werd de terugkeer naar de inwisselbaarheid der valuta's als zeer wenselijk geacht, maar verschillende sprekers meenden, dat een Atlantische

betalingunie een aantrekkelijke oplossing was, maar in zeker opzicht onvoldoende en zelfs gevaarlijk, zo de economische en financiële voorwaarden voor het behoud van de inwisselbaarheid niet verwezenlijkt zijn. Onder deze laatste werden inzonderheid vermeld: de verhoging der productie en der productiviteit in Europa, de verwezenlijking van het binnenlands monetair evenwicht en een verzachting van de handels- en douanepolitiek der Verenigde Staten.

Hierna vermelden wij de besluiten door de Secretaris-generaal van het Instituut voorgesteld op het einde van het Congres.

**Besluiten van het Congres
van het Internationaal Instituut
voor Openbare Financiën,
gehouden te Lissabon van 25 tot 27 September 1952**

Het Internationaal Instituut voor Openbare Financiën heeft gedurende een, van 25 tot 27 September 1952, te Lissabon gehouden zitting, het vraagstuk der herwapeningsfinanciering bestudeerd.

Het heeft het volstrekt en het betrekkelijk belang vastgesteld der herwapeningsuitgaven van de Westerse landen, evenals de onwaarschijnlijkheid van een noemenswaardige vermindering er van in de toekomst.

Het meent dat die bewapeningsinspanning, zonder de binnenlandse financiële stabiliteit in gevaar te brengen, slechts door de Westerse landen zal kunnen gedragen worden, mits een productie-uitbreiding binnen de verruimde grenzen der economische éénmaking van Europa en mits de samenwerking van de Noordamerikaanse landen.

Die uitbreiding moet niet alleen de vermeerdering der herwapeningsuitgaven kunnen dekken, maar tevens kunnen voorzien in de ontwikkeling der beleggingen, zonder tenminste de handhaving van de verbruiksstandaard te schaden.

Op het Congres is gebleken dat hiertoe het beschikbaar productievermogen in de Westerse landen voorhanden is, mits een volledige en gemeenschappelijk overlegde benutting er van, samen met een algemene verbetering der productiviteit.

Nochtans verschaft de ontwikkeling der productie niet automatisch de financieringsbronnen om de dekking van de bewapeningslasten te verzekeren. Daaruit vloeien de moeilijkheden voort, die de meeste Europese landen ondervinden om hun binnenlandse financiële stabiliteit te handhaven en het evenwicht van hun betalingsbalans te behouden.

In dit opzicht is gebleken:

1° dat het onontbeerlijk was de financieringslasten van ieder land in normale verhouding tot hun respectievelijk vermogen te houden.

Het ware dan ook nuttig, ter verdeling der lasten, een billijke formule op te stellen, die, aan de hand van vergelijkbare elementen der op dezelfde

basis berekende bewapeningsuitgaven en van gezamenlijk opgestelde indexen van het nationaal inkomen, van de verbruiksstandaard, van de beschikbare productiemarge, van de aard der bewapeningsuitgaven, inzonderheid onder oogpunt van het onderscheid tussen uitrustingsuitgaven en onderhoudsuitgaven van het leger, een algemeen verdelingschema vormt, waarin rekening gehouden wordt met een zekere stijging van het bedrag der lasten, naar verhouding van de bijzondere toestand in ieder land. Bij het schatten der beschikbare productiemarge dient niet alleen verwezen naar vooraf gecoördineerde werkloosheidsstatistieken, maar tevens naar het geheel der economische en sociale en zelfs psychologische kenmerken van ieder land;

2° dat het van belang is, door een gepaste voorstelling der begrotingen, duidelijk de waarde en de aard der bewapeningsuitgaven vast te stellen, waarin rekening gehouden wordt met bijzondere opvattingen van ieder land;

3° dat het eveneens van belang is, door een keuze der overheidsuitgaven en zo nodig der particuliere uitgaven, de financiële politiek der Staten te richten naar een uitbreiding der productie en naar de handhaving van een bevredigende financiële stabiliteit;

4° dat, wat de keuze der financieringswijze betreft, zowel de belasting als de lening, ieder mogelijkheden bieden, die moeten overwogen worden al naargelang de financiële, economische en maatschappelijke toestand van ieder land en de algemene staat van zijn conjunctuur. Er wordt nochtans toegegeven, dat de belasting, hetzij directe of indirecte, hetzij zakelijke

of persoonlijke belastingen, een financieringsmiddel is dat, beter dan de lening, beantwoordt aan de vereisten van de dekking der verdedigingsuitgaven, voor zover zij de ontwikkeling der productiviteit en der productie niet schaadt.

Zo een geldexpansie onafscheidbaar blijkt van de ontwikkeling der militaire uitgaven, moet de staatspolitiek zich schrap zetten tegen de door deze uitgaven veroorzaakte tendenties, behalve in geval van conjunctuurdepressie;

5° dat de begrotingstechnieken voordelig zouden kunnen aangepast worden aan de vereisten van de uitvoering der bewapeningsprogramma's door de invoering van het stelsel der programmawetten of der vastgelegde kredieten;

6° dat, zo de aanpassingsinspanning der Europese landen de ontwikkeling en eventueel het behoud op een hoog peil der bewapeningsuitgaven kan voorbereiden, het onontbeerlijk zal blijven de actieve medewerking der Verenigde Staten aan de oplossing van het dollarvraagstuk te bekomen en dit door een gepaste handels- en financiële politiek buiten de aangepaste hulp die ze in de vorm van afstand van wapens of van militaire economische hulp aan de Europese bewapening geven.

Op die wijze zal een stap gedaan worden naar de mogelijkheden een stelsel van internationale betalingen in te richten, dat tussen de landen en de continenten een verruiming van de ruil zal toelaten, niet alleen van wapens maar tevens van burgerlijke goederen en diensten.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Novembernummer 1952 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

DELMOTTE, L. Geldmarkt en begroting. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 21, 30 November 1952, blz. 1059-1066.*)

WOITRIN, M. La conjoncture économique de la Belgique. (*Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales, Leuven, XVIII, n° 8, 4 December 1952, blz. 749-774.*)

3. PRIJZEN EN LONEN

PULINCKX, R. La réglementation des prix en Belgique. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 11, November 1952, blz. 719-722.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

BEKAERT, L. Belgische reglementering van de buitenlandse handel. Exportbelasting. — Verzoekschrift betreffende haar afschaffing. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, VII, n° 49, 5 December 1952, blz. 2585-2587.*)

DELMOTTE, L. Geldmarkt en begroting. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 21, 30 November 1952, blz. 1059-1066.*)

FRANK, M. Pourquoi et comment axer le budget belge sur la comptabilité nationale? (*Finances publiques, revue trimestrielle internationale d'études de finances publiques et de problèmes annexes, 's Gravenhage, VII, n° 3, 1952, blz. 233-254.*)

Overzicht der verrichtingen inzake belastingen in de loop van het dienstjaar 1951 (Staat, provincies, gemeenten). (*Statistisch Bulletin, uitgegeven door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, Ministerie van Economische Zaken en Middenstand, Brussel, XXXVIII, n° 10, October 1952, blz. 1448-1460.*)

van SCHOTEN, F. Fiscale aanpassingen ter bevordering van industrialisatie — Wetsontwerp n° 639. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 20, 15 November 1952, blz. 1009-1020.*)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

De electrificatie van de spoorwegen. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 20, 15 November 1952, blz. 1027-1029.*)

ZEGHERS, O. De hervorming van het werkloosheidsregime. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 20, 15 November 1952, blz. 1021-1025.*)

6. WEDERUITRUSTING — STRIJD TEGEN DE WERKLOOSHEID

Notre action contre le projet gouvernemental de discrimination régionale en matière d'investissements (projet de loi n° 639). (*Chronique du Conseil économique wallon, Luik, n° 25, November 1952, blz. 25-31.*)

van SCHOTEN, F. Fiscale aanpassingen ter bevordering van industrialisatie — Wetsontwerp n° 639. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 20, 15 November 1952, blz. 1009-1020.*)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

DEKKING, H. Exportspreiding versus E.B.U. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXVII, n° 1854, 3 December 1952, blz. 925-927.*)

GOZARD, G. La Banque Internationale pour la Reconstruction et le Développement. (*Revue politique et parlementaire, Parijs, CIV, n° 622, November 1952, blz. 242-249.*)

HILL, W. Le rôle de la Banque Internationale pour la Reconstruction et le Développement dans le financement pour le développement économique. (*La Vie économique et sociale, publiée par l'Institut supérieur de Commerce Saint-Ignace, Antwerpen, XXIII, n° 3, Mei 1952, blz. 181-194.*)

International Monetary Fund on gold policy. (*Central Bank News Digest, Manilla, IV, n° 39, 25 September 1952, blz. 9-11.*)

MOSSE, R. De l'Union des Paiements au franc européen. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 11, November 1952, blz. 701-706.*)

The International Monetary Fund. (*Barclays Bank Review, Londen, XXVII, n° 4, November 1952, blz. 69-71.*)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

Benelux. (*Bulletin mensuel de la Fédération Nationale des Industries du Vêtement et de la Confection, Brussel, VI, n°s 8-9, Augustus-September 1952, blz. 3-7.*)

GORIS, J. The silent partner in Benelux. (*Belgian Trade Review, monthly publication of the Belgian Chamber of Commerce in the United States, New-York, VII, n° 10, October 1952, blz. 5-6.*)

Peut-on espérer un miracle Benelux? (*Vita, tijdschrift van het Verbond der Belgische Voedingsbedrijven, Brussel, IX, n° 17, 15 November 1952, blz. 1183-1188.*)

9. SCHUMAN-PLAN

BEKAERT, L. Au seuil de la Communauté européenne. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 11, November 1952, blz. 694-700.*)

CALABI, B. Mezzi indiretti a sostegno delle politiche espansionistiche dell'industria siderurgica nei Paesi della « Comunità Europea del Carbone e dell'Acciaio ». (*Rivista di Politica Economica, Rome, XIII, 3° reeks, n° 10, October 1952, blz. 1189-1207.*)

CALABI, B. Piano Schuman e costo dei trasporti delle materie prime (clausole da rivedere e da inserire). (*Rivista di Politica Economica, Rome, XIII, 3° reeks, n° 5, Mei 1952, blz. 503-515.*)

Europese Kolen- en Staalgemeenschap. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, VII, n° 47, 21 November 1952, blz. 2487-2498.*)

The Schuman Plan takes shape. (*The Statist, Londen, CLVI, n° 3899, 29 November 1952, blz. 666-667.*)

UK's Relationship to Coal/Steel Pool. (*Iron & Coal, Londen, CLXV, n° 4416, 28 November 1952, blz. 1167.*)

VOSEN, A. Die Steinkohlenversorgung in der Montan-Union. (*Mitteilungen des Rheinisch-Westfälischen Instituts für Wirtschaftsforschung, Essen, III, vol. II, November 1952, blz. 236.*)

10. ALGEMEEN

Conjunctuuroverzicht van België. (*Economische Voorlichting, 's Gravenhage, XCVI, n° 48, 28 November 1952, blz. 1-2.*)

WOITRIN, M. La conjoncture économique de la Belgique. (*Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales, Leuven, XVIII, n° 8, 4 December 1952, blz. 749-774.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 18 October 1952

betreffende de uitgifte van de 4 1/2 pCt. lening 1952-1964 (Staatsblad, 12-13 November 1952, blz. 8294).

Ministerieel besluit van 18 October 1952

betreffende de uitgifte van de 4 1/2 pCt. lening 1952-1964 (Staatsblad, 12-13 November 1952, blz. 8295).

Koninklijk besluit van 29 October 1952

betreffende de inpandgeving der bij het koninklijk besluit van 15 September 1952 beoogde obligaties (Staatsblad, 1 November 1952, blz. 7964).

Het betreft hier de krachtens het besluit van 15 September 1952 door de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken en de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom uitgegeven obligaties die bij de Nationale Bank van België kunnen in pand gegeven worden.

Koninklijk besluit van 12 November 1952

waarbij de Nationale Kas voor de ouderdoms- en weduwerentoeslagen en de wezentoelagen er toe gemachtigd wordt onder 's Rijks waarborg kasbons uit te geven voor een totaal kapitaal nominaal groot 340 miljoen frank (Staatsblad, 22 November 1952, blz. 8492).

Koninklijk besluit van 14 November 1952

betreffende de uitgifte van de buitenlandse 4 pCt. lening, groot 50 miljoen Zwitserse frank (Staatsblad, 19 November 1952, blz. 8433).

Ministerieel besluit van 14 November 1952

betreffende de uitgifte in Zwitserland van de buitenlandse 4 pCt. lening 1952, groot 50 miljoen Zwitserse frank (Staatsblad, 19 November 1952, blz. 8434).

Koninklijk besluit van 28 November 1952

waarbij de datum der onderschrijvingen, beoogd bij het koninklijk besluit van 15 September 1952, wordt verlengd en houdende uitvoering, wat deze onderschrijvingen betreft, van artikel 6 der wet van 24 Juli 1952 (Staatsblad, 30 November 1952, blz. 8673).

IV — NIJVERHEID

Koninklijk besluit van 1 Juli 1952

waarbij een jaarlijkse statistiek van de voortbrenging in de jutespinnerijen wordt voorgeschreven (Staatsblad, 2-3-4 November 1952, blz. 7986).

Koninklijk besluit van 28 October 1952

waarbij het verzoekschrift van de Groepering der Fabrikanten van Ingelegde Groenten van België tot het erkennen van het Centrum voor het wetenschappelijk en technisch onderzoek der groentenconserven en aanverwante industrieën wordt ingewilligd (Staatsblad, 8 November 1952, blz. 8493).

Koninklijk besluit van 31 October 1952

tot wijziging van het besluit van de Regent van 5 October 1948 waarbij het verzoekschrift van de Federatie van de lederindustrieën en van de Federatie der leerlooierijen en aanverwante nijverheden, strekkend tot het erkennen van het Centrum voor wetenschappelijk en technisch onderzoek van de leerlooierijen, schoen-, pantoffel- en andere lederverwerkende nijverheden, en het goedkeuren van zijn statuten wordt ingewilligd (Staatsblad, 8 November 1952, blz. 8204).

V — ARBEID

Internationaal Verdrag (n° 94)

betreffende bepalingen ter regeling van arbeidsvoorwaarden in overheidscontracten, aangenomen te Genève, op 29 Juni 1949, door de Internationale Arbeidsorganisatie, tijdens haar twee en dertigste zitting (Staatsblad, 8 November 1952, blz. 8486).

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 3 November 1952

inzake de uitoefening van de leurhandel in vaste minerale brandstoffen (Staatsblad, 10-11 November 1952, blz. 8252).

Ministerieel besluit van 5 November 1952

tot regeling van de uitvoering van het koninklijk besluit van 28 November 1939 wat betreft de leurhandel in vaste minerale brandstoffen (Staatsblad, 10-11 November 1952, blz. 8253).

Ministerieel besluit van 5 November 1952

tot wijziging van het ministerieel besluit dd. 10 October 1949, houdende reglementering van de brandstoffenverdeling (Staatsblad, 10-11 November 1952,

blz. 8253). — Addendum (Staatsblad, 15 November 1952, blz. 8360).

Koninklijk besluit van 6 November 1952

tot goedkeuring van sommige wijzigingen van het reglement van de Liquidatiedienst van de Termijnbeurs voor wol te Antwerpen (Staatsblad, 15 November 1952, blz. 8364).

Ministerieel besluit van 24 November 1952

betreffende de sluiting der markten voor herkauwers en varkens op het grondgebied van de provinciën Luik, Limburg, Brabant, Antwerpen, West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen (Staatsblad, 28 November 1952, blz. 8640).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Ministerieel besluit van 28 October 1952

betreffende de uitvoer van aardappelpootgoed (Staatsblad, 12-13 November 1952, blz. 8306).

Koninklijk besluit van 30 October 1952

tot opheffing van het besluit van de Regent van 19 Februari 1949 betreffende de ontschorsing van ingevoerd naaldhout (Staatsblad, 20 November 1952, blz. 8454).

VIII — VERKEERSWEZEN

Koninklijk besluit van 4 October 1952
houdende oprichting bij het Ministerie van Verkeers-
wezen, van een Comité van advies inzake verge-
makkelijking van het luchtvervoer (Staatsblad,
6 November 1952, blz. 8034).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 28 October 1952
waarbij de beslissingen van 12 Mei 1952 van het
Nationaal Paritair Comité van de binnenscheep-
vaart, betreffende de vaststelling van de minima-
lonen in de binnenscheepvaart- vrachtovervoer, alsook
de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer
der kleinhandelsprijzen van het Rijk, bindend wor-
den gemaakt (Staatsblad, 10-11 November 1952,
blz. 8258).

Koninklijk besluit van 29 October 1952
waarbij de beslissing van 3 Juni 1952 van het Natio-
naal Paritair Comité van de voedingsbedrijven,
betreffende de toekenning van een uitzonderlijke
premie aan de arbeiders en arbeidsters, bindend
wordt gemaakt (Staatsblad, 8 November 1952,
blz. 8243).

Koninklijk besluit van 8 November 1952
waarbij de beslissing van 27 Augustus 1952 van het
Nationaal Paritair Comité voor de landbouw-

ondernemingen, betreffende de vaststelling van het
loon voor het rooien, koppen en laden der suiker-
bieten van de oogst 1952, bindend wordt gemaakt
(Staatsblad, 22 November 1952, blz. 8505).

Ministerieel besluit van 17 November 1952
houdende wijziging van het ministerieel besluit van
10 Maart 1947, houdende wederaanpassing van de
electrische energie (Staatsblad, 22 November 1952,
blz. 8493).

Koninklijk besluit van 19 November 1952
houdende wijziging van de posttarieven (binnenlandse
dienst) (Staatsblad, 27 November 1952, blz. 8576).

Koninklijk besluit van 19 November 1952
houdende wijziging van de posttarieven (internatio-
nale dienst) (Staatsblad, 27 November 1952,
blz. 8579).

X — SOCIALE WETGEVING (PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 6 October 1952
tot aanduiding, voor het jaar 1952, van het organisme
belast met de betaling van het aanvullend anciënni-
teitsverlofgeld aan de arbeiders die vallen onder
de bevoegdheid van het Nationaal Paritair Comité
van de bouwbedrijven, van het Nationaal Paritair
Comité van de havenbedrijven en van het Natio-
naal Paritair Comité van de scheepsherstellings-
bedrijven, en tot bepaling, voor hetzelfde jaar, van
het bedrag en de wijze van inning van de aanvul-
lende bijdrage verschuldigd door de werkgevers die
afhangen van deze paritaire commissies (Staatsblad,
4 November 1952, blz. 7973).

Koninklijk besluit van 17 October 1952
tot vaststelling inzake verzekering tegen ongevallen
van de vissers, van het bedrag der verzekerings-
bijdrage voor de periode van 10 Mei 1940 tot 30 Juni
1945 (Staatsblad, 5 November 1952, blz. 8018).

Koninklijk besluit van 29 October 1952
tot vaststelling, wat het voedingsbedrijf betreft, van
de modaliteiten voor de toepassing van de besluit-
wet van 25 Februari 1947 betreffende het toekennen
van loon aan de werknemers voor een bepaald
aantal feestdagen per jaar (Staatsblad, 6 Novem-
ber 1952, blz. 8037).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt.)

2

TIJDVAK	OFFICIËLE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË													CALLGELD	
	Disconto						Beleningen van en voorschotten op (*)							In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Bankaccepten en geaccepteerde documentaire wissels vooraf door de N. B. B. gevisceerd		Geaccepteerde wissels		Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	Vijfjarige Schatkistcertificaten (1941) 3 ½ %	Andere overheidsfondsen	Mobilisatie van speciale rekeningen E. B. U. (besluiten 22-3-52 en 26-7-52)		
	wegens goederenuitvoer	wegens goedereninvoer	bij een bank gedomicilieerd	niet bij een bank gedomicilieerd											
1950 Jaargemiddelde	2,73	3,42	3,42	3,67	4,67	5,17	2,—	2,1875	2,375	5,17	(1)5,—	5,17	—	1,25	1,25
1951 Jaargemiddelde	3,54	3,54	3,54	3,88	4,88	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Maandgemiddelde :															
1951 Sept. (van 13 Sept. af)	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
October	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
November	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
December	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
1952 Januari	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Februari	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Maart	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
April	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Mei	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Juni	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Juli	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Augustus	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	3,50	1,25	1,25
September	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	3,50	1,25	1,25
October	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	3,50	1,25	1,25
November	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	3,50	1,25	1,25

N. B. — De warrants worden gediscoteerd tegen het tarief der bij een bank gedomicilieerde accepten.

(1) Gemiddelde van de eerste zeven maanden.

(*) Quotiteit van het voorschot in November 1952 :

Schatkistcertificaten uitgegeven op korte termijn	95 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1947)	90 pCt.
Obligaties 4 1/2 pCt. Lening van 1951	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1948)	90 pCt.
Obligaties 4 1/2 pCt. Lening van 1952 op 10 jaar	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten 1949	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942)	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo	90 pCt.
4 pCt. Schatkistcertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943)	90 pCt.	Obligaties 4 pCt. 1950-1960 Belgisch Congo	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt.	Obligaties 3 1/2 pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks	90 pCt.
		Ander overheidspapier	80 pCt.

II — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

TIJDVAK	Banken — Depositorrekeningen (*)					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 50.000 (1)	fr. 50.001 tot 100.000 (2)	boven fr. 100.000 (3)	
1950 Jaargemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
1951 Jaargemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Maandgemiddelde :									
1951 September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
1952 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50

(*) Gemiddelde van vier banken.

Vanaf Maart 1952, met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1952, behalve wat de rekeningen betreft welke sinds deze laatste datum vereffend werden : (1) tot fr 75.000 — (2) fr 75.001 tot fr 150.000 — (3) boven fr 150.000.

4

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

9

I — NOTERING DER EDELE METALEN

TIJDVAK	GOUD				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	New-York dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn	New-York cents per oz. fijn	BOMBAY	
			Roepieën en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			Roepieën en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,06	42,75		
1950 30 December	248/0	35	112.11	450/9	70,00	80,00	187. 2	90
1951 31 December	248/0	35	105.11	422/9	77,00	88,00	187.10	90
Maandgemiddelde :								
1951 September	248/0	35	111. 2	444/6	78,50	90,16	187. 7	90
October	248/0	35	107.14	431/6	77,00	88,15	185. 5	89
November	248/0	35	107. 8	430/0	77,00	88,00	185. 0	89
December	248/0	35	105. 6	421/6	77,00	88,00	185.15	89
1952 Januari	248/0	35	105.14	423/5	77,00	88,00	190.14	92
Februari	248/0	35	104. 3	416/9	77,00	88,00	190. 0	91
Maart	248/0	35	89. 5 (2)	357/3	77,00	88,00	154. 6 (2)	75
April	248/0	35	90.13	363/2	77,00	88,00	160. 2	77
Mei	248/0	35	91. 3	364/9	74,89	85,44	164. 3	79
Juni	248/0	35	88. 1	352/3	72,50	82,75	153.14	74
Juli	248/0	35	89.10	358/8	72,62	82,89	159. 7	77
Augustus	248/0	35	91. 3	364/9	73,00	83,25	160. 9	77
September	248/0	35	90. 8	362/0	73,00	83,25	160.15	77
October	248/0	35	87. 7	349/6	73,00	83,25	157. 2	75
November	248/0	35	82. 8	330/0	72,82	83,25	152. 0	73

(1) Notering per stand. oz.

(2) Gemiddelde van 17 tot 31 Maart 1952, daar de markt gesloten was van 4 tot 15 Maart 1952.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roepie = 16 annas; 1 roepie = 18 pence.

II — OFFICIELE WISSELKOERSEN PER 30 NOVEMBER 1952

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(Belgische franken)

10

VALUTA	Contractuële of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Nederlandse gulden	1.315,7908	1.314,—	1.317,—
1 Zweedse kroon	9,6652	9,64	9,69
1 Deutsche Mark	11,90475	11,88	11,93
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
1 Deense kroon	7,2389	7,21	7,26
1 Noorse kroon	7,—	6,98	7,02
100 Tsjechooslowaakse kroon	100,—	99,70	100,30

OFFICIELE WISSELKOERSEN

vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

Tijdvak	100 Zwitserse frank	1 U.S.-dollar	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 pond sterling	100 Escudos
1950 Jaargemiddelde	1.161,88	50,21	14,35 (1)	46,62 (2)		
1951 Jaargemiddelde	1.155,38	50,34	14,27	47,76		
Maandgemiddelde :						
1951 September	1.147,23	50,32	14,21	47,61		
October	1.152,10	50,40	14,27	47,99		
November	1.147,18	50,40	14,30	48,32		
December	1.143,96	50,40	14,30	49,08	140,14 (3)	
1952 Januari	1.143,28	50,40	14,26	50,12	140,02	
Februari	1.143,79	50,40	14,19	50,34	139,63	
Maart	1.143,26	50,40	14,25	50,57	139,69	
April	1.144,25	50,40	14,30	51,37	140,03	
Mei	1.145,21	50,40	14,30	51,22	139,98	
Juni	1.145,23	50,40	14,30	51,47	139,91	
Juli	1.145,28	50,38	14,29	51,99	139,44	173,83 (4)
Augustus	1.145,35	50,28	14,28	52,30	139,48	174,—
September	1.144,64	50,19	14,28	52,31	139,98	173,99
October	1.144,68	50,08	14,29	51,96	140,10	174,—
November	1.144,86	50,04	14,28	51,27	140,02	174,03

(1) Gemiddelde van 19 Juni tot 31 December 1950.

(2) Gemiddelde van 26 Juni tot 31 December 1950.

(3) Gemiddelde van 17 tot 31 December 1951.

(4) Gemiddelde van 7 tot 31 Juli 1952.

KAPITAALMARKT

I — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHE IDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTERING PER				
		1 Augustus 1952	1 Sept. 1952	1 October 1952	3 Nov. 1952	1 Dec. 1952
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 1/2 pCt. Schuld	100,—	53,10	53,15	53,40	53,60	53,65
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks (1) (2)	100,—	87,50	87,70	88,05	88,15	87,85
3 1/2 pCt. Schuld 1937 (1) (2)	100,—	79,15	79,15	79,25	79,35	79,35
3 1/2 pCt. Schuld 1943 (1) (2)	100,—	77,—	77,15	77,25	77,60	77,45
3 1/2 pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks (paar)	100,—	99,40	99,80	99,80	99,85	99,85
3 1/2 pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks (onpaar)	100,—	98,25	98,55	98,75	99,05	99,30
4 pCt. Gefinancierde Schuld	100,—	89,—	89,45	89,85	89,50	89,50
4 pCt. Bevrijdingslening, 1945 (2)	100,—	87,50	88,—	88,15	88,35	87,90
4 1/2 pCt. Lening, 1951 (2)	100,—	96,80	96,85	97,15	97,25	97,10
4 1/2 pCt. Lening, 1952, op 10 jaar (2)	100,—	—	—	96,50	97,10	96,90
3 1/2 pCt. met ten hoogste 15 jaar looptijd Schatkistcertificaten, 1942, 1 ^e reeks (1)(2)	100,—	107,—	107,—	107,—	107,40	107,70
3 1/2 pCt. Vijf- of twintigjaarschatkistcertificaten, 1943 (1) (2) (3)	100,—	104,80	104,80	105,50	104,90	104,95
3 1/2 pCt. Tienjaarschatkistcertificaten, 1944, 1 ^e reeks (1) (2)	100,—	99,65	100,—	100,15	100,10	99,85
4 pCt. Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1947 (2)	100,—	100,—	100,20	100,85	101,35	101,30
4 pCt. Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1948 (2)	100,—	102,80	102,65	102,40	102,90	102,60
4 pCt. Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1949 (2)	100,—	98,30	99,—	99,10	99,20	98,55
4 pCt. Lotenlening 1933	1.050,—	1.010,—	1.008,—	1.016,—	1.021,—	1.024,—
4 pCt. Lotenlening 1938	500,—	467,—	468,—	471,—	475,—	480,—
Lotenlen. 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 1/2 pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)	1.000,—	892,—	899,—	908,—	910,—	911,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door de Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	482,—	482,—	485,—	487,—	488,—
Lening tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt. tot 1957; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	985,—	985,—	988,—	988,—	988,—
Lening tot Wederopb. 2 ^e schijf 1949 (2 pCt. tot 1958; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	1.002,—	1.003,—	1.004,—	1.005,—	1.008,—
Lening tot Wederopb. 3 ^e schijf 1950 (2 pCt. tot 1960; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	1.003,—	1.010,—	1.010,—	1.033,—	1.038,—
6 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) (1) (2)	500,—	541,—	554,—	558,—	558,—	556,—
6 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Ned. schijf) (1) (2)	500,—	541,—	544,—	549,—	548,—	548,—
4 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Belg. schijf) (1) (2)	500,—	437,—	442,—	449,—	447,—	452,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. coup. Januari-Juli (1) (2) (4)	100,—	62,40	62,35	62,50	62,30	62,20
4 pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1950 (2)	100,—	98,10	98,35	98,40	98,75	98,65
4 1/2 pCt. Tienjaarslening van het Beheer van Telegraaf en Telefoon 1952 (2)	100,—	96,95	97,—	97,05	97,20	97,25
4 pCt. Vijf- of tienjaarslening v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1950-2 ^e reeks (2)	100,—	96,90	97,35	97,30	97,40	97,35
4 1/2 pCt. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1952-1962 (2)	100,—	96,25	97,—	97,05	97,25	97,05
4 1/2 pCt. Tienjaarslening v.d. Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid 1951(2)	100,—	96,40	96,55	96,75	97,15	97,25
4 1/2 pCt. Tienjaarslening v.d. Nat. Maat. v ^r Krediet aan de Nijv. 1 ^e reeks 1952(2)	100,—	96,80	97,—	97,05	97,20	97,20
4 1/2 pCt. Tienjaarslening v.d. Nat. Maat. v ^r Krediet aan de Nijv. 2 ^e reeks 1952(2)	100,—	—	—	—	—	96,90
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	209,—	210,—	209,—	209,—	207,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904 (1) (2)	100,—	70,—	70,—	70,10	70,10	70,10
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	92,75	92,80	92,85	92,95	93,—
(*) 3 1/2 pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	83,—	83,—	83,85	83,90	84,—
4 pCt. Koloniale Schuld 1950-60 (2)	100,—	99,45	99,65	99,75	100,—	99,30
4 pCt. Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1950 (2)	100,—	101,40	101,50	102,—	101,90	101,15

(*) De coupons van bovengenoemde leningen zijn belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

(1) Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944.

(2) Effecten na 6 October 1944 gecreëerd.

(3) De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

(4) Leningen van 1930, 1931, 1932, 1934, 1935 en 1936.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

15

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringsmaats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Tramwegen en buurt- en buurtspoorwegen	Trusts van tramweg- en electriciteits-ondernemingen	Gas- en electriciteits-ondernemingen	Metaal- en industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn- en cokesoovens	Spiegelglas-fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Voeding	Diversen
1952 3 November	100	101	102	99	99	98	93	97	100	102	108	104	102	97	102	97	97
1 December	101	104	98	100	101	101	99	104	100	103	125	128	103	106	101	100	100
Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938 = 100																	
1951 1 October	223	187	108	72	90	187	204	266	181	262	93	114	204	225	440	153	197
2 November	230	194	111	72	95	190	204	291	193	240	92	114	206	230	465	155	208
3 December	234	203	106	68	97	194	205	294	196	245	91	109	204	226	471	160	217
1952 2 Januari	250	224	119	74	106	198	227	340	213	262	94	101	221	220	501	161	229
1 Februari	254	225	128	81	110	209	226	360	217	255	87	102	227	224	503	163	245
3 Maart	230	209	121	76	98	195	210	304	193	245	84	91	214	207	444	150	222
1 April	227	207	118	74	99	198	205	289	187	239	80	81	207	186	438	145	227
2 Mei	222	201	116	73	95	192	201	283	175	232	73	75	198	177	435	144	222
3 Juni	222	202	116	69	94	188	199	264	168	223	64	72	198	174	448	140	226
1 Juli	228	207	115	67	92	188	201	280	175	228	66	67	186	174	466	139	236
1 Augustus	237	220	120	71	95	195	209	296	182	242	67	75	194	185	482	141	241
1 September	236	219	120	72	97	195	216	278	181	245	66	73	197	180	474	142	250
1 October	231	224	118	69	92	186	216	266	170	234	63	69	194	177	462	141	248
3 November	231	227	120	68	91	182	201	258	170	238	68	72	197	172	470	137	240
1 December	234	235	118	68	92	184	198	268	170	246	85	92	202	183	475	137	240

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

TIJDVAK	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)
1950.....	246	191	180	14.734	11.698	14.925	11.878
1951.....	246	194	180	19.240	20.658	19.434	20.838
1951 Augustus.....	21	12	11	1.277	1.507	1.289	1.518
September.....	20	12	11	1.694	1.981	1.706	1.992
October.....	23	21	19	2.452	2.981	2.473	3.000
November.....	20	18	16	1.366	1.870	1.384	1.886
December.....	18	14	13	1.562	2.211	1.576	2.224
1952 Januari.....	22	18	17	2.657	3.599	2.675	3.616
Februari.....	21	15	14	1.838	2.623	1.853	2.637
Maart.....	21	13	12	1.286	1.756	1.299	1.768
April.....	20	13	12	917	1.167	930	1.179
Mei.....	19	11	10	905	1.227	916	1.237
Juni.....	20	13	12	1.059	1.324	1.072	1.336
Juli.....	22	15	14	1.082	1.394	1.097	1.408
Augustus.....	20	12	11	948	1.217	960	1.228
September.....	22	12	11	1.080	1.472	1.092	1.483
October.....	23	14	13	1.074	1.435	1.088	1.448

IV — NOTERINGEN EN RENDEMENT DER VOORNAAMSTE TYPEN

VAST RENDERENDE EFFECTEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN										OBLIGATIJS VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen	
	Koers					Rendement (t. o. v. de koers alleen)					Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto-rendement
	I	II	III	IV		I	II	III	IV			
	Geünific. Schuld	Koloniale Schuld 1936	Provinc., steden en gemeenten	Nijverheids- en handels-ondernemingen		Geünific. Schuld	Koloniale Schuld 1936	Provinc., steden en gemeenten	Nijverheids- en handels-ondernemingen			
4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 ½ pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 ½ pCt.			
1951 1 October.....	87,—	91,55	89,86	87,17	95,15	4,60	4,37	4,45	4,59	4,73	93,03	4,69
2 November...	87,—	91,60	89,96	86,40	93,60	4,60	4,37	4,44	4,63	4,81	91,74	4,76
3 December...	86,80	91,50	89,92	86,06	93,94	4,61	4,37	4,45	4,65	4,79	91,88	4,75
1952 2 Januari.....	87,05	92,35	89,93	87,57	94,12	4,60	4,33	4,45	4,57	4,78	92,47	4,72
1 Februari.....	87,25	92,30	v 87,08	v 88,39	v 94,69	4,58	4,33	v 4,59	v 4,53	v 4,75	v 93,87	v 4,73
3 Maart.....	87,60	92,40	v 87,15	v 88,13	v 94,55	4,57	4,33	v 4,59	v 4,54	v 4,76	v 93,72	v 4,74
1 April.....	88,05	92,70	v 87,22	v 88,86	v 94,98	4,54	4,31	v 4,59	v 4,50	v 4,74	v 94,10	v 4,72
2 Mei.....	88,40	92,65	v 87,28	v 89,—	v 94,55	4,52	4,32	v 4,58	v 4,49	v 4,76	v 93,91	v 4,73
3 Juni.....	88,65	92,70	v 87,30	v 89,11	v 95,04	4,51	4,32	v 4,58	v 4,49	v 4,73	v 94,33	v 4,71
1 Juli.....	88,45	92,70	v 87,31	v 88,60	v 94,96	4,52	4,32	v 4,58	v 4,51	v 4,74	v 94,10	v 4,72
1 Augustus...	89,—	92,75	v 87,42	v 89,75	v 96,10	4,49	4,31	v 4,58	v 4,46	v 4,68	v 95,01	v 4,68
1 September...	89,45	92,80	v 87,51	v 89,73	v 95,90	4,47	4,31	v 4,57	v 4,46	v 4,69	v 95,01	v 4,67
1 October.....	89,85	92,85	v 87,71	v 90,28	v 95,64	4,45	4,31	v 4,56	v 4,43	v 4,70	v 94,95	v 4,68
3 November...	89,50	92,95	v 87,92	v 89,55	v 96,11	4,47	4,30	v 4,55	v 4,47	v 4,68	v 95,03	v 4,68
1 December...	89,50	93,—	v 87,91	v 89,61	v 95,92	4,47	4,30	v 4,55	v 4,46	v 4,69	v 95,09	v 4,67

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 193

Retrospectief overzicht

(millioenen franken)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN			KAPITAALSVERHOGINGEN				OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen-lijke uit- giften	UITGIF-TEPREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		Netto uitgiften (4)
	Aantal	Nomi-naal bedrag	Gestort bedrag op nomi-naale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nomi-nale verhoging	Gestort bedrag op nomi-naale waarde	Aantal	Nomi-naal bedrag	Nominaal bedrag		Bijvoe-ging van reserves (2)	Inbreng in natura (3)	

A — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1950.....	2.303	1.490	1.382	780	5.815	7.921	7.219	53	1.066	10.477	2,6	1.142	6.378	2.148
1951.....	1.836	1.425	1.260	799	5.805	6.196	5.731	92	2.563	10.184	113,1	1.348	3.876	4.443
1951 9 eerste maand.	1.314	929	841	521	4.105	3.752	3.417	31	1.639	6.320	108,5	726	2.260	3.020
1952 9 eerste maand.	1.589	1.271	1.080	563	8.208	5.828	5.221	28	3.237	10.336	40,8	772	3.967	4.835
1951 Augustus ..	134	72	68	27	46	89	86	3	42	203	0,1	51	60	85
September ..	118	124	95	51	199	363	351	3	125	612	1,0	148	233	191
October ...	156	95	85	67	238	370	354	2	65	530	—	35	307	162
November...	147	138	94	66	153	182	162	4	185	505	0,7	71	121	250
December ..	219	263	241	145	1.312	1.892	1.797	—	—	2.155	4,0	188	1.517	337
1952 Januari ...	200	129	124	45	2.590	1.209	954	4	1.160	2.498	0,5	86	708	1.445
Februari ...	219	178	147	44	62	59	50	6	340	577	0,3	75	30	427
Maart	218	268	171	69	315	491	389	5	330	1.089	—	107	347	436
April	169	109	101	97	1.014	736	678	3	102	947	—	103	576	262
Mei	158	123	119	107	2.103	2.114	1.982	2	60	2.297	31,3	109	1.519	584
Juni	169	88	75	54	501	247	228	2	35	370	—	55	187	116
Juli	173	176	158	63	651	448	424	3	85	709	7,8	111	202	362
Augustus...	116	112	103	20	663	240	240	1	25	377	—	70	218	80
September ..	167	88	81	55	309	283	276	2	1.100	1.471	1,0	56	199	1.203
October.....		99	85			1.207	1.142		35	1.341	—	56	966	240

B — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1950.....	92	1.180	974	71	1.275	1.337	1.123	2	27	2.544	53,8	710	474	994
1951.....	181	2.836	1.779	62	1.524	1.673	1.411	2	70	4.579	10,7	1.181	564	1.526
1951 8 eerste maand.	129	2.388	1.408	44	1.104	1.197	1.088	—	—	3.585	10,7	935	378	1.194
1952 8 eerste maand.	169	916	607	75	2.803	3.044	2.314	2	100	4.060	39,1	1.494	253	1.313
1951 Juni	13	144	95	3	39	171	166	—	—	315	—	27	141	93
Juli	15	276	86	9	204	189	189	—	—	465	—	13	151	111
Augustus ..	18	507	397	5	96	48	48	—	—	555	0,2	319	3	123
September ..	12	82	67	9	150	236	143	1	20	338	—	55	113	62
October ...	14	59	30	3	25	11	6	—	—	70	—	2	4	30
November...	9	59	48	1	40	20	20	1	50	129	—	—	20	98
December ..	20	269	232	5	201	216	162	—	—	485	—	187	50	157
1952 Januari ...	15	85	76	8	144	206	143	—	—	291	36,0	51	21	183
Februari ...	23	188	154	14	206	284	118	—	—	472	3,1	123	10	142
Maart	23	191	83	4	20	20	12	1	50	261	—	19	3	123
April	27	132	67	11	64	60	22	—	—	192	—	19	1	69
Mei	22	100	52	14	651	836	419	—	—	936	—	13	93	365
Juni	20	30	27	6	250	180	164	—	—	210	—	11	3	177
Juli	17	109	70	6	207	125	105	—	—	234	—	29	98	48
Augustus ..	22	80	79	12	1.261	1.334	1.332	1	50	1.464	—	1.230	25	206

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V — EMISSIES VAN DE CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

(duizenden franken)

17

JULI 1952

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

RUBRIEK	OPRICHTINGEN VAN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (aandelenvennootschappen en personenvennootschappen)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITGIFTEPREMIËN (niet in de gestorte bedragen begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD				ONTBINDINGEN van personenvennoot- schappen en aandelen- vennootschappen		KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN Ven. op aand. en personen- vennootsch.				
	aandelenvennoot- schappen			personenvennoot- schappen			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Nominaal bedrag	waarvan conver- sietelingen	Inbreng in natura			Veref- fening Bedrag	Samen- smelting Aantal Bedrag	Aantal	Bedrag		
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									Oprichtingen van		Kapitaalsver- hogingen					Bijvoeging van reser- ves, herwaard. van het vastliggend kapi- taal, inbreng van vorderingen	
							Aandelen- vennoot- schappen	Personen- vennoot- schappen															
Totaal...	3	76.550	42.038	14	32.578	27.649	6	207.100	124.700	104.800				18.410	10.468		97.500	4	9.350				

Indeling der emissies

Banken, financ. maatsch.							1	7.500	5.500	1.100														
Handelsvennootschappen				3	6.110	6.110	2	2.100	1.700	1.700														
Nijverheidsvennootschap.	2	31.550	17.038	4	7.400	3.400	1	162.500	97.500	97.500				13.410	3.000				2	1.350				
Mijnen.....	1	45.000	25.000											5.000			97.500	1	3.000					
Huizenbouw.....				3	4.968	4.968									868									
Landbouwmaatschappijen							1	10.000	10.000	2.500									1	5.000				
Vervoer.....				2	2.100	1.800	1	25.000	10.000	2.000					600									
Openbare diensten.....																								
Diversen.....				2	12.000	11.371									6.000									
Totaal...	3	76.550	42.038	14	32.578	27.649	6	207.100	124.700	104.800				18.410	10.468		97.500	4	9.350					

Groepering der vennootschappen naar de grootte van het uitgegeven of geannuleerd nominaal kapitaal

Een miljoen en minder.				8	5.578	5.578	1	1.200	200	200					1.668				2	1.350				
Van 1 tot 5 miljoen.				4	15.000	10.700	1	900	1.500	1.500					2.800				2	8.000				
Van 5 tot 10 miljoen.	1	6.550	4.086	2	12.000	11.371	3	42.500	25.500	5.600				3.470	6.000									
Van 10 tot 20 miljoen.																								
Van 20 tot 50 miljoen.	2	70.000	37.952											14.940										
Van 50 tot 100 miljoen.							1	162.500	97.500	97.500							97.500							
Meer dan 100 miljoen...																								
Totaal...	3	76.550	42.038	14	32.578	27.649	6	207.100	124.700	104.800				18.410	10.468		97.500	4	9.350					

Indeling der vennootschappen naar het recht, dat hen beheerst

Venn. van Belgisch recht																								
Venn. van Congolees recht	3	76.550	42.038	14	32.578	27.649	6	207.100	124.700	104.800				18.410	10.468		97.500	4	9.350					
Totaal...	3	76.550	42.038	14	32.578	27.649	6	207.100	124.700	104.800				18.410	10.468		97.500	4	9.350					

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

17

Indeling der emissies

(duizenden franken)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

AUGUSTUS 1952

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)				OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITGIFTEREMIEËN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch.) met beperkte aansprakelijkheid)		KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. op aandel.) (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid		Aantal	Oud kapitaal	Nominale verho- ging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waarvan conversie- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag									Gestort bedrag op nominale waarde	naamloze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.	Kapitaalsverhogingen	Aantal	Bedrag		
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid		Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waarvan conversie-leningen	naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.	Kapitaalsverhogingen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal
Banken	—	—	—	—	—	1	5.000	2.300	2.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Financiële en immobiliënverrichtingen	6	7.100	7.100	—	—	3	2.900	1.525	1.525	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinhandel	3	1.100	1.100	11	1.160	1	25.000	75.000	75.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groothandel en buitenl. handel	7	9.530	5.530	19	9.742	9.742	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	4	1.250	1.250	9	2.417	2.257	5	603.946	107.104	107.104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJzer- en staalvoortbreng. nijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	2	600	600	6	23.885	23.885	4	5.572	22.188	22.188	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	2	25.500	25.500	—	—	—	3	2.122	7.588	7.588	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Houtnijverheid	2	1.500	1.500	3	1.000	920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	3	2.250	2.114	—	—	—	2	2.984	2.091	2.091	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	1	950	950	2	250	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Papierenijverh. en grafische bedrijven	—	—	—	2	350	350	1	100	320	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeer	3	3.500	3.500	2	500	375	2	1.900	9.700	9.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toerisme	1	1.000	1.000	2	435	435	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussenhandel	2	250	90	1	75	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	5	6.920	6.920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	4	3.150	1.550	—	—	—	4	5.505	5.300	5.140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden	—	—	—	1	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	1	250	50	3	702	647	1	3.700	4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Film, schouwburgen, attracties	—	—	—	1	75	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	3	5.060	3.060	2	550	150	1	280	820	820	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landb., tuinb., visserij, veeteelt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	2	900	721	1	120	120	1	4.000	2.100	2.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN...	46	63.890	55.615	70	48.481	47.581	29	663.009	240.036	239.876	1	25.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) Coöperaties: 9 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr 1.737.500; 5 ontbonden vennootschappen met een minimum-kapitaal van fr 91.350.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Indeling der emissies

(duizenden franken)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

SEPTEMBER 1952

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFFTEN			UITGIFFTEREKENEN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. op aandel.) (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verho- ging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominiaal bedrag		waarvan converse- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	bedrag		
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.		Kapitaalsverhogingen	Aantal	Bedrag	Aantal			Bedrag	
	Oprichtingen van vennootsch.	naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.	Kapitaalsverhogingen	naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.	Kapitaalsverhogingen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Liquidaties	Samen- smeltingen	Aantal	bedrag													
Banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Financiële en immobiliënverrichtingen	9	15.414	13.144	4	1.090	647	6	45.665	30.623	29.169	1	1.000.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinhandel	2	200	200	15	2.635	2.485	1	150	850	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groothandel en buitenl. handel	15	9.200	6.962	25	8.037	8.037	10	46.750	23.900	23.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	5	4.550	4.240	3	1.620	1.620	5	109.200	20.660	17.468	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJzer- en staalvoortbreng. nijverheden	—	—	—	1	500	500	1	30.000	20.000	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	1	7.500	7.500	12	3.380	3.380	6	33.325	83.075	83.075	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	2	3.450	3.450	6	2.650	2.650	7	16.300	45.390	44.190	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Houtnijverheid	1	100	100	8	2.665	2.665	1	100	1.400	1.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	2	300	300	4	301	301	2	3.260	17.780	17.780	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glasnijverheid	1	500	500	—	—	—	1	1.500	22.500	22.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Papierenijverh. en grafische bedrijven	1	600	600	1	250	250	1	4.000	1.000	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeer	—	—	—	3	485	485	1	50	25	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toerisme	—	—	—	3	800	800	1	19	37	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussenhandel	3	350	350	6	405	405	1	100	565	565	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	4	4.600	4.600	5	1.050	650	5	16.100	9.400	8.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinijverheid	—	—	—	1	3.000	3.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden	1	1.415	1.415	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	—	—	—	1	1.500	1.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	1	400	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	—	—	—	2	944	944	2	2.600	4.400	4.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Film, schouwburgen, attracties	2	3.100	3.100	2	310	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	1	60	60	9	2.600	2.150	3	260	850	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landb., tuinb., visserij, veeteelt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	4	1.860	1.270	1	50	50	1	10	490	490	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN...	55	53.599	48.191	112	34.272	32.829	55	309.389	282.945	276.099	2	1.100.000	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) Coöperaties: 21 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr 1.483.000; 4 ontbonden vennootschappen met een minimum-kapitaal van fr 2.024.785.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN
 Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het nominaal uitgegeven of vernietigd kapitaal

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek. (duizenden franken)

17

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootsch.) (comm. vennootsch. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)			OBLIGATIE- UITGIFFTEN			STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD	ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag			
	naamloze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid			Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	waarvan conversie leningen		Uitroepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves	Liquidaties	Saamsmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag												Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal

1 — Naar hun geographische ligging

AUGUSTUS 1952

België	46	63.890	55.615	70.48.481	47.581	29	663.009	240.036	239.876	1	25.000	—	—	70.204	218.043	24.643	—	12.000
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	46	63.890	55.615	70.48.481	47.581	29	663.009	240.036	239.876	1	25.000	—	—	70.204	218.043	24.643	—	12.060

2 — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder.	35	17.580	16.905	62.14.896	13.996	12	6.918	5.787	5.627	—	—	—	—	15.520	4.217	9.583	—	760
van 1 tot 5 mill.	10	21.310	13.710	7.18.835	18.835	12	23.771	25.561	25.561	—	—	—	—	23.444	13.638	6.560	—	3.500
van 5 tot 10 mill.	—	—	—	—	—	2	2.450	14.200	14.200	—	—	—	—	4.000	5.700	8.500	—	7.800
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	1.14.750	14.750	1	4.872	19.488	19.488	—	—	—	—	14.340	19.488	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	25.000	25.000	—	—	—	—	—	—	1	25.000	—	—	12.900	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	2	625.000	175.000	175.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	46	63.890	55.615	70.48.481	47.581	29	663.009	240.036	239.876	1	25.000	—	—	70.204	218.043	24.643	—	12.060

1 — Naar hun geographische ligging

SEPTEMBER 1952

België	55	53.599	48.191	112.34.272	32.829	55	309.389	282.945	276.099	2	1.100.000	—	1.000	55.774	198.935	54.740	1.500	5.043
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	55	53.599	48.191	112.34.272	32.829	55	309.389	282.945	276.099	2	1.100.000	—	1.000	55.774	198.935	54.740	1.500	5.043

2 — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder.	42	17.434	15.206	107.24.972	23.529	20	15.499	9.097	9.097	—	—	—	—	20.173	2.640	7.690	—	1.043
van 1 tot 5 mill.	12	28.665	25.485	5.9.300	9.300	20	46.640	55.528	48.682	—	—	—	1.000	23.201	11.495	21.450	1.500	4.000
van 5 tot 10 mill.	1	7.500	7.500	—	—	6	81.200	48.300	48.300	—	—	—	—	12.400	28.300	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	7	153.550	105.470	105.470	—	—	—	—	—	91.950	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	—	—	—	—	—	2	12.500	64.550	64.550	—	—	—	—	—	64.550	25.600	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100.000	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1.000.000	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	55	53.599	48.191	112.34.272	32.829	55	309.389	282.945	276.099	2	1.100.000	—	1.000	55.774	198.935	54.740	1.500	5.043

**VI — LENINGEN UITGE-
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.
V. OPENBAAR NUT (1)**
(Leningen op lange en halflange
termijn door openbare
geplaatst.)

**VII — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET**

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

**VIII — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (3)**

18
19
20

TIJDVAK	in	
	België	in het buitenland
	millioenen franken	millioenen
1950	9.477	Zw. fr. 60
1951	10.850	—
1951 Augustus ...	500	—
September ...	—	—
October ...	1.250	—
November ...	6.350	—
December ...	—	—
1952 Januari ...	—	—
Februari ...	1.500	—
Maart ...	1.650	—
April ...	750	—
Mei ...	1.250	\$ U. S. 50
Juni ...	8.030	—
Juli ...	—	—
Augustus ...	—	—
September ...	400	Cong. fr. 200
October ...	1.000	—

TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN
	Beschikkin- gen over rekeningen (2)	Netto- terugbetaald	
	(duizenden franken)		
1950	4.368.750	417.497	3.705.248
1951	5.208.422	2.462.686	3.481.141
1951 Augustus ...	421.150	43.974	303.603
September ...	466.096	304.138	183.257
October ...	446.765	401.625	212.623
November ...	370.949	31.435	194.674
December ...	410.701	60.353	228.935
1952 Januari ...	380.767	182.260	265.257
Februari ...	360.832	175.418	414.404
Maart ...	359.589	40.660	557.811
April ...	310.643	34.963	438.847
Mei ...	363.357	16.615	194.988
Juni ...	359.991	18.002	163.441
Juli ...	438.259	21.042	253.358
Augustus ...	447.889	35.042	348.714
September ...	511.459	33.085	161.436
October ...	487.451	273.399	434.045

TIJDVAK	Bedrag naar de gefinde inschrijvings- rechten
	(duizenden franken)
1950 Maandgemid.	1.245.328
1951 Maandgemid.	1.024.546
1951 Augustus ...	899.345
September ...	947.432
October ...	1.077.094
November ...	1.005.549
December ...	1.046.305
1952 Januari ...	1.135.671
Februari ...	1.107.860
Maart ...	1.194.950
April ...	1.360.312
Mei ...	1.335.691
Juni ...	1.219.612
Juli ...	1.340.106
Augustus ...	1.217.022
September ...	1.236.472
October ...	1.437.730

(1) Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.)
 (2) Sedert 1 Juni 1950 omvatten de beschikkingen over rekeningen eveneens de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.
 (3) Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pct. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

RIJKSFINANCIËN

I — STAND VAN DE STAATSSCHULD

(millioenen franken)

25

TIJDVAK (einde maand)	Geconsolideerde schuld				Halflange schuld (3)			Kortlopende schuld (4)			Parti- culiere tegoeden op post- rekening (5)	Geza- menlijke schuld (1) (6)
	binnenlandse			buiten- landse (1) (2)	binnen- landse	buiten- landse (2)	totale	binnen- landse	buiten- landse (2)	totale		
	directe	indirecte	totale									
1940 Maart	26.184	8.910	35.094	4.936	1.259	—	1.259	6.234	713	6.947	3.384	51.620
1951 Augustus	102.100	8.857	110.957	13.709	39.206	2.081	41.287	61.210	757	61.967	19.050	246.970
September	101.785	8.850	110.635	13.701	40.188	1.727	41.915	61.360	759	62.119	18.710	247.080
October	101.282	8.840	110.122	13.723	41.268	1.620	42.888	63.982	760	64.742	19.186	250.661
November	107.276	8.832	116.108	13.725	36.691	1.507	38.198	63.345	758	64.103	19.315	251.449
December	106.551	8.826	115.377	13.696	35.983	1.400	37.383	67.670	757	68.327	19.443	254.226
1952 Januari	105.282	8.803	114.085	13.751	37.972	1.292	39.264	68.732	757	69.489	19.407	255.996
Februari	104.794	8.796	113.590	13.822	36.438	1.184	37.622	72.808	1.158	73.966	19.657	258.657
Maart	104.482	8.789	113.271	13.923	37.037	826	37.863	73.775	2.413	76.188	19.375	260.620
April	104.205	8.780	112.985	13.983	36.523	719	37.242	75.796	2.986	78.782	18.985	261.977
Mei	104.062	8.773	112.835	13.986	36.133	3.131	39.264	75.976	2.421	78.397	19.518	264.000
Juni	108.957	8.761	117.718	13.983	33.819	3.024	36.843	73.784	2.015	75.799	19.642	263.985
Juli	111.279	8.758	120.037	14.066	32.344	3.022	35.366	69.745	1.355	71.100	19.884	260.453
Augustus	111.141	8.758	119.899	14.191	32.326	3.017	35.343	72.490	1.254	73.744	20.586	263.763
September	111.017	8.749	119.766	14.191	32.478	2.762	35.240	74.312	750	75.062	20.003	264.262
October	110.863	8.739	119.602	14.249	32.046	2.762	34.798	75.892	1.499	77.391	20.046	266.086

(1) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

(2) Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. Op 31 Maart 1940 zijn de 5 1/2 pCt. leningen 1932 en 1934 berekend op de basis van 195,675 Belgische frank voor 100 Franse frank nominaal kapitaal.

(3) Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd.

(4) Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd.

(5) Behalve op 31 Maart 1940 zijn die tegoeden ten belope van fr 6.494 miljoen door schatkistcertificaten vertegenwoordigd.

(6) Excl. de Dotatie der Oud-Strijders.

II — STAND VAN HET BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

(millioenen franken)

TIJDVAK (einde maand)	Met ten hoogste 120 dagen looptijd	Met ten hoogste een jaar looptijd	Met ten hoogste vijf jaar looptijd	Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkist- certificaten (1)			Geconsolideerde vordering op de Staat (2)	Nationale overheidsfondsen (3)	
1949 Maart	3.529	—	—	34.991	915	39.435
Juni	2.640	—	—	34.991	916	38.547
September	5.499	—	—	34.991	915	41.405
December	6.288	—	—	34.991	915	42.194
1950 Maart	5.852	—	—	34.939	1.013	41.804
Juni	5.016	—	—	34.939	1.062	41.017
September	2.881	—	—	34.939	1.079	38.899
December	4.136	—	—	34.939	1.077	40.152
1951 Maart	555	—	—	34.860	1.093	36.508
Juni	1.222	—	—	34.860	1.172	37.254
September	3.741	—	—	34.860	1.188	39.789
December	6.529	—	—	34.860	1.221	42.610
1952 Maart	7.178	—	—	34.763	1.269	43.210
Juni	8.865	—	—	34.763	1.435	45.063
September	8.953	—	—	34.763	1.475	45.191

(1) Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 13 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

(2) Art. 3, § b), van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België.

(3) Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

III — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron : Belgisch Staatsblad.

(millioenen franken)

TIJDVAK	Directe belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten van het tijdvak	Gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand (1)
1950.....	26.454	11.793	19.851	58.098	—
1951.....	34.544 (1) (2)	12.453	23.462	70.459 (1) (2)	—
1951 Augustus	1.925 (2)	1.008	1.767	4.700 (2)	49.902 (2)
September	2.056 (2)	954	1.923	4.933 (2)	54.835 (2)
October	1.964 (2)	1.096	2.041	5.101 (2)	59.936 (2)
November	1.935 (2)	1.064	2.135	5.134 (2)	65.070 (2)
December	2.360 (2)	999	2.030	5.389 (2)	70.459 (2)
1952 Januari	4.635 (2)	1.131	2.093	7.859 (2)	7.859 (2)
Februari	2.663 (2)	959	2.166	5.788 (2)	13.647 (2)
Maart	2.514 (2)	1.083	2.011	5.608 (2)	19.255 (2)
April	2.488 (2)	1.205	2.107	5.800 (2)	25.055 (2)
Mei	3.035 (2)	1.168	2.037	6.240 (2)	31.295 (2)
Juni	2.805 (2)	998	2.202	6.005 (2)	37.300 (2)
Juli	4.549 (2)	1.186	1.987	7.722 (2)	45.022 (2)
Augustus	2.036 (2)	1.097	2.119	5.252 (2)	50.274 (2)
September	1.998 (2)	1.222	1.790	5.010 (2)	55.284 (2)
October	1.843 (2)	1.306	2.055	5.204 (2)	60.488 (2)

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1951 en 1952 vóór 31 October 1952 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron : Belgisch Staatsblad.

(millioenen franken)

	BEGROTINGSJAAR 1951		BEGROTINGSJAAR 1952		OCTOBER 1952
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1952
I. Directe belastingen	34.571 (2)	26.515	22.116 (2)	18.429	1.843 (2)
II. Douanen en accijnzen	12.484	11.567	11.244	10.437	1.306
waarvan douanen	4.353	3.700	3.633	3.607	426
accijnzen	7.285	7.781	7.026	6.754	820
bijzondere verbruikstaxes	713		514		53
III. Registratie	23.355	20.116	20.558	18.478	2.055
waarvan registratie	2.040	2.000	1.797	1.629	203
erfenissen	1.028	900	822	779	104
zegel en gelijkgest. taxes	20.088	17.000	17.738	15.795	1.727
Totaal	70.410 (2)	58.198	53.918 (2)	47.344	5.204 (2)
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen	+ 12.212		+ 6.574		

(1) Van Januari tot Mei 1951, zijn de ontvangsten uit de directe belastingen bruto-cijfers : zij bevatten de ordonnantiën van belastingverlaging op ingekohierde doch niet betaalde bijdragen, die het Bestuur der Directe Belastingen sinds 1 Januari 1951 als ontvangst en uitgave boekt.

Met ingang van Juni 1951 : netto-ontvangsten. De cumulatieve ontvangsten met ingang van Juni 1951 aangegeven zijn netto-cijfers wat betreft de ontvangsten voor het boekjaar 1951.

(2) Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar. Het op 1 Januari 1951 aangevangen dienstjaar 1951 werd op 31 Maart 1952 afgesloten.

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Juni 1952

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

30

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie- schuld (1)	Bruto- obligatie- coupons (2)
	opge- telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	5	5	—	1.100.000	597.317	213.720	—	78.031	43.027	976
Verzekeringen	30	28	2	184.774	100.145	56.363	621	31.233	2	—
Financiële en immobiliëre verrichtingen ..	69	53	16	577.093	294.476	68.561	1.684	43.602	960.628	45.992
Kleinhandel	45	39	6	246.301	108.531	35.909	1.411	15.913	14.977	702
Groothandel en buitenlandse handel	203	154	49	601.444	454.634	106.786	9.414	31.290	26.429	1.590
Metaalverwerkende nijverheid	99	87	12	1.487.004	1.272.796	406.857	4.240	177.392	138.132	5.960
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid...	11	11	—	695.275	758.934	96.885	—	69.646	108.680	5.423
Non-ferro metaalnijverheid	7	6	1	113.150	1.230.333	351.293	—	97.716	5.771	262
Textielnijverheid	108	83	25	622.711	998.838	102.827	6.098	52.816	21.012	1.276
Voedingsnijverheid	66	50	16	365.375	428.359	72.451	5.695	29.762	13.536	821
Houtnijverheid	21	17	4	50.630	19.926	7.500	—	609	348	—
Scheikundige nijverheid	39	35	4	1.204.599	1.042.513	489.120	406	66.949	42.767	2.171
Glasnijverheid	5	4	1	16.125	22.248	2.231	—	314	—	—
Electriciteit	8	8	—	1.248.400	81.459	130.686	—	85.476	345.430	17.450
Gas	3	2	1	149.000	352.652	48.117	1.444	15.170	30.258	1.868
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	19	11	8	55.529	35.116	3.766	6.395	866	13.750	947
Papierenijverheid en grafische bedrijven ..	18	15	3	25.554	42.646	8.407	173	2.459	2.000	100
Verkeer	47	42	5	797.065	608.397	94.243	397	50.294	3.000	213
Toerisme	22	13	9	14.228	33.273	1.495	1.223	174	732	138
Tussenhandel	28	22	6	12.478	8.204	4.128	260	689	4.910	351
Oude en afvalgoederen	3	3	—	1.350	8.119	3.317	—	80	—	—
Bouwbedrijf	35	32	3	152.392	219.104	38.523	2.449	14.803	12.500	662
Kolennijverheid	3	3	—	740.000	1.982.280	195.237	—	178.225	126.146	4.789
Kleinnijverheid	10	9	1	55.400	126.643	9.190	186	5.093	1.500	82
Cement- en aanverwante bedrijven	7	7	—	81.050	127.241	27.819	—	17.565	15.000	854
Groeven	11	9	2	25.545	11.139	4.092	388	1.711	5.000	250
Kalknijverheid	2	—	2	1.260	8.468	—	21	—	499	25
Ceramische nijverheid	5	2	3	8.300	15.418	303	3.811	211	—	—
Tabaksnijverheid	5	4	1	252.027	99.682	4.676	152	660	—	—
Diamantnijverheid	4	4	—	1.430	2.126	1.176	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	14	10	4	14.450	2.150	2.389	263	841	—	—
Film, schouwburgen, ...	10	8	2	6.074	520	761	922	—	—	—
Ambachtswezen	35	28	7	34.951	83.984	25.364	3.306	7.263	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt...	4	2	2	12.355	2.535	542	41	215	—	—
Diversen (niet genoemd)	49	37	12	294.172	174.852	95.899	2.249	72.846	37.687	2.120
TOTAAL...	1.050	843	207	11.247.491	11.353.058	2.710.533	53.996	1.149.653	1.973.373	95.022

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken, financiële vennootschappen	15	13	2	696.820	73.662	82.882	1.958	39.758	—	—
Handelsvennootschappen	13	11	2	498.606	473.800	354.747	1.066	26.772	4.350	255
Nijverheidsvennootschappen	37	29	8	2.303.161	1.208.032	554.162	13.921	328.196	5.400	324
Landbouwvennootschappen	19	18	1	673.986	262.288	230.985	1.318	118.820	4.735	298
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	18	11	7	3.644.501	2.566.370	2.999.723	4.767	1.667.217	—	—
Bouwnijverheid	6	2	4	156.491	9.743	2.227	11.168	—	—	—
Vervoerwezen	3	3	—	250.000	11.047	18.627	—	12.048	—	—
Diverse vennootschappen	5	4	1	265.000	69.816	103.676	4.531	79.929	—	—
TOTAAL...	116	91	25	8.488.565	4.672.758	4.347.029	38.729	2.274.700	14.485	877

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	1	1	—	6.500	21.212	1.205	—	1.110	—	—
Spoorwegen	1	—	1	2.000	— 1.253	—	314	—	1.622	81
Tramwegen	1	—	1	4.800	662	—	20	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	9	8	1	327.350	151.783	51.786	360	40.859	—	—
Diverse vennootschappen	6	5	1	273.395	77.755	43.334	125	34.043	—	—
TOTAAL...	18	14	4	614.045	250.159	96.325	819	76.012	1.622	81
Algemeen totaal...	1.184	948	236	20.350.101	16.275.975	7.153.887	93.544	3.500.365	1.989.480	95.980

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werden er gedurende de maand Juni 1952 betaalbaar gesteld :

(duizenden franken)

Coupons van directe Staatsleningen	279.267
Coupons van leningen van de Kolonie	2.114
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	48.990
Coupons van verscheidene leningen	124.850

455.221

Coupons van buitenlandse leningen	34.574
---	--------

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Juli 1952

30

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons (2)
	opge-telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

(duizenden franken)

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	43.027	976
Verzekeringen	6	5	1	21.165	4.539	4.297	9	2.046	2	—
Financiële en immobiliere verrichtingen	27	24	3	136.044	97.540	38.536	292	30.934	1.079.635	52.278
Kleinhandel	15	12	3	127.750	35.727	17.161	126	8.320	55.253	2.599
Groothandel en buitenlandse handel	85	67	18	206.025	162.193	56.103	3.078	13.717	8.450	549
Metaalverwerkende nijverheid	41	32	9	492.203	377.597	84.556	3.218	31.133	67.719	3.314
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	4	3	1	23.850	33.847	3.106	414	1.864	145.825	8.617
Non-ferro metaalnijverheid	4	4	—	37.600	24.737	6.007	—	2.542	51.309	2.308
Textielnijverheid	37	29	8	287.022	706.198	50.297	4.572	15.095	19.644	1.053
Voedingsnijverheid	26	17	9	157.892	119.119	15.589	2.310	9.231	34.025	1.867
Houtnijverheid	6	5	1	9.825	2.557	1.039	26	72	2.000	80
Scheikundige nijverheid	22	17	5	402.627	97.273	41.889	2.073	20.074	62.081	2.961
Glasnijverheid	2	1	1	700	— 346	15	151	—	105	7
Electriciteit	2	2	—	95.000	6.207	3.965	—	2.068	278.326	14.234
Gas	1	1	—	60.000	12.259	14.716	—	—	10.000	590
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	126	5
Ledernijverheid	5	2	3	19.300	9.650	62	1.594	—	800	36
Papierenijverheid en grafische bedrijven	6	4	2	20.677	49.867	3.145	469	981	1.250	58
Verkeer	24	21	3	47.993	46.255	15.032	865	1.789	32.567	1.267
Toerisme	10	9	1	5.982	9.993	1.269	6	439	211	12
Tussenhandel	10	8	2	10.900	11.387	2.184	5	607	—	—
Oude en afvalgoederen	2	2	—	900	558	394	—	—	—	—
Bouwbedrijf	12	8	4	64.198	16.970	5.995	1.127	2.842	27.100	1.129
Kolennijverheid	3	3	—	732.500	167.546	104.500	—	94.857	141.745	7.126
Kleinijverheid	5	5	—	23.200	44.619	4.970	—	3.943	2.750	154
Cement- en aanverwante bedrijven	3	2	1	10.520	8.948	777	1.520	77	—	—
Groeven	2	2	—	8.700	10.003	1.081	—	573	34	2
Kalknijverheid	1	1	—	700	3.088	1.024	—	100	23	1
Ceramische nijverheid	2	2	—	3.500	6.830	1.283	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	3	2	1	151.325	10.718	14.964	5	12.060	50.000	3.090
Diamantnijverheid	1	1	—	5.000	—	2.184	—	300	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	5	4	1	5.476	5.708	1.116	1	—	—	—
Film, schouwburgen	15	10	5	17.250	6.881	1.630	542	—	—	—
Ambachtswezen	15	11	4	8.995	19.981	6.343	616	3.002	—	—
Landbouw, tuinbouw, vissersij, veeteelt	3	—	3	425	209	—	123	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	24	14	10	79.445	110.090	14.698	1.041	1.246	16.334	853
TOTAAL...	429	330	99	3.279.689	2.218.748	519.927	24.083	259.912	2.130.341	105.186

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken, financiële vennootschappen	7	7	—	241.900	232.814	71.511	—	42.911	20.000	1.135
Handelsvennootschappen	8	6	2	255.450	207.435	85.294	169	28.828	—	—
Nijverheidsvennootschappen	12	10	2	555.700	60.797	141.370	395	96.386	10.000	550
Landbouwvennootschappen	19	19	—	635.383	431.493	302.912	—	138.388	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	12	10	2	422.825	157.470	156.597	2.085	55.890	—	—
Bouwnijverheid	2	2	—	14.000	1.244	2.472	—	135	—	—
Vervoerwezen	3	3	—	196.102	1.059.646	139.416	—	53.271	49.399	1.976
Diverse vennootschappen	2	2	—	25.462	14.816	7.981	—	5.117	—	—
TOTAAL...	65	59	6	2.346.822	2.165.715	907.553	2.649	420.926	79.399	3.661

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	1	—	1	255.000	280.135	—	33.898	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	121.685	5.469
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantagee, koloniale vennootschappen	2	2	—	357.000	151.319	57.129	—	50.314	—	—
Diverse vennootschappen	6	4	2	194.400	39.804	40.377	874	22.307	1.210	54
TOTAAL...	9	6	3	806.400	471.258	97.506	34.772	72.621	122.895	5.523
Algemeen totaal...	503	395	108	6.432.911	4.855.721	1.524.986	61.504	753.459	2.332.635	114.370

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werden er gedurende de maand Juli 1952 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)

Coupons van directe Staatsleningen	43.326
Coupons van leningen van de Kolonie	3.214
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	31.333
Coupons van verscheidene leningen	153.136

231.009

Coupons van buitenlandse leningen

6.082

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Augustus 1952

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

30

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatieschuld (1)	Bruto-obligatiecoupons (2)
	ge-telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

(duizenden franken)

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	43.027	976
Verzekeringen	2	2	—	300	779	482	—	250	2	—
Financiële en immobiliële verrichtingen	8	6	2	2.935	904	945	4	455	949.019	45.205
Kleinhandel	4	3	1	1.250	1.556	438	54	—	52.200	2.412
Groothandel en buitenlandse handel	36	28	10	27.802	36.103	18.382	772	433	1.000	56
Metaalverwerkende nijverheid	24	18	6	100.632	60.887	10.388	4.080	4.363	4.435	349
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	2	2	—	27.750	24.333	3.618	—	3.112	161.687	8.667
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	1.309	61
Textielnijverheid	15	13	2	102.970	210.466	15.492	680	9.276	50.894	2.647
Voedingsnijverheid	14	11	3	65.950	53.148	8.051	109	4.016	8.531	463
Houtnijverheid	5	4	1	43.600	23.104	20.598	39	8.205	—	—
Scheikundige nijverheid	1	—	1	7.000	1.159	—	260	—	66.919	3.169
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	5.400	319
Electriciteit	2	2	—	179.000	22.143	17.253	—	12.086	266.321	12.547
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	1	1	—	700	140	139	—	—	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven	6	5	1	112.830	83.492	19.528	27	5.144	2.157	101
Verkeer	12	10	2	6.600	10.114	2.630	391	1.087	—	—
Toerisme	1	—	1	104	30	—	77	—	—	—
Tussenhandel	4	3	1	3.500	1.183	208	175	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	6	5	1	6.070	708	732	132	—	7.500	379
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	57.133	2.709
Kleinijverheid	3	3	—	968	248	130	—	—	2.500	158
Cement- en aanverwante bedrijven	4	3	1	25.050	7.499	12.373	138	7.475	78.000	4.242
Groeven	1	1	—	600	84	69	—	—	—	—
Kalknijverheid	2	2	—	3.500	8.370	3.580	—	1.406	—	—
Ceramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	1	1	—	650	83	—	—	—	500	20
Film, schouwburgen	1	—	1	100	41	—	28	—	—	—
Ambachtwezen	6	3	3	4.025	554	96	672	—	520	35
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	3	1	2	2.625	2.633	64	691	61	—	—
Diversen (niet genoemd)	7	3	4	7.193	875	276	1.377	60	—	—
TOTAAL...	171	128	43	733.704	549.890	135.472	9.706	57.429	1.759.714	84.515

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken, financiële vennootschappen	1	1	—	10.080	—	—	—	—	5.000	230
Handelsvennootschappen	3	2	1	14.550	745	1.542	718	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	2	1	1	140.000	13.541	20.246	6.556	15.825	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	17.500	21.691	7.036	—	4.350	10.000	632
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	1	1	—	230.000	363.983	27.648	—	23.122	—	—
Bouwnijverheid	1	1	—	40.000	86.662	35.295	—	7.904	—	—
Vervoerwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	10	8	2	452.130	485.132	91.767	7.274	51.201	15.000	862

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	1	1	—	5.000	97.580	—	—	—	20.000	899
TOTAAL...	1	1	—	5.000	97.580	—	—	—	20.000	899
Algemeen totaal...	182	137	45	1.190.834	1.132.602	227.239	16.980	108.630	1.794.714	86.276

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werden er gedurende de maand Augustus 1952 betaalbaar gesteld :

(duizenden franken)

Coupons van Staatsleningen	473.958
Coupons van leningen van de Kolonie	693
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	16.756
Coupons van verscheidene leningen	54.448
Totaal	545.855

Coupons van buitenlandse leningen 25.196

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in September 1952

30

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons (2)
	ge-telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(duizenden franken)										
A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
Bankwezen	1	1	—	10.000	4.732	2.162	—	1.074	43.027	976
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Financiële en immobilaire verrichtingen	15	10	5	64.900	24.350	7.524	771	4.429	1.048.565	50.145
Kleinhandel	7	5	2	5.200	4.893	561	287	105	3.000	180
Groothandel en buitenlandse handel	61	46	15	60.891	42.364	18.054	2.950	1.688	101.250	6.292
Metaalverwerkende nijverheid	28	18	10	90.293	176.279	19.949	7.619	9.891	29.950	1.737
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	4	4	—	148.872	135.562	55.106	—	17.408	205.097	9.787
Non-ferro metaalnijverheid	2	2	—	66.300	52.550	16.013	—	6.984	7.761	351
Textielnijverheid	28	14	14	328.510	198.333	20.506	14.428	13.774	12.000	730
Voedingsnijverheid	26	18	8	147.648	112.789	7.105	2.330	2.695	20.225	959
Houtnijverheid	8	7	1	6.660	15.906	951	4	262	5.000	319
Scheikundige nijverheid	18	12	6	105.650	18.796	27.106	—	894	7.784	3.502
Glasnijverheid	6	3	3	512.426	511.361	41.958	—	154	21.101	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	369.669	20.928
Gas	1	—	1	3.000	116	—	—	33	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	4	3	1	10.400	6.807	1.234	—	208	—	400
Papierenijverheid en grafische bedrijven	4	3	1	15.639	5.887	1.436	—	68	800	1.179
Verkeer	13	11	2	7.010	4.147	1.282	—	496	30	—
Toerisme	13	9	4	20.463	95.623	6.122	—	395	2.418	144
Tussenhandel	7	2	5	2.365	1.854	565	—	124	39	—
Oude en afvalgoederen	1	1	—	2.000	2.155	2.086	—	—	—	—
Bouwbedrijf	7	4	3	15.060	4.591	1.435	—	582	506	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72.386
Kleinijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.487
Cement- en aanverwante bedrijven	3	2	1	4.972	11.975	146	—	21	11.050	453
Groeven	3	2	1	10.000	8.983	57	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ceramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaknijverheid	1	1	—	13.000	886	165	—	—	2.500	125
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	280	23
Uitgeverij, boekhandel, pers	2	2	—	600	263	336	—	—	—	—
Film, schouwburgen	2	2	—	260	166	62	—	—	—	—
Ambachtswezen	8	6	2	6.541	1.833	523	—	186	1.500	81
Landbouw, tuinbouw, vissery, veeteelt	1	1	—	500	156	114	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	17	10	7	98.953	36.188	23.675	—	894	14.818	—
TOTAAL...	291	199	92	1.758.103	1.479.551	256.133	32.374	105.891	2.030.141	101.434
B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
Banken, financiële vennootschappen	1	1	—	10.000	53.365	28.768	—	10.000	—	—
Handelsvennootschappen	4	4	—	65.758	5.163	15.338	—	1.200	—	—
Nijverheidsvennootschappen	2	2	—	164.800	28.227	26.730	—	17.365	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	18.120	11.304	13.306	—	2.625	20.000	1.264
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	3	2	1	31.000	8.017	17.780	—	5.902	—	—
Bouwnijverheid	2	1	1	18.000	4.176	21	—	2.431	—	—
Vervoerwezen	1	1	—	137.650	54.731	15.993	—	4.007	28.440	1.517
Diverse vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	15	13	2	445.328	156.631	117.936	2.434	41.099	48.440	2.781
C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	2	2	—	5.765	12.602	2.140	—	26	3.150	186
TOTAAL...	2	2	—	5.765	12.602	2.140	—	26	3.150	186
Algemeen totaal ...	308	214	94	2.209.196	1.648.784	376.209	34.808	147.016	2.081.731	104.401

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werden er gedurende de maand September 1952 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)

Coupons van Staatsleningen	158.168
Coupons van leningen van de Kolonie	2.281
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten ...	57.484
Coupons van verscheidene leningen	65.286
	283.219
Coupons van buitenlandse leningen	37.346

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek. Retrospectief overzicht

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
1950 (2).....	10.949	7.509	3.440	97.400.406	84.895.220	13.768.637	1.383.190	8.422.531	(3)22.611.242	977.418
1951 (2).....	11.608	8.892	2.716	106.891.246	84.142.338	19.990.165	993.767	10.773.801	(3)25.718.014	1.215.569
1951 Juli.....	574	454	120	11.459.791	7.234.385	3.590.660	93.055	1.932.145	2.172.441	98.066
Augustus.....	220	162	58	1.268.473	1.122.399	256.293	9.764	143.441	1.623.853	70.504
September.....	397	314	83	2.154.743	1.863.410	404.932	22.703	139.740	1.778.313	79.841
October.....	650	497	153	8.368.473	5.854.026	1.215.079	77.886	786.579	1.955.897	90.150
November.....	327	255	72	7.386.756	8.005.700	1.189.026	18.333	764.616	1.448.262	64.765
December.....	317	253	64	4.656.471	4.452.040	1.133.890	109.275	595.744	1.910.572	86.282
1952 Januari.....	109	82	27	1.904.346	612.413	202.342	3.262	109.335	2.933.677	142.218
Februari.....	179	138	41	681.509	984.086	337.275	6.527	83.558	2.158.846	107.253
Maart.....	1.519	1.214	305	10.118.635	9.317.809	1.974.104	119.712	1.066.542	1.829.314	91.260
April.....	2.414	1.900	514	22.052.477	15.202.552	3.205.047	195.465	1.875.389	2.395.435	121.253
Mei.....	2.193	1.723	470	24.245.887	17.511.476	4.553.155	131.988	2.587.391	1.689.117	86.425
Juni.....	1.184	948	236	20.350.101	16.275.975	7.153.887	93.544	3.500.365	1.989.480	95.980
Juli.....	503	395	108	6.432.911	4.855.721	1.524.986	61.504	753.459	2.332.635	114.370
Augustus.....	182	137	45	1.190.834	1.132.602	527.239	16.980	108.630	1.794.714	86.276
September.....	308	214	94	2.209.196	1.648.784	376.209	34.808	147.016	2.081.731	104.401

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben. — (2) Na aftrek van de dubbelstellingen. — (3) Op 31 December.

II — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag) (duizenden franken)

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak	Aantal spaarboekjes einde jaar
1950.....	8.749.313	7.512.399	1.236.914	32.765.216 (1)	7.039.991 (2)
1951.....	9.270.781	8.134.194	1.136.587	34.841.680 (1)	
1951 Augustus.....	784.255	607.297	176.958	33.246.233	
September.....	724.188	581.695	142.493	33.388.726	
October.....	835.452	658.347	177.105	33.565.831	
November.....	722.294	589.316	132.978	33.698.809	
December.....	974.793 (3)	771.799	202.994	34.841.680 (1)	
1952 Januari.....	1.175.076	566.436	608.640	35.450.320	
Februari.....	905.880	590.888	314.992	35.765.312	
Maart.....	1.175.090	702.073	473.017	36.238.329	
April.....	954.708	782.261	172.447	36.410.776	
Mei.....	989.573	743.322	246.251	36.657.027	
Juni.....	1.138.384	713.064	425.320	37.082.347	
Juli.....	1.383.322	714.596	668.726	37.751.073	
Augustus.....	1.117.419	626.016	491.403	38.242.476	
September.....	922.323	639.503	282.820	38.525.296	
October.....	1.064.445	638.816	425.629	38.950.925	

(1) Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar en de dotatie van de krijgsvangenen. — (2) Incl. de spaarboekjes van de krijgsvangenen. — (3) Incl. de rente vervallen op de obligaties van de Muntsaneringslening bedragende 66 miljoen frank per 31 December 1951.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas (*) (duizenden franken)

TIJDVAK	Handarbeiders			Bedienden (Wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	Totalen
	Wet van 16 Maart 1865	Wet van 15 December 1937			
		Verplichte stortingen	Vrije stortingen		
1949.....	27.625	392.028	70.042	246.870	736.565
1950.....	32.496	389.803	86.337	247.739	756.375
1950 December.....	3.124	32.771	7.968	21.948	65.811
1951 Januari.....	4.295	35.850	12.177	20.808	73.130
Februari.....	3.035	33.504	12.171	20.821	69.531
Maart.....	2.645	36.835	14.156	21.626	75.262
April.....	3.637	34.172	12.992	21.357	72.158
Mei.....	2.469	35.800	13.234	21.187	72.690
Juni.....	3.250	31.894	11.851	23.951	70.946
Juli.....	1.675	34.373	12.442	24.178	72.668
Augustus.....	4.062	34.929	12.561	24.031	75.583
September.....	3.503	34.776	12.903	25.350	76.532
October.....	2.318	34.784	12.405	25.636	75.143
November.....	2.828	33.123	12.343	24.470	72.764
December.....	2.591	34.916	13.834	25.676	77.017
1952 Januari.....	4.687	37.295	14.677	25.244	81.903
Februari.....	2.753	35.520	13.122	25.788	77.183

(*) De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers bedroegen respectievelijk fr 194,4 miljoen in 1948, fr 207,7 miljoen in 1949, fr 189,7 miljoen (voorlopige cijfers) in 1950 en fr 212,0 miljoen (voorlopige cijfers) in 1951. (Bron: Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers.)

III — DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening: zie Meinummer 1949, blz. 234.

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																							
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardewerkfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en electriciteit
				IJzer- en staal- nijverheid	Niet-ijzerhou- dende metalen	Gietijzer, machi- necbouw en metaal- verwerking	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breigood	Samen	Fabrieken (1)					Drukkerij en verwerking	Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, slopers	Spoorwegen (2)	Samen (2)	

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon

1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1950 Maart	407	404	390	403	387	417	408	379	383	392	392	416	417	417	395	394	380	348	330	398	406	375	397	392	448
Juni	416	412	397	409	393	424	414	388	389	394	397	426	431	428	418	411	403	374	330	397	421	369	394	389	456
September	421	415	398	414	415	425	420	392	396	402	401	438	438	438	419	419	401	365	343	397	431	382	400	396	453
December (3)	439	463	418	443	449	443	444	416	438	431	429	457	461	459	421	435	426	384	363	417	438	412	401	403	478
1951 Maart	444	466	424	454	450	446	449	401	441	455	420	462	466	464	432	426	428	378	369	416	441	418	408	410	474
Juni	466	466	446	481	468	469	473	427	456	472	448	491	487	489	439	455	456	405	387	440	460	450	418	424	500
September	472	477	459	487	478	471	478	427	459	476	450	495	492	493	472	468	461	401	387	455	467	432	415	418	510
December (4)	486	508	469	495	501	479	488	441	488	495	476	519	505	512	480	484	470	424	405	469	460	465	423	431	516
1952 Maart (4)	490	508	472	505	499	493	498	452	477	498	474	511	499	505	482	483	473	430	405	475	463	443	446	445	526
Juni	490	513	476	508	501	491	499	440	490	508	465	516	499	508	489	491	468	429	408	458	479	428	448	444	540
September	v 485	512	478	492	489	499	495	436	458	496	v 457	504	482	493	489	484	458	422	399	462	484	439	448	446	527

b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	111	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1950 Maart	397	371	376	374	384	398	387	375	368	394	383	433	424	428	392	351	387	338	330	418	399	330	—	—	464
Juni	403	371	377	377	390	402	391	380	368	394	388	433	438	435	409	373	412	339	330	416	407	330	—	—	467
September	409	371	376	380	421	402	396	387	372	400	394	452	448	450	411	379	409	339	348	416	406	335	—	—	467
December (3)	427	396	395	401	449	418	415	404	424	419	416	471	465	468	412	396	437	351	365	434	416	364	—	—	485
1951 Maart	433	398	397	411	440	423	421	397	428	428	410	473	472	473	425	390	439	357	373	427	416	379	—	—	487
Juni	455	424	422	441	457	447	446	416	434	453	439	492	499	496	433	415	467	410	391	468	433	394	—	—	516
September	459	424	428	441	464	448	448	417	434	453	442	483	507	495	460	437	469	410	391	486	430	394	—	—	516
December (4)	472	456	435	449	501	457	459	419	470	463	457	505	519	512	467	455	477	413	408	499	432	410	—	—	526
1952 Maart (4)	475	459	439	461	495	467	468	428	470	471	457	501	510	506	472	446	478	423	408	505	438	410	—	—	536
Juni	474	456	439	463	482	466	467	420	463	473	451	500	508	504	480	450	474	419	408	490	453	410	—	—	544
September	v 469	456	440	446	481	469	462	415	452	469	v 444	490	494	492	479	443	467	420	398	491	457	410	—	—	528

c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	116
1950 Maart	392	372	388	394	415	394	397	392	362	366	364	418	413	415	383	376	342	352	297	384	398	351	—	—	428
Juni	402	372	387	397	413	399	400	404	367	370	366	427	432	429	410	401	362	351	297	384	413	351	—	—	430
September	408	372	393	399	434	399	403	411	374	375	371	437	446	441	410	398	362	352	311	384	422	375	—	—	429
December (3)	427	399	412	425	464	421	428	436	422	400	394	459	479	469	411	410	383	386	333	406	439	408	—	—	450
1951 Maart	429	398	416	431	465	419	429	447	433	410	391	459	475	467	419	413	396	380	336	393	444	394	—	—	442
Juni	450	419	438	458	483	442	453	469	424	423	417	484	502	493	422	435	413	419	352	425	463	413	—	—	464
September	456	419	446	458	491	443	455	469	425	427	417	488	511	500	450	467	420	418	352	439	453	413	—	—	465
December (4)	468	455	458	464	506	455	465	480	454	435	433	504	527	515	457	475	432	423	370	457	446	—	—	476	
1952 Maart (4)	474	457	462	475	517	470	478	483	441	443	438	499	525	512	463	467	432	433	370	461	460	436	—	—	486
Juni	473	454	461	481	514	466	477	476	440	444	430	493	521	507	470	492	428	430	371	442	482	449	—	—	493
September	v 467	454	462	467	505	468	472	475	432	442	v 428	480	498	489	469	482	418	431	363	442	477	449	—	—	479

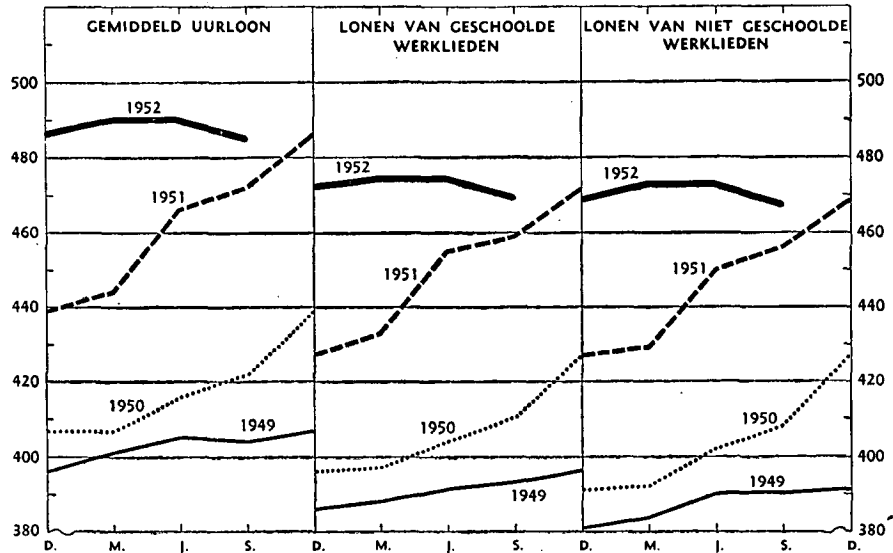
(1) Deze indexcijfers houden geen rekening met de premien en vergoedingen gevoegd bij de lonen, behalve in December 1950, December 1951 en Maart 1952.

(2) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

(3) In die indexcijfers werd rekening gehouden met het deel van de compensatiepremie, voorzien in het *Belgisch Staatsblad* van 13 Januari 1951, dat op de maand December betrekking heeft.

(4) Incl. de tijdelijke vergoeding voorzien in het *Belgisch Staatsblad* van 10 November 1951

TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Gemiddelde uurlonen.				
Maart.....	400	407	444	490
Juni.....	405	416	466	490
September..	404	421	472	485
December....	407	439	486	
Lonen geschoolde arbeiders.				
Maart.....	388	397	433	475
Juni.....	391	403	455	474
September..	393	409	459	469
December....	395	427	472	
Lonen ongeschoolde arbeiders.				
Maart.....	384	392	429	474
Juni.....	390	402	450	473
September..	390	408	456	467
December....	391	427	468	

LOOP DER ZAKEN

I — BEDRIJVGIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

a) Debetverrichtingen

TIJDVAK	VERREKENINGSKAMERS						
	Aantal kamers einde tijdvak	HOOFDBANK		BIJBANK EN AGENTSCHAPPEN		TOTAAL	
		Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)
1950 Maandgemiddelde	38 (1)	148	195.102	158	45.361	306	240.463
1951 Maandgemiddelde	38 (1)	159	228.003	171	56.908	330	284.911
1951 October	38	164	256.190	179	64.015	343	320.205
November.....	38	160	278.039	172	61.639	332	339.678
December.....	38	162	229.662	179	60.388	341	290.050
1952 Januari.....	38	170	266.047	178	58.166	348	324.213
Februari.....	38	162	244.521	169	56.626	331	301.147
Maart.....	38	171	295.733	182	63.618	353	359.351
April.....	38	164	237.003	177	60.905	341	297.908
Mei.....	38	164	226.844	173	55.773	337	282.617
Juni.....	38	166	247.469	175	59.198	341	306.667
Juli.....	38	167	274.513	179	60.193	346	334.706
Augustus.....	38	148	236.147	162	54.475	310	290.622
September.....	38	160	253.745	177	56.664	337	310.409
October.....	38	168	277.929	192	60.174	360	338.103

(1) Op 31 December.

b) Detailgegevens over het verloop der verrekeningen te Brussel (debetverrichtingen)

TIJDVAK	Callgeld (1)		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques, wisselbrieven, promessen, kwijtschrijven, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)
1950 Maandgemiddelde	3.231	122.070	1.685	7.613	139.970	61.386	2.638	4.033	147.524	195.102
1951 Maandgemiddelde	2.322	140.209	1.735	8.226	152.482	75.214	2.628	4.354	159.167	228.003
1951 October	2.489	161.606	1.740	10.729	156.717	78.351	3.415	5.504	164.361	256.190
November.....	2.149	178.096	2.102	11.140	153.166	83.367	2.975	5.436	160.392	278.039
December.....	2.099	138.740	1.640	7.547	155.469	78.174	2.852	5.200	162.060	229.662
1952 Januari.....	2.156	170.189	1.921	9.867	163.014	80.614	3.215	5.377	170.308	266.047
Februari.....	4.575	153.551	1.684	6.817	152.378	79.202	3.018	4.951	161.655	244.521
Maart.....	2.150	193.934	1.808	11.379	163.964	85.957	3.146	4.463	171.068	295.733
April.....	2.029	141.197	1.854	9.005	157.322	82.443	2.942	4.358	164.147	237.003
Mei.....	2.132	128.877	1.988	7.728	156.834	86.402	2.854	3.837	163.808	226.844
Juni.....	2.024	153.070	2.339	9.494	158.618	81.138	2.777	3.767	165.758	247.469
Juli.....	2.215	172.474	2.215	10.975	159.280	86.764	3.024	4.300	166.734	274.513
Augustus.....	2.107	141.315	1.738	7.478	141.724	83.442	2.843	3.912	148.412	236.147
September.....	2.220	159.037	1.770	8.192	153.225	82.723	2.833	3.793	160.048	253.745
October.....	2.371	175.137	1.994	10.663	160.402	88.383	2.896	3.746	167.663	277.929

(1) Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER
(millioenen franken)

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren (*) (*)	CREDIT		DEBIT		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pCt.	Omloop-snelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1950 Maandgemiddelde	(1)637.348	27.093	19.529	23.037	61.823	23.210	61.823	189.893	91	3,44
1951 Maandgemiddelde	(1)641.104	27.377	20.217	26.126	69.264	26.006	69.264	190.660	91	3,75
1951 Augustus	637.002	26.539	20.307	27.052	68.473	26.815	68.473	190.813	92	3,77
September	638.082	26.595	20.290	24.230	62.167	23.169	62.167	171.713	91	3,48
October	639.255	27.480	20.618	25.457	69.977	26.456	69.977	191.867	90	3,53
November	640.075	26.943	20.945	26.975	69.103	26.226	69.103	191.407	92	3,82
December	641.104	27.685	21.144	27.204	70.940	25.265	70.940	194.349	92	3,77
1952 Januari	642.405	30.248	21.298	28.047	78.402	30.234	78.402	215.085	91	3,70
Februari	643.305	27.534	20.595	27.213	70.281	26.840	70.281	194.615	92	3,79
Maart	644.076	27.545	20.692	26.842	70.385	26.418	70.385	194.030	93	3,63
April	644.987	28.277	20.885	26.672	70.535	27.744	70.535	195.486	91	3,72
Mei	645.370	28.103	20.888	30.857	77.952	30.090	77.952	216.850	92	4,12
Juni	645.628	28.025	20.982	25.994	66.001	25.746	66.001	183.742	91	3,65
Juli	646.091	29.447	21.211	31.260	77.454	32.013	77.454	218.181	92	3,79
Augustus	646.565	27.282	20.976	28.972	69.145	27.623	69.145	194.885	92	3,77
September	647.650	27.693	20.990	25.365	64.551	25.124	64.551	179.591	91	3,31
October	649.139	28.224	21.315	28.160	74.090	29.297	74.090	205.637	91	3,60

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

(*) Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden, de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet en tot December 1951 de tijdelijk onbeschikbare tegoeden.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

45

Bron: Ministerte van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algemeen indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit ateen-kool	Petro-leum-produc-ten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-produc-ten	Algemeen indexcijfer van de groep	Schei-kundige produc-ten	Schei-kundige mest-stoffen	
Aantal producten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1950 Maandgemidd..	387	368	456	381	372	529	350	230	353	443	287	295	267	414
1951 Maandgemidd..	471	416	487	485	446	542	437	259	533	454	355	388	279	496
1951 Augustus	467	426	467	460	455	547	439	259	567	454	370	408	286	451
September	464	421	453	455	457	547	439	259	575	454	372	410	286	457
October	473	414	475	460	478	547	508	259	609	455	375	413	290	441
November	473	424	476	464	483	547	513	270	618	455	375	413	291	404
December	477	443	493	467	484	547	515	270	615	455	379	416	295	396
1952 Januari	477	424	502	452	490	554	515	273	631	455	377	420	282	393
Februari	470	416	495	421	494	554	530	281	623	461	377	420	283	371
Maart	457	403	490	399	489	554	530	281	598	460	372	413	283	352
April	450	389	494	389	493	554	530	298	598	461	360	396	280	344
Mei	445	385	492	405	485	554	530	298	562	462	359	394	280	344
Juni	436	376	482	399	478	557	520	298	536	463	349	379	282	339
Juli	434	393	466	393	477	557	488	298	517	463	346	375	279	350
Augustus	432	410	457	392	464	557	488	293	506	464	329	353	274	355
September	434	403	482	387	462	557	488	293	500	464	329	350	278	360
October	430	402	489	379	453	557	491	293	463	464	318	335	279	360

TIJDVAK	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-mate-rielen	Metalen en metaalproducten			
				Algemeen indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algemeen indexcijfer van de groep	Metaal-nijver-heid	Metaal-fabrik.	Niet-ijzerhou-dende
Aantal producten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1950 Maandgemidd..	345	551	416	428	482	363	516	552	267	410	346	340	321	459
1951 Maandgemidd..	557	690	706	545	599	516	652	694	305	427	456	487	394	633
1951 Augustus	483	692	744	485	480	486	545	670	313	427	478	518	414	642
September	528	708	722	468	442	482	544	587	313	426	482	525	416	647
October	530	714	700	483	494	475	559	592	313	428	491	536	418	677
November	488	721	688	484	470	480	590	566	312	431	491	536	420	673
December	479	721	686	480	451	462	585	684	303	437	492	535	422	665
1952 Januari	477	721	697	484	437	445	536	728	291	441	492	538	422	656
Februari	394	714	677	458	417	427	601	606	291	442	492	540	422	655
Maart	392	710	567	426	386	379	581	522	287	442	480	540	423	627
April	382	695	567	405	355	368	557	487	275	444	486	539	421	620
Mei	286	657	549	404	385	361	544	449	269	444	479	530	421	535
Juni	318	620	474	398	404	350	535	395	269	443	472	510	421	577
Juli	306	605	426	400	417	363	531	358	269	443	474	514	420	583
Augustus	285	605	426	402	426	363	539	339	269	443	476	524	420	572
September	259	605	420	400	417	363	543	337	269	443	477	528	419	574
October	260	622	423	398	437	353	526	330	269	443	468	519	419	527

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : gemiddelde 1948 = 100

TIJDVAK	België (Ministerie van Economische Zaken)	Vereenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frankrijk (Statistique générale de la France) (1)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Vereenigd Koninkrijk (Board of Trade)	Zweden (Handelsdienst)	Zwitserland (Office fédéral de l'Industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1950 Maandgemidd.	100	98	108	117	120	106	94
1951 Maandgemidd.	121	109	138	143	146	140	105
1951 Augustus	120	108	134	142	148	142	103
September	119	108	138	142	148	142	103
October	122	108	146	143	150	143	106
November	122	108	151	144	150	148	104
December	123	108	152	145	151	149	105
1952 Januari	123	107	153	145	153	150	105
Februari	121	107	152	145	150	150	104
Maart	118	107	149	143	152	151	103
April	116	106	147	142	150	150	102
Mei	114	106	145	140	149	150	102
Juni	112	106	143	139	149	151	102
Juli	112	106	144	136	149	150	101
Augustus	111	107	144	137	148	149	102
September	112	106	v 143	138	v 147	148	101
October	111	v 106	v 141		v 149		

(1) Frankrijk : nieuw indexcijfer van de groothandelsprijzen (319 artikelen), basis 1949 = 100. Het vroeger indexcijfer (135 artikelen), teruggebracht tot basis 1948 = 100, bedroeg in 1949 ongeveer 112.

c) INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

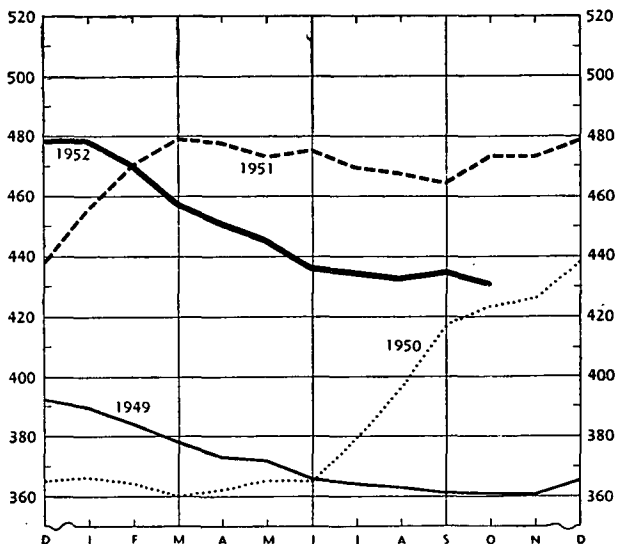
Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingswaren	Producten excl. voedingswaren
Aantal producten	56	34	22
1950 Maandgemiddelde	377	354	414
1951 Maandgemiddelde	413	378	467
1951 September	417	382	472
October	419	387	469
November	421	390	468
December	422	392	467
1952 Januari	424	395	467
Februari	424	397	466
Maart	421	392	463
April	416	388	459
Mei	412	387	450
Juni	413	390	448
Juli	412	388	447
Augustus	413	390	448
September	414	392	447
October	415	394	447
November	416	395	446

ALGEMEEN INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

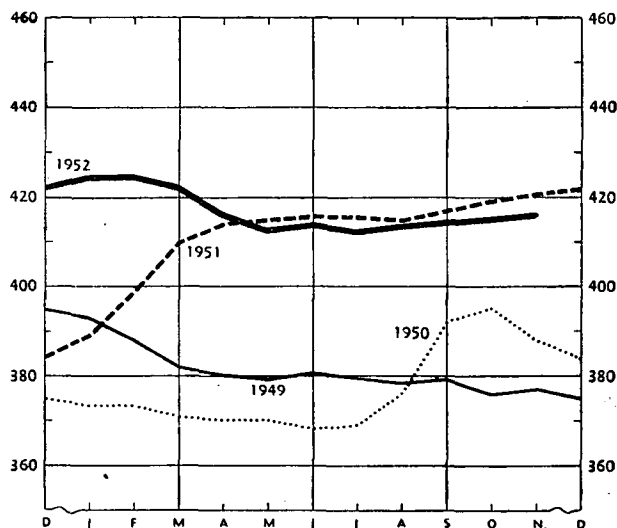
TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Januari	390	366	466	477
Februari	384	364	471	470
Maart	378	360	479	457
April	373	362	476	450
Mei	372	365	473	445
Juni	366	365	475	436
Juli	364	379	469	434
Augustus	363	396	467	432
September	361	417	464	434
October	361	423	473	430
November	361	426	473	
December	365	438	477	

ALGEMEEN INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Januari	393	373	389	424
Februari	388	373	399	424
Maart	382	371	410	421
April	380	370	414	416
Mei	379	370	415	412
Juni	381	368	416	413
Juli	379	369	416	412
Augustus	378	376	415	413
September	379	392	417	414
October	376	395	419	415
November	377	388	421	416
December	375	384	422	

PRODUCTIE

I — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Algemene Directie der Mijnen).

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN									
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ARBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. t.)						Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	ondergrondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1936-1938 Maandgemiddelde	87.252	125.866	408	353	640	451	541	(1) 2.425	24,0	1.502
1950 Maandgemiddelde	92.154	133.320	387	276	563	372	677	2.275	23,8	(2) 1.031
1951 Maandgemiddelde	94.417	132.962	405	299	597	399	772	2.472	24,4	(2) 225
1951 Augustus	92.175	129.759	383	308	601	370	745	2.407	24,6	224
September	93.967	131.853	387	305	585	403	730	2.410	24,2	212
October	96.065	134.102	446	338	608	447	829	2.728	26,7	222
November	100.389	138.891	431	327	642	417	820	2.637	24,8	236
December	100.268	138.763	392	294	594	419	761	2.460	23,2	225
1952 Januari	100.017	137.850	438	331	650	435	817	2.669	25,4	223
Februari	99.550	137.088	400	313	634	421	839	2.607	24,6	235
Maart	100.364	138.361	445	331	657	437	870	2.740	25,8	446
April	99.032	137.280	413	314	617	417	797	2.558	24,6	712
Mei	99.160	137.227	419	331	629	416	828	2.622	24,8	1.136
Juni	97.048	134.992	358	273	553	391	753	2.328	22,6	1.349
Juli	93.011	130.383	312	242	475	339	775	2.143	21,6	1.544
Augustus	91.505	127.860	355	288	538	347	755	2.283	23,2	1.590
September	93.470	130.217	410	319	611	430	807	2.577	25,6	1.642
October			447	352	652	462	853	2.766		1.682

(1) Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi. — (2) Op 31 December

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Maandgemiddelde	451	3.831	113	855	(1) 37	261	253	202
1950 Maandgemiddelde	382	4.157	85	526	(2) 45	308	310	246
1951 Maandgemiddelde	509	4.613	150	718	(2) 49	404	417	324
1951 Augustus	536	4.631	130	698	49	413	429	328
September	515	4.674	148	699	49	406	404	321
October	541	4.741	173	727	49	429	460	365
November	524	4.749	171	768	49	413	426	326
December	541	4.759	158	764	49	421	423	324
1952 Januari	550	4.819	179	753	49	439	450	352
Februari	515	4.834	168	780	50	408	427	334
Maart	552	4.827	131	726	50	440	460	352
April	528	4.843	114	642	48	412	431	324
Mei	545	4.849	107	665	48	402	422	314
Juni	518	4.856	103	640	48	381	391	284
Juli	509	4.823	77	641	46	348	346	241
Augustus	504	4.820	107	648	46	329	338	262
September	524	4.871	121	631	v 47	v 386	v 429	v 322
October	561	4.863	136	652			v 450	

(1) Op 31 December 1938. — (2) Op 31 December.

II — TEXTIELNIJVERHEID

56

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

TIJDVAK	SPINNERIJ (tonnen)						PRODUCTIE VAN RUWE WEEFSELS VAN GETOUW GEVALLEN (VOOR EIGEN REKENING, VOOR OPENBARE LOONDIENSTEN EN VOOR ORDERS)(t.)					
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute	katoen	wol	rayonne
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol					
1950 Maandgemiddelde	791	4.331	201	7.174	1.029	1.759	1.590	642	3.239	6.122	2.200	516
1951 Maandgemiddelde	1.020	5.603	253	8.187	675	1.453	1.309	652	3.824	6.586	2.092	527
1951 Juli	826	5.222	229	5.962	433	771	980	623	3.661	5.173	1.714	393
Augustus	1.005	5.542	177	8.140	402	1.054	1.077	514	3.612	5.609	1.866	476
September	1.093	5.662	187	8.109	499	1.096	955	549	4.057	5.497	1.682	400
October	1.185	6.103	257	8.474	409	1.268	1.047	513	4.091	6.195	1.765	383
November	1.009	6.049	171	8.925	421	1.365	930	556	4.087	6.340	1.585	386
December	1.091	5.333	216	8.039	391	1.180	697	564	3.920	5.630	1.300	305
1952 Januari	1.125	6.077	188	9.014	391	1.069	729	585	4.044	6.011	1.391	393
Februari	1.104	5.904	208	6.299	400	1.110	752	594	4.263	5.664	1.413	399
Maart	994	5.799	227	6.011	411	1.122	901	553	4.256	5.312	1.484	384
April	825	4.906	198	6.135	431	1.074	885	543	3.943	4.726	1.537	332
Mei	759	4.476	166	5.921	353	1.058	941	527	3.622	4.473	1.461	342
Juni	854	3.669	130	5.278	348	1.149	1.075	569	2.791	4.306	1.512	287
Juli	748	3.856	117	4.455	302	960	897	601	2.624	4.113	1.401	279
Augustus	825	3.973	106	5.134	355	1.414	1.156	v 635	v 2.953	v 4.174	v 1.650	v 294
September	938	4.947	164	6.753	533	1.766	1.348	v 788	v 3.186	v 5.468	v 1.937	v 390

(1) Incl. de jutetapijten. — (2) Incl. wollen dekens en tapijten.

III — DIVERSE PRODUCTIES

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

56

TIJDVAK	CEMENT	KALK	KALK-STEEN	SYNTHETISCHE AMMONIAK EN DERIVATEN		SAMENGE-STEELDE MEST-STOFFEN	PAPIER		BAKSTEEN	
				(tonnen primaire stikstof)	(tonnen stikstof in de afgewerkte mest-stoffen)		Papier	Karton	Gewone baksteen	i/d. dag. komende steen
1938 Maandgemiddelde	250.000	(1) 117.382	(1) 155.538	13.113	12.235	4.860	15.462		152.641	14.341
1950 Maandgemiddelde	296.436	105.219	139.799	15.972	14.902	6.209	23.458	1.641	194.587	13.838
1951 Maandgemiddelde	366.286	140.289	195.831	16.951	15.802	3.471	23.810	3.895	254.713	13.766
1951 Augustus	395.901	146.294	235.962	13.787	15.232	6.179	21.887	3.700	252.966	13.889
September	398.837	176.394	203.445	16.206	15.218	8.629	24.963	3.660	253.053	13.562
October	418.216	159.471	251.163	17.216	16.085	6.512	22.771	3.667	188.590	12.212
November	366.032	146.019	199.908	18.004	16.827	8.005	20.169	3.302	160.705	12.266
December	325.902	143.490	170.039	17.879	16.290	10.703	22.109	4.161	137.027	9.997
1952 Januari	275.475	129.884	143.616	17.342	16.432	9.788	19.224	3.121	114.369	7.926
Februari	200.452	142.396	123.721	17.739	16.233	16.560	18.848	3.075	102.307	10.909
Maart	340.871	150.327	163.997	17.353	16.168	6.586	17.796	2.644	114.767	9.883
April	369.774	136.908	176.083	17.311	17.078	1.518	15.152	2.804	181.606	13.092
Mei	403.094	129.408	159.975	17.758	17.068	1.586	16.297	2.613	216.347	13.171
Juni	403.759	121.929	156.113	16.307	15.561	2.216	12.132	2.388	233.847	12.809
Juli	425.410	109.202	166.780	15.525	14.746	4.542	15.760	3.025	211.364	12.126
Augustus	398.011	126.788	150.137	13.989	12.975	9.634	18.950	3.560	214.687	12.035
September	396.250	175.864	169.023	13.317	11.779	6.686				
October	385.079									

(1) Maandgemiddelde 1937-1938-1939.

Bron : Bestuur der Douanen en Actijnzen.

TIJDVAK	SUIKER				BIER-BROUWERIJEN	DISTIL-LEER-DELIJEN	LUCIFERS	VISSERIJ				
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) einde maand	In consumptie gebracht				Aange-geven grondstoffen (1)	Voort-gebrachte alcohol	Productie	Verkoop van vis (2) in de vismijnen te Oostende, Blanken-berge, Zeebrugge en Nieuwpoort	
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker									Hoeveelh.	Waarde
			(tonnen)	(tonnen)	(tonnen)	(hectoliters)	(millioenen stukken)	(tonnen)	(duiz. fr.)			
1936-1938 Maandgemiddelde	17.493	17.183	120.910	20.667	16.412	35.046	4.421	2.260	7.189			
1950 Maandgemiddelde	34.458	14.372	138.634	21.748	11.629	24.213	4.851	3.243	28.489			
1951 Maandgemiddelde	21.084	15.716	123.901	20.015	11.963	23.569	5.277	3.256	32.520			
1951 Augustus	—	12.719	69.183	21.693	13.362	17.527	4.028	2.635	28.083			
September	7	12.484	25.486	37.631	11.890	21.717	4.109	2.525	26.675			
October	97.041	20.475	80.934	17.080	10.464	35.638	5.949	3.582	37.159			
November	139.403	24.293	183.778	18.104	11.423	27.192	4.903	2.935	33.458			
December	11.510	16.302	191.362	15.253	10.367	17.545	4.035	3.200	39.757			
1952 Januari	—	18.400	177.444	17.297	10.890	23.839	4.535	2.892	38.825			
Februari	—	19.920	162.273	15.188	10.516	26.271	4.519	3.857	34.494			
Maart	—	19.189	157.157	16.218	12.850	15.742	4.504	5.038	44.737			
April	—	16.390	146.632	16.163	13.128	11.702	5.001	4.624	37.325			
Mei	—	13.383	138.305	18.331	15.722	22.158	4.061	4.103	24.887			
Juni	—	10.092	119.956	24.211	13.713	16.536	3.875	3.566	27.721			
Juli	—	12.622	98.087	26.715	14.500	14.178	3.358	3.964	26.910			
Augustus	—	12.851	73.512	22.583	14.096	13.307	2.760	2.976	23.775			
September	507	11.332	48.050	22.802	11.533			2.966	34.367			
October	119.776	17.462	134.721	14.991	11.120							

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl. haring, sprot en garnalen. In 1936-1938, enkel verkoop op de mijn te Oostende.

IV — ELECTRISCHE ENERGIE (*)

(duizenden kWh)

58

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Energie.

TIJDVAK	Voortbrenging (1)				Invoer [5]	Uitvoer [6]	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net [7] = [4]+[5]-[6]
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers [3]	Totaal voor België [4] = [1]+[2]+[3]			
	Gemeente-bedrijven [1]	Particuliere maatschappijen [2]					
1936-1938 Maandgemiddelde	20.361	189.899	227.802	438.062	5.472	2.168	441.366
1950 Maandgemiddelde	31.204	387.592	287.939	706.735	12.092	4.653	714.174
1951 Maandgemiddelde	32.564	428.949	329.941	791.454	17.966	8.749	800.671
1951 Juli	24.094	377.596	300.945	702.635	17.327	5.284	714.078
Augustus	28.142	399.484	326.997	754.623	25.626	4.101	776.148
September	29.676	418.707	333.603	781.988	8.781	7.779	782.988
October	35.242	455.269	375.098	865.609	8.590	7.869	800.330
November	34.965	447.232	379.942	862.139	10.237	16.933	855.443
December	37.483	472.022	361.697	871.202	9.435	17.834	862.803
1952 Januari	38.473	469.744	394.498	902.715	14.991	25.294	892.412
Februari	33.707	410.774	380.698	825.079	4.960	16.607	813.432
Maart	32.605	401.897	387.939	822.441	10.029	16.205	810.265
April	30.232	363.303	353.163	746.698	28.530	7.610	767.618
Mai	26.845	348.104	361.980	736.929	21.266	1.736	756.459
Juni	25.676	361.461	329.025	716.162	22.966	609	738.519
Juli	23.788	344.976	318.518	687.282	23.689	9.011	701.960
Augustus	25.986	340.499	331.679	698.174	20.229	9.883	708.570
September	31.767	392.805	305.755	790.327	5.863	7.322	788.868

(*) Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1950 : 247; begin 1951 : 238; begin 1952 : 222.

(1) Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V — GAS

(Productie, Invoer en Uitvoer) (1)

(duizenden kubieke meters)

59

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Brandstof en Energie.

TIJDVAK	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen [6]	Totaal in België geproduceerd gas [7] = [1] + [2] + [3] + [4] + [5] + [6]	Invoer [8]	Uitvoer [9]	Saldo: invoer min uitvoer [10] = [8] - [9]	Totaal in België beschikbaar gas [11] = [7] + [10]
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten [1]	Particuliere vennootschappen [2]	Regie-bedrijven [3]	Private vennootschappen							
				Productie bestemd voor de openbare voorziening [4]	Productie bestemd voor de nijverheid [5]						
1950 Maandgemiddelde	182	2.373	5.651	51.577	60.692	—	120.475	119	1.770	— 1.651	118.824
1951 Maandgemiddelde	62	1.174	5.652	57.667	75.413	3.759	143.627	38	2.202	— 2.164	141.463
1951 Juli	60	1.322	4.865	55.810	72.271	3.844	138.172	41	1.633	— 1.592	136.580
Augustus	59	1.294	5.028	56.953	77.055	4.684	145.073	45	1.642	— 1.597	143.476
September	56	1.259	5.235	56.894	73.970	4.642	142.056	46	2.005	— 1.959	140.097
October	46	1.111	5.829	60.112	81.285	4.336	152.719	43	2.281	— 2.238	150.481
November	37	984	5.497	55.656	78.850	4.330	145.354	37	2.349	— 2.312	143.042
December	37	1.055	6.020	60.066	80.432	5.311	152.921	44	2.219	— 2.175	150.746
1952 Januari	36	1.056	6.342	62.957	81.870	5.693	157.954	31	2.475	— 2.444	155.510
Februari	36	955	6.019	58.853	74.949	5.868	146.680	31	2.435	— 2.404	144.276
Maart	42	985	6.056	60.912	83.323	6.992	158.310	35	2.240	— 2.205	156.105
April	44	1.043	5.331	56.203	82.704	7.294	152.619	34	1.846	— 1.812	150.807
Mai	56	1.162	5.451	59.289	83.480	5.924	155.362	37	1.784	— 1.747	153.615
Juni	58	1.136	5.030	56.142	76.432	6.255	145.053	37	1.752	— 1.715	143.338
Juli	62	1.196	4.768	53.191	70.995	6.169	136.381	42	1.857	— 1.815	134.566
Augustus	61	1.184	5.011	55.006	71.392	6.888	139.542	185	1.359	— 1.174	138.368
September	44	1.065	5.209	54.360	74.057	8.185	143.010	380	1.761	— 1.381	141.629

(1) Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken. gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de schelkundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermeld met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (6) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal, 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1951 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK(*)

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65

A — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

MAAND	GROOTWARENHUIZEN						WINKELS MET BIJHUIZEN		COÖPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951
October	515	580	489	568	518	601	363	416	241	242	428	534	510	562
November	440	477	456	495	791	864	328	399	230	229	445	528	476	439
December	497	521	504	583	830	961	447	464	258	251	588	618	554	487
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Januari	614	439	641	552	555	521	445	413	224	241	564	536	795	566
Februari	617	364	772	569	550	507	439	396	227	230	545	542	868	586
Maart	515	443	666	598	647	560	409	386	265	246	565	546	713	579
April	442	497	584	614	562	590	372	393	249	v 239	501	522	530	513
Mei	404	448	538	590	527	629	376	393	248	v 246	504	546	467	458
Juni	441	369	521	481	571	552	375	361	264	v 230	497	497	417	363
Juli	431	466	495	525	595	680	367	409	204	v 231	450	536	357	385
Augustus	318	369	511	471	600	616	405	397	210	v 225	480	528	360	363
September	387	502	589	611	675	681	400	410	225	v 225	489	v 527	472	v 501
October	580	612	568	565	601	660	416		242		534	v 557	562	v 526

B — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1948 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

MAAND	GROOTWARENHUIZEN MET MENIGVULDIGE AFDELINGEN																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding				Meubilering			Huishoud.			Tabak	Boek-papierhandel		Parfum.	Spelen, speelgoed, sport, reis		
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal (1)	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, elektriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel		Totaal	Toilet
1951 Augustus ..	115	174	136	130	152	55	81	106	106	88	87	127	102	129	207	136	88	106	162	154	117	110
September ..	123	186	147	126	161	73	107	120	106	99	101	163	123	120	264	134	81	98	204	189	111	68
October	140	207	162	141	179	91	163	190	145	139	110	139	121	123	272	137	85	114	117	116	112	130
November ..	151	203	176	148	184	77	122	137	130	119	96	127	107	111	236	123	97	272	161	177	116	532
December ..	174	258	220	168	230	70	125	136	175	141	99	142	115	147	285	160	195	274	232	238	157	368
1952 Januari ..	127	238	126	140	175	76	77	104	157	112	134	123	130	112	190	119	94	107	152	119	106	48
Februari ..	121	256	126	138	182	74	73	84	110	92	111	150	125	117	217	127	95	107	106	106	107	52
Maart	131	262	131	146	188	93	132	123	114	108	117	149	128	127	205	135	93	104	105	104	108	77
April	137	237	132	143	178	87	185	171	136	130	106	159	125	122	205	130	92	112	106	107	115	119
Mei	137	242	124	138	175	81	150	157	141	125	102	163	124	130	222	139	90	98	107	105	118	129
Juni	115	200	102	125	146	67	117	117	130	104	88	133	104	112	171	117	97	86	89	83	109	122
Juli	v 141	215	109	140	158	79	139	161	195	140	103	157	123	129	219	137	116	112	100	102	142	183
Augustus v	120	221	103	135	157	53	80	110	112	93	87	138	105	128	194	135	112	102	171	161	123	123
September v	142	253	118	154	180	83	142	157	143	127	113	178	137	128	279	142	102	100	211	165	120	81
October .. v	154	292	129	158	202	89	201	213	159	151	103	150	120	127	336	146	106	115	122	121	120	126

MAAND	GROTE ONDERNEMINGEN GESPECIALISEERD IN KLEDING				COÖPERATIES										WINKELS MET BIJHUIZEN		GROOT-HANDEL
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkon. kleding-stukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Ondergoed, bijkon. kledingstukken, opschikartikelen	Sohoenen	
1951 Augustus ..	46	48	58	118	110	129	66	104	115	137	328	111	113	169	103	86	105
September ..	60	69	69	127	120	133	102	193	133	131	299	101	115	142	85	103	110
October	114	113	101	139	128	146	117	151	144	154	170	129	110	175	99	99	103
November ..	72	88	91	130	121	140	93	129	138	152	224	138	109	155	91	104	104
December ..	70	103	90	151	135	167	109	153	147	252	221	136	137	157	128	136	101
1952 Januari ..	88	74	194	136	116	153	100	114	129	137	134	97	94	152	88	99	104
Februari ..	51	48	47	140	120	149	123	148	158	138	114	122	102	158	79	81	98
Maart	96	97	74	143	131	149	118	204	169	133	104	113	115	158	87	82	97
April	v 125	v 127	v 127	137	126	143	113	180	150	140	123	108	118	155	124	154	v 105
Mei	v 105	v 123	v 108	140	130	149	103	143	149	162	156	116	125	177	122	135	v 110
Juni	v 73	v 76	v 69	128	121	138	84	133	134	151	227	93	122	168	101	95	v 106
Juli	v 75	v 183	v 136	133	121	146	88	146	134	168	146	116	131	156	125	122	v 113
Augustus ..	v 56	v 59	v 79	131	118	143	80	127	142	155	357	86	123	169	85	81	v 112
September ..	v 91	v 99	v 99	143	123	148	115	220	153	152	319	102	121	185	84	109	84
October	v 103	v 143	v 100											96	128		

(*) Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 56.

(1) Dit totaal omvat daarenboven de rubrieken : naalgereedschap, handwerken, linten en patronen; schoeisel; allerlei opschik artikelen.

II — TABAKSVERBUIK

(Productie en invoer)

66

Bron: Administratie der Douanen en Accijnzen.

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tonnen)
	(duizenden stuks)			
1936-38 Maandgemiddelde	16.187	49.414	430.048	1.097
1950 Maandgemiddelde	6.927	21.776	699.935	919
1951 Maandgemiddelde	6.385	25.887	711.922	822
1951 Augustus	6.030	25.343	692.163	893
September	6.641	27.389	700.483	781
October	8.811	32.605	725.172	893
November	8.074	32.622	668.325	799
December	7.628	32.714	818.012	814
1952 Januari	6.630	26.940	885.358	912
Februari	4.358	23.057	492.305	779
Maart	5.512	24.846	498.486	822
April	5.720	28.667	605.563	944
Mei	4.447	27.903	608.759	884
Juni	12.523	43.034	777.881	939
Juli	10.773	30.691	780.909	843
Augustus	10.582	27.130	714.449	857
September	13.194	35.941	717.207	893
October	13.574	31.551	630.699	839

67

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen lammeren, geiten
1936-38 Maandgemiddelde	16.561	098	12.242	26.679	6.462
1950 Maandgemiddelde	17.613	3.430	11.978	40.719	6.244
1951 Maandgemiddelde	18.338	3.074	11.207	32.607	6.186
1951 Juli	15.551	2.691	9.866	28.512	1.371
Augustus	20.073	3.753	12.431	34.298	2.247
September	17.993	3.201	9.654	28.839	4.737
October	22.733	3.814	10.937	39.654	14.816
November	19.387	3.289	8.797	31.062	12.889
December	19.495	3.236	7.673	31.664	12.276
1952 Januari	21.670	3.660	8.817	36.245	9.954
Februari	16.851	3.313	8.576	27.677	5.682
Maart	17.156	3.263	10.390	30.479	2.865
April	19.988	2.749	12.345	34.054	2.886
Mei	17.561	2.455	10.528	33.051	1.781
Juni	16.959	2.272	9.612	33.322	1.915
Juli	20.053	2.699	11.432	36.973	1.455
Augustus	16.820	2.624	8.842	30.960	1.785
September	19.417	3.271	9.164	36.461	5.572

VERVOER

I — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

70

TIJDVAK	Ontvangsten						Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs- coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal	Tussen- komst van de Staat (2)	Algemeen totaal			
1938 Maandgemiddelde (1)	73,8	146,6	5,2	225,6	—	225,6	238,9	— 13,3	105,9
1950 Maandgemiddelde	245,1	459,4	32,5	737,0	120,8	857,8	847,6	10,2	98,8
1951 Maandgemiddelde	249,8	571,4	33,5	854,7	120,8	975,5	958,2	17,3	98,2
1951 Juli	326,0	520,8	30,0	876,8	121,0	997,8	949,5	48,3	95,2
Augustus	303,2	559,9	32,4	895,5	121,0	1.016,5	959,3	57,2	94,4
September	271,2	557,5	30,1	858,8	121,0	979,8	953,8	26,0	97,3
October	248,1	646,5	34,9	929,5	121,0	1.050,5	996,9	53,6	94,9
November	221,4	656,6	31,4	909,4	121,0	1.030,4	955,8	74,6	95,6
December	236,1	598,4	36,7	871,2	120,0	991,2	954,5	36,7	96,3
1952 Januari	249,5	592,1	40,4	882,0	62,5	944,5	988,9	— 44,4	104,7
Februari	220,5	559,4	33,0	812,9	62,5	875,4	946,6	— 71,2	108,1
Maart	243,9	599,8	31,2	874,9	62,5	937,4	984,9	— 47,5	105,1
April	258,0	563,9	35,7	857,6	62,5	920,1	951,8	— 31,7	103,4
Mei	254,9	547,3	30,1	832,3	62,5	894,8	959,1	— 64,3	107,2
Juni	273,5	519,5	39,4	832,4	62,5	894,9	927,8	— 32,9	103,7
Juli	334,9	511,6	33,2	879,7	62,5	942,2	950,8	— 8,6	100,9
Augustus	330,0	525,4	33,9	889,3	62,5	951,8	926,5	25,3	97,3
September	293,0	587,6	33,1	913,7	62,5	976,2	941,8	34,4	96,5

(1) Nord-Belge inbegrepen.

(2) Toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

(vervolg)

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorverkeer											
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN									
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoen.)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoenen)								
			Belgisch binnel. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal										
1938 Maandgemid. (3) ..	388.982	114.745	90.665	479.647	16.004	511	6.169	186	154	88	428					
1950 Maandgemiddelde	296.111	94.630	49.696	345.807	18.079	587	5.055	199	166	90	455					
1951 Maandgemiddelde	335.279	106.728	60.912	396.191	18.722	604	6.008	237	207	108	552					
1951 Juli	304.493	90.312	56.223	360.716	17.575	661	5.594	216	208	118	542					
Augustus	336.495	101.595	55.493	391.998	17.665	659	6.032	235	214	125	574					
September	337.255	98.703	59.994	397.249	18.238	596	6.083	245	223	110	578					
October	386.097	113.362	66.559	452.656	19.506	610	6.981	275	232	111	618					
November	360.898	111.969	63.498	424.396	19.506	595	6.674	257	228	102	587					
December	312.529	104.702	64.123	376.652	18.787	583	5.615	215	206	93	514					
1952 Januari	309.731	115.422	57.484	367.215	20.928	635	6.030	230	231	110	571					
Februari	292.236	110.164	55.827	348.063	18.635	567	5.477	197	222	99	518					
Maart	317.362	106.525	59.949	377.311	v 18.861	v 590	6.038	220	240	102	562					
April	304.098	97.469	56.738	360.836	v 18.975	v 615	5.630	203	220	94	517					
Mei	296.837	90.324	56.283	353.120	v 19.279	v 624	5.476	202	210	95	507					
Juni	282.662	86.606	52.375	335.037	v 18.452	v 629	5.190	193	205	79	477					
Juli	269.549	81.429	54.353	323.902	v 17.491	v 675	4.827	176	193	83	452					
Augustus	281.985	89.905	52.738	334.723	v 17.782	v 674	4.972	195	178	91	464					
September	303.468	100.579	60.219	363.687	v 18.780	v 617	5.562	214	199	89	502					

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

(2) Militair vervoer niet inbegrepen.

(3) Nord-Belge inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)
2° Vervoer der voornaamste zware goederen
A — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw. en voedselproducten	Brandstoffen	Erteën	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi, kleding	Chemische en artseneijkundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1938 Maandgemiddelde (2) ..	428	6.169	405	2.540	472	516	559	934	64	225	77	377
1950 Maandgemiddelde	455	5.055	300	1.897	418	643	412	662	38	249	80	356
1951 Maandgemiddelde	552	6.008	253	2.181	644	793	498	764	40	272	92	471
1951 Juni	535	5.970	122	2.231	631	757	534	875	22	254	90	454
Juli	642	5.594	115	1.883	685	779	514	809	21	256	86	445
Augustus	574	6.032	115	2.094	684	839	549	844	53	283	94	477
September	578	6.083	119	2.007	767	801	524	917	117	251	93	487
October	618	6.981	609	2.313	744	827	597	927	46	291	101	526
November	587	6.674	767	2.301	664	770	528	771	29	270	96	478
December	514	5.615	229	2.120	693	699	439	637	29	248	88	433
1952 Januari	571	6.030	190	2.339	662	913	460	546	32	304	110	475
Februari	518	5.477	145	2.256	652	800	365	428	28	272	113	418
Maart	562	6.038	167	2.224	719	828	490	673	27	333	88	489
April	517	5.630	129	2.041	676	755	504	727	23	206	91	478
Mei	507	5.476	87	1.889	693	718	531	837	21	212	69	419
Juni	477	5.190	81	1.840	658	678	493	783	14	230	70	343
Juli	452	4.827	119	1.737	653	558	441	698	28	201	66	326
Augustus	464	4.972	102	1.883	618	590	424	690	74	189	62	340

(1) Militair vervoer niet inbegrepen.

(2) Nord-Belge inbegrepen.

TIJDVAK	Totaal	Land- bouw- en voe- dingspro- ducten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- mate- rielen, spiegel- glas	Produc- ten der groeven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leer- looier., kleding	Chemie- sche en arsenij- kundige produc- ten	Nijver- heids- vetton en -oliën, petro- leum, teer	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg.	Vervoerde ton- kilom. (dwi- zenden)
1938 Maandgemidd. (1) ..	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248	5.858	
1950 Maandgemiddelde ..	3.266	186	1.605	12	188	286	550	9	122	28	280	3.523	
1951 Maandgemiddelde ..	3.772	127	1.861	19	236	329	625	13	133	35	304	3.273	
1951 September	3.768	53	1.708	20	229	355	757	69	126	39	410	2.961	
October	4.465	474	1.932	21	255	390	742	10	158	39	444	5.463	
November	4.281	560	1.909	17	249	329	611	4	132	33	397	6.388	
December	3.472	73	1.800	21	231	283	517	3	128	37	379	2.711	
1952 Januari	3.625	47	2.024	17	244	275	440	4	140	40	394	2.228	
Februari	3.244	37	1.886	15	236	198	351	4	128	37	352	1.657	
Maart	3.659	37	1.851	13	236	332	551	4	166	37	412	2.338	
April	3.378	34	1.607	16	226	350	583	3	115	34	408	2.205	
Mei	3.350	29	1.507	15	227	380	693	3	106	31	350	2.540	
Juni	3.165	36	1.430	23	232	345	654	2	124	31	288	2.547	
Juli	2.850	43	1.322	23	164	300	574	12	109	28	275	2.028	
Augustus	3.071	44	1.481	17	177	302	572	41	119	28	290	2.126	
September	3.478	55	1.715	20	221	320	627	9	125	31	357	2.323	

(1) Nord-Belge inbegrepen, wat de N.M.B.S. betreft.

III — HAVENVERKEER

a) Haven van Antwerpen

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	AANGEKOMEN			VERTROKKEN			AANGEKOMEN			VERTROKKEN		
	Aantal schepen	Belgische netto tonnen- maat (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Aantal schepen	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (1)		Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (2)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (2)
1936-1938 Maandgemidd. ...	988	2.008	1.072	837	151	1.072	3.917	1.317	568	3.762	1.268	593
1950 Maandgemiddelde ..	807	1.884	870	669	135	900	2.978	1.228	568	2.937	1.207	593
1951 Maandgemiddelde ..	952	2.209	1.261	798	155	1.169	3.611	1.535	695	3.677	1.554	877
1951 November	950	2.406	1.434	756	183	1.009	3.991	1.632	678	4.089	1.693	1.027
December	945	2.420	1.515	768	173	997	3.957	1.659	640	3.820	1.578	994
1952 Januari	947	2.228	1.326	805	147	1.032	3.489	1.459	561	3.507	1.497	939
Februari	987	2.326	1.578	815	162	1.218	3.759	1.605	635	3.606	1.554	981
Maart	1.018	2.329	1.264	843	170	1.172	3.494	1.457	614	3.547	1.448	872
April	1.015	2.338	1.345	843	183	1.012	3.642	1.508	672	3.530	1.469	800
Mei	963	2.339	1.222	806	177	1.084	3.375	1.400	607	3.363	1.386	748
Juni	947	2.382	1.249	713	185	930	3.473	1.429	565	3.442	1.432	867
Juli	965	2.235	1.279	792	179	908	3.621	1.513	587	3.694	1.567	933
Augustus	944	2.443	1.275	785	163	846	3.531	1.521	566	3.571	1.540	856
September	920	2.058	1.235	746	190	974	3.694	1.535	574	3.666	1.465	797
October	1.049	2.479		863	195		3.876	1.620	621	3.864	1.615	947
November	964	2.288		782	156							

(1) Internationaal verkeer. — (2) Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

Bronnen: Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	AANGEKOMEN			VERTROKKEN			GOEDEREN (1) (duizenden metrieke tonnen)	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Gelost	Geladen
1936-38 Maandgemiddelde	169	177	208	170	178	92	174	152
1950 Maandgemiddelde	122	117	108	121	116	74	117	43
1951 Maandgemiddelde	163	125	129	155	125	83	147	71
1951 November	159	126	106	159	129	71	164	58
December	183	167	139	185	157	85	133	74
1952 Januari	153	121	112	148	117	94	123	60
Februari	190	129	164	192	140	86	112	51
Maart	145	118	112	147	112	84	137	39
April	178	150	147	172	149	74	146	54
Mei	137	116	136	143	120	90	156	57
Juni	153	130	139	151	131	92	140	59
Juli	183	145	151	184	143	82	146	49
Augustus	141	116	128	139	120	82	137	51
September	142	124	135	142	114	66	141	54
October	152	119		158	126			
November	154	113		151	112			

(1) Internationaal verkeer

IV — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHEEPPVAART

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

72

TIJDVAK	GELADEN SCHEPEN														
	Aantal					Duizenden metrieke tonnen					Millioenen ton-km.				
	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer
1950 Maandgemiddelde ...	6.020	2.435	1.814	317	10.586	1.437	905	609	72	3.023	150,9	50,3	39,6	9,0	249,8
1951 Maandgemiddelde ...	6.077	2.814	2.119	325	11.335	1.570	1.067	757	77	3.471	170,2	63,0	46,4	9,9	289,5
1951 Augustus	5.702	3.308	2.392	308	11.710	1.459	1.157	849	74	3.539	159,4	72,0	52,3	10,0	293,7
September	5.997	3.222	2.195	356	11.770	1.519	1.153	756	83	3.511	166,5	70,6	49,1	11,3	297,5
October	7.199	3.193	2.266	351	13.009	1.961	1.161	781	82	3.985	200,1	71,8	52,8	10,9	335,6
November	6.249	2.930	2.079	359	11.617	1.577	1.072	743	88	3.480	169,1	65,5	44,0	11,6	290,2
December	6.041	2.613	2.136	358	11.148	1.632	1.023	762	90	3.507	173,1	58,1	46,0	11,8	289,0
1952 Januari	4.625	2.051	1.627	311	8.614	1.242	782	631	74	2.729	133,9	42,1	39,4	8,8	224,2
Februari	5.345	2.543	1.826	313	10.027	1.409	964	605	77	3.145	160,2	53,8	41,9	10,3	266,2
Maart	5.698	2.987	2.062	355	11.102	1.487	1.092	716	87	3.382	166,7	64,6	49,0	11,0	291,3
April	5.697	3.080	2.182	418	11.377	1.448	1.097	744	104	3.393	162,2	64,9	51,7	13,8	292,6
Mei	5.965	3.267	2.323	352	11.907	1.629	1.187	756	86	3.658	171,5	72,0	53,4	10,9	307,8
Juni	5.445	2.941	2.434	322	11.142	1.458	1.037	854	78	3.427	162,1	64,9	59,0	9,9	295,9
Juli	5.184	3.053	2.315	282	10.834	1.306	1.035	841	68	3.250	146,5	68,1	51,8	9,0	275,4
Augustus	5.487	3.509	2.379	290	11.665	1.426	1.026	836	72	3.360	166,0	67,1	52,0	9,6	294,7

BIJZONDERE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE MET HET BUITENLAND

SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMENE NOMENCLATUUR
AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

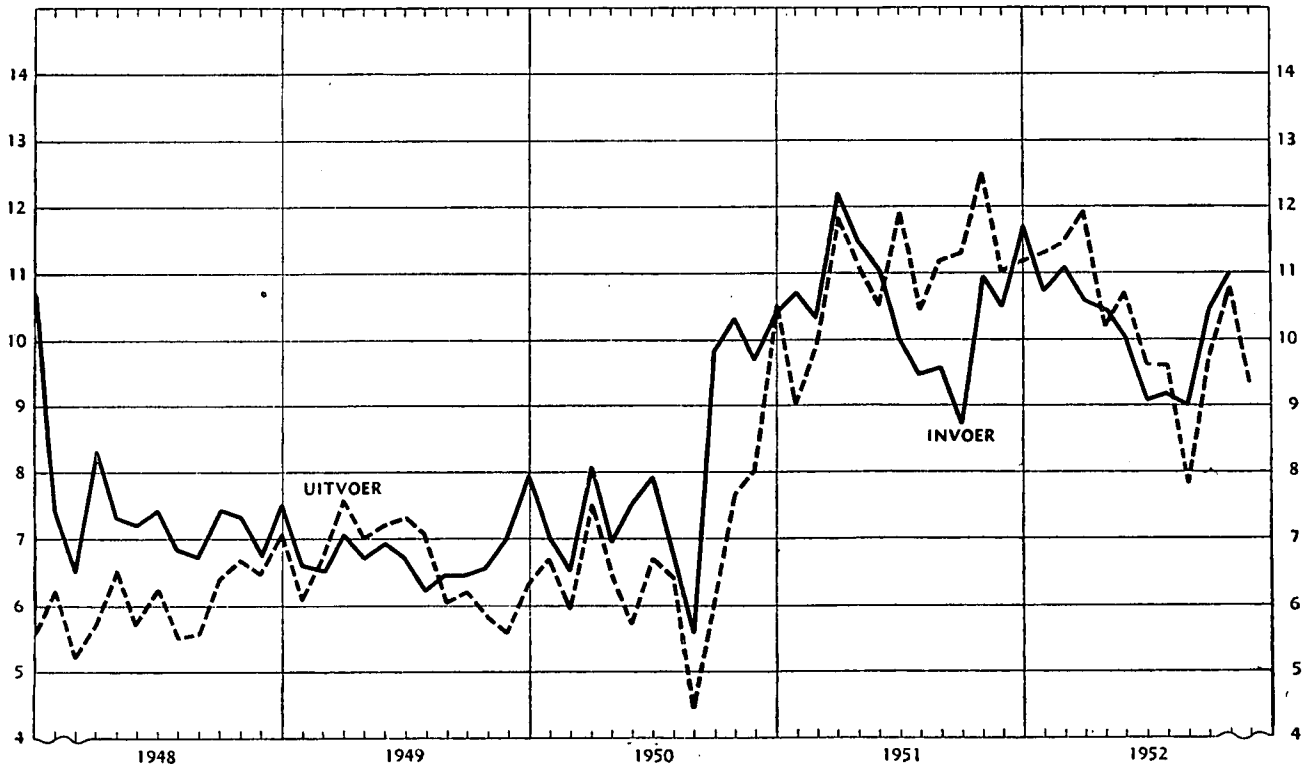
TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (millioenen franken)						GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	UITVOER- (+) OF INVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel ver- werkte stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel ver- werkte stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve- ren munt	Totaal			
INVOER														
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704	- 159,4	92,1
1950 Maandgemidd.	1,5	256,1	2.125,1	95,8	2.478,5	22,4	1.613,2	3.833,2	2.595,3	61,2	8.125,3	3.278	- 1.244,4	84,7
1951 Maandgemidd.	1,7	287,8	2.785,6	110,8	3.185,9	27,9	1.917,1	5.336,4	3.236,5	82,3	10.600,2	3.327	+ 447,1	104,2
1951 Januari	2,4	250,9	2.301,6	101,6	2.656,5	28,4	1.719,5	5.834,6	3.008,8	62,3	10.653,6	4.010	- 1.635,7	84,6
Februari	2,3	319,2	2.571,7	102,4	2.995,6	31,6	1.889,5	5.169,2	3.103,1	65,0	10.258,4	3.424	- 351,8	98,8
Maart	2,1	365,1	2.787,6	119,8	3.274,6	31,0	2.490,8	5.805,7	3.804,4	89,5	12.221,4	3.732	- 450,8	96,3
April	2,5	308,4	2.691,4	120,1	3.122,4	40,8	2.153,6	5.578,9	3.521,9	65,0	11.360,2	3.638	- 288,4	97,5
Mei	2,2	296,2	2.696,9	118,6	3.113,9	39,5	1.964,4	5.417,8	3.562,5	79,0	11.063,2	3.543	- 541,2	95,1
Juni	1,6	276,6	2.857,1	114,3	3.249,7	28,5	1.626,5	4.972,6	3.304,3	116,3	10.048,2	3.092	+ 1.838,9	118,3
Juli	0,5	220,6	2.592,6	109,7	2.923,4	9,9	1.453,5	4.838,7	3.001,2	68,1	9.371,4	3.206	+ 1.540,0	114,1
Augustus	1,0	253,6	2.835,1	101,4	3.191,1	20,1	1.584,1	5.053,4	2.894,6	86,7	9.638,9	3.021	+ 488,7	104,7
September	1,2	216,8	2.872,4	108,3	3.198,7	19,0	1.570,2	4.157,7	2.891,7	70,3	8.708,9	2.723	- 564,9	95,2
October	1,0	312,5	3.049,7	117,8	3.481,0	18,2	2.308,8	5.178,1	3.332,2	69,3	10.936,6	3.142		
November	1,6	284,5	3.010,3	98,3	3.394,7	27,7	1.963,1	5.492,8	2.935,0	87,5	10.506,1	3.095		
December	1,9	330,2	3.048,7	102,1	3.482,9	32,3	2.173,2	6.162,1	3.230,3	97,4	11.695,3	3.358		
UITVOER														
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.859,2	972	- 159,4	92,1
1950 Maandgemidd.	0,1	47,4	928,1	387,8	1.363,4	4,4	406,7	2.374,4	4.072,5	22,9	6.880,9	5.047	- 1.244,4	84,7
1951 Maandgemidd.	0,9	54,4	1.092,8	540,3	1.688,4	28,0	608,4	3.317,4	7.063,0	30,5	11.047,3	6.543	+ 447,1	104,2
1951 Januari	0,1	51,5	950,1	488,5	1.490,2	2,7	553,0	2.979,3	5.463,9	19,0	9.017,9	6.051	- 1.635,7	84,6
Februari	—	80,3	914,6	487,8	1.482,5	2,6	724,1	3.714,8	5.457,6	7,5	9.906,6	6.682	- 351,8	98,8
Maart	0,1	77,5	1.019,2	575,0	1.671,9	4,6	703,8	4.079,9	6.944,7	37,6	11.770,6	7.940	- 450,8	96,3
April	—	83,0	1.095,7	550,3	1.729,0	1,6	623,1	3.550,7	6.847,4	49,0	11.071,8	6.404	- 288,4	97,5
Mei	0,1	46,1	1.026,4	547,8	1.624,4	3,9	445,9	3.064,5	6.972,9	34,8	10.522,0	6.493	- 541,2	95,1
Juni	1,3	39,8	1.169,0	605,6	1.815,7	36,1	537,9	3.449,7	7.844,3	19,1	11.887,1	6.547	+ 1.838,9	118,3
Juli	2,5	28,0	1.102,9	490,6	1.624,0	71,7	506,7	3.023,0	6.800,7	20,1	10.422,2	6.418	+ 1.540,0	114,1
Augustus	2,6	43,3	1.187,7	550,7	1.784,3	79,6	625,4	3.163,5	7.275,7	24,9	11.169,1	6.260	+ 1.530,2	115,9
September	2,5	41,9	1.126,7	528,0	1.702,1	80,3	611,1	3.101,2	7.494,1	31,9	11.318,6	6.650	+ 2.609,7	130,0
October	1,0	54,9	1.246,5	592,9	1.895,3	33,0	665,7	3.379,5	8.365,7	32,7	12.476,6	6.583	+ 1.540,0	114,1
November	0,3	58,6	1.065,5	515,5	1.639,9	12,0	718,0	2.844,1	7.379,4	41,3	10.994,8	6.705	+ 488,7	104,7
December	0,1	45,1	1.170,8	510,1	1.726,1	7,4	553,7	3.279,5	7.242,2	47,6	11.130,4	6.448	- 564,9	95,2

**II — NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)**

Tijdvak	0 - Voedings-waren	1 - Dranken en tabak	2 - Niet eetbare grondstoffen, behalve brandstoffen	3 - Minerale brandstoffen, smeermiddelen en dergelijke producten	4 - Oliën en vetten van dierlijke of plantaardige oorsprong	5 - Scheikundige producten	6 - Fabrieken hoofdzakelijk gerangschikt volgens de grondstof	7 - Machines en vervoermateriaal	8 - Diverse fabrieken	9 - Niet elders genoemde goederen	Totaal	Gemiddelde prijs per ton ((franken)	Uitvoer (+) of invoer (-) van de handelsbalans (miljoenen franken)	Verhouding van uitvoer tot invoer in pCt.
Waarde (miljoenen franken)														
Invoer.														
1952 Januari	1.873	167	3.286	1.037	170	490	1.960	1.433	355	81	10.652	3.442		
Februari	2.231	136	2.939	1.205	153	506	2.131	1.335	374	60	11.070	3.271		
Maart	2.020	148	2.643	1.025	141	473	2.013	1.505	468	122	10.558	3.273		
April	1.838	165	2.522	1.044	181	498	2.105	1.597	433	100	10.483	3.112		
Mei	1.498	158	2.281	971	73	447	2.293	1.738	422	82	9.963	3.024		
Juni	1.352	165	2.010	1.007	92	372	1.838	1.690	378	55	8.959	2.937		
Juli	1.778	149	2.132	834	116	415	1.672	1.506	412	137	9.151	2.922		
Augustus	1.579	136	2.218	797	136	338	1.947	1.292	376	100	8.919	2.862		
September	1.947	167	2.346	898	101	368	2.201	1.773	517	104	10.422	3.066		
October											11.019	3.102		
Uitvoer.														
1952 Januari	394	17	798	491	232	885	7.092	1.079	286	19	11.293	6.975	+ 641	106,0
Februari	402	20	766	599	268	1.015	6.919	1.051	295	21	11.356	6.684	+ 286	102,6
Maart	458	20	708	495	204	871	6.956	1.776	347	12	11.847	7.031	+ 1.289	112,2
April	383	16	526	614	175	820	6.248	1.109	319	14	10.224	6.046	+ 259	97,5
Mei	290	20	559	676	151	708	6.835	1.168	277	26	10.710	5.833	+ 747	107,5
Juni	293	14	665	656	113	740	5.793	1.094	258	11	9.638	5.457	+ 679	107,5
Juli	294	15	657	601	133	614	5.851	1.102	265	26	9.558	5.522	+ 407	104,4
Augustus	236	12	597	600	119	507	4.692	808	241	39	7.751	5.001	- 1.168	86,9
September	302	11	634	552	136	505	6.227	961	318	40	9.686	5.556	- 736	92,9
October											10.855	5.920	- 164	96,1
November											9.269	6.131		
Gewicht (duizenden tonnen)														
Invoer.														
1952 Januari	226	8,2	1.720	907	11,2	91	103	23,7	3,3	1,4	3.095			
Februari	311	7,2	1.768	1.082	10,4	95	98	28,4	3,0	1,5	3.384			
Maart	257	8,1	1.837	895	10,4	85	101	26,3	3,8	1,9	3.226			
April	219	8,8	2.004	879	12,4	106	104	31,1	3,5	1,5	3.369			
Mei	231	8,4	1.995	820	5,7	96	105	30,3	3,6	1,0	3.295			
Juni	186	8,2	1.805	854	7,4	62	94	29,6	3,3	0,6	3.050			
Juli	276	7,5	1.878	734	10,0	104	93	23,9	3,7	1,4	3.132			
Augustus	243	6,9	1.952	712	11,4	71	97	19,2	3,4	0,7	3.116			
September	271	8,1	2.095	790	8,8	65	114	41,8	4,6	1,0	3.399			
October											3.552			
Uitvoer.														
1952 Januari	40	0,5	251	373	11,7	267	651	20,2	4,2	0,1	1.619			
Februari	42	0,8	189	449	13,9	329	646	25,4	3,8	0,1	1.699			
Maart	50	0,7	250	368	10,6	279	685	37,5	4,1	0,1	1.685			
April	39	0,6	284	441	9,5	245	639	28,0	3,3	0,1	1.691			
Mei	29	0,8	338	516	9,3	217	695	27,7	2,7	0,1	1.836			
Juni	27	0,9	316	524	7,6	232	629	26,1	2,8	0,1	1.766			
Juli	30	0,9	311	495	8,8	221	640	21,2	2,6	0,1	1.731			
Augustus	26	0,7	279	507	7,9	178	533	16,1	2,1	0,1	1.550			
September	36	0,6	318	460	9,0	188	709	19,6	2,6	0,1	1.743			
October											1.834			
November											1.512			

MILLIARDEN FR.

MILLIARDEN FR.

WERKLOOSHEID

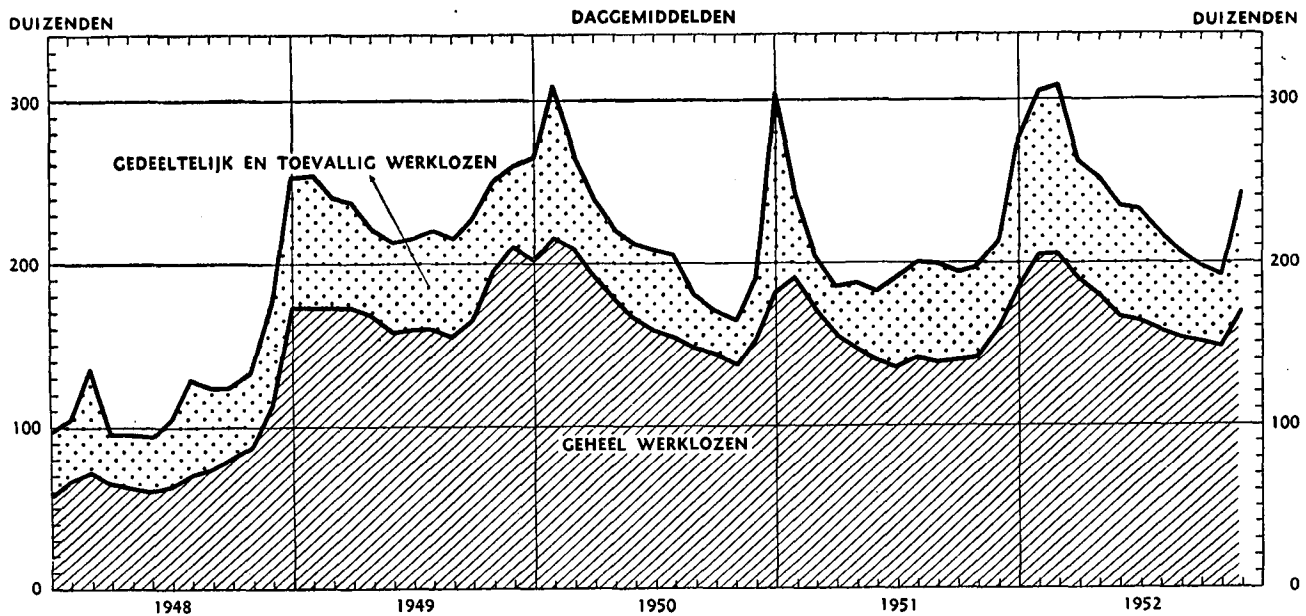
I — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

Bron: Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

81

TIJDVAK	AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN						DUIZENDEN VERLOREN WERKDAGEN		
	INGESCHREVEN WERKLOZEN TIJDENS DE MAAND			DAGGEMIDDELDEN			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
1951 October	175.012	172.520	347.532	140.795	56.340	197.135	3.246	1.293	4.539
November	194.620	156.200	350.820	156.794	56.451	213.245	3.773	1.352	5.125
December	231.181	298.130	529.311	185.265	92.840	278.105	5.202	2.612	7.814
1952 Januari	242.402	261.388	503.790	203.494	101.085	304.579	4.892	2.439	7.331
Februari	240.822	264.172	504.994	204.324	103.017	307.341	4.919	2.466	7.385
Maart	238.439	228.378	466.817	188.619	72.775	261.394	5.662	2.186	7.848
April	215.758	200.139	415.897	180.287	73.081	253.368	3.973	1.608	5.581
Mei	204.042	186.668	390.710	166.020	68.231	234.251	3.824	1.569	5.393
Juni	207.346	201.164	408.510	163.865	68.266	232.131	4.688	1.950	6.638
Juli	196.408	171.778	368.186	158.380	58.623	217.003	3.643	1.348	4.991
Augustus	196.612	176.945	373.557	151.707	53.325	205.032	4.400	1.546	5.946
September	188.892	150.035	338.927	150.136	46.849	196.985	3.606	1.123	4.729
October				146.575	44.713	191.288			

AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN

II — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

Bron: Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hennegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											
Daggemiddelde der maand													
1951 October	—	—	23	197.135	49.133	33.191	37.559	44.883	14.222	11.294	4.080	424	2.349
November	—	—	24	213.245	52.931	36.708	40.418	47.714	15.140	12.138	4.804	797	2.595
December	—	—	28	278.105	62.100	40.400	53.631	64.085	23.091	15.685	7.586	1.780	3.747
1952 Januari	—	—	24	304.579	65.823	51.145	56.077	67.166	26.075	18.422	9.766	4.247	5.853
Februari	—	—	24	307.341	65.918	51.758	54.080	69.182	26.190	19.869	9.819	4.545	5.980
Maart	—	—	30	261.394	62.438	42.906	48.121	62.417	19.939	14.773	6.449	977	3.374
April	—	—	22	253.368	59.103	40.328	46.744	62.723	20.720	14.922	5.553	316	2.959
Mei	—	—	23	234.251	54.013	37.319	42.460	59.288	18.713	14.163	5.120	252	2.823
Juni	—	—	29	232.131	53.306	37.632	42.613	57.409	19.984	13.387	4.998	238	2.764
Juli	—	—	23	217.003	51.324	36.714	37.597	53.892	18.419	11.139	4.934	267	2.717
Augustus	—	—	29	205.032	48.816	34.962	34.296	49.970	16.711	12.182	4.991	314	2.790
September	—	—	24	196.985	47.561	33.079	35.833	45.280	15.970	11.446	4.662	478	2.676
October	—	—	23	191.288									
Daggemiddelde der week													
1952 October	5	11	6	187.043	46.265	31.433	33.714	42.033	15.206	10.614	4.585	531	2.662
	12	18	6	191.323	48.018	31.634	33.953	43.467	15.133	10.740	4.784	780	2.814
	19	25	6	193.904	49.163	31.894	33.987	43.779	14.948	11.366	4.962	1.010	2.795
	26	1	5	193.198	49.489	31.700	34.001	43.739	14.862	11.017	5.094	566	2.730
November	2	8	6	213.693	53.024	34.518	38.522	47.018	17.321	12.931	5.741	1.365	3.253
	9	15	5	228.573	55.075	36.630	43.107	51.155	19.772	13.128	5.984	1.522	3.050
	16	22	6	238.056	58.080	39.046	43.721	50.864	18.771	13.407	7.216	2.250	3.700
	23	29	6	249.948	60.250	40.702	45.786	54.802	20.533	13.485	8.354	2.238	3.798

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I — BELGIE EN BELGISCH-CONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN (1) (miljoenen franken)

85

POSTEN	31 Juli 1952	31 Aug. 1952	30 Sept. 1952	31 Oct. 1952
ACTIVA				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	2.420	2.290	2.105	2.075
Daggeld	1.868	2.030	1.881	2.118
Bankiers	3.113	2.915	2.862	2.871
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	851	764	754	546
Andere te innen waarden op korte termijn	3.442	3.368	3.337	3.522
Wissels	42.580	42.233	44.740	48.877
a) Handelswissels (2)	9.592	9.726	11.344	13.448
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank van België	11.430	11.679	11.685	12.392
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank van België tot beloop van 95 pCt.	21.558	20.828	21.711	23.037
Prolongaties en voorschotten op effecten	889	990	1.175	1.127
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	8.091	8.144	8.199	8.549
Diverse debiteuren	14.561	14.647	14.161	13.829
Effecten	9.426	9.464	9.568	9.993
a) Belegde wettelijke reserve	231	232	232	232
b) Belgische overheidsfondsen	7.288	7.327	7.459	7.894
c) Buitenlandse overheidsfondsen	61	57	57	57
d) Bankaandelen	847	881	881	912
e) Andere fondsen	999	967	939	938
Diversen	5.004	5.132	4.821	4.610
Niet gestort kapitaal	4	4	4	4
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen</i> ...	92.258	91.971	93.607	98.121
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	2	2	2	2
Gebouwen	713	713	718	732
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobiëlen	276	276	275	276
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiëlen	225	227	231	231
Materieel en meubilair	94	94	93	97
<i>Totaal vastgelegde middelen</i> ...	1.310	1.312	1.319	1.338
<i>Algemeen totaal der activa</i> ...	93.568	93.283	94.926	99.459
PASSIVA				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	282	308	510	441
Daggeld	11	4	—	5
Bankiers	6.731	6.288	6.517	6.629
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	1.203	1.324	1.231	1.740
Geaccepteerde wissels	8.091	8.147	8.199	8.564
Andere te betalen waarden op korte termijn	928	990	724	638
Crediteuren wegens wissels ter incasso	2.277	2.189	2.278	2.336
Deposito's en crediteuren	59.843	60.026	61.400	64.855
a) Dadelijk opvraagbaar aan en op ten hoogste 30 dagen	53.679	53.550	54.878	58.194
b) Op meer dan 30 dagen	6.264	6.476	6.531	6.661
Obligaties en kasbons	785	820	848	881
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	711	711	701	681
Diversen	6.998	6.762	6.791	6.979
<i>Totaal opvraagbaar</i> ...	87.860	87.569	89.208	93.739
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :				
Kapitaal	3.410	3.414	3.414	3.424
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	174	174	177	177
Wettelijke reserve (artikel 13, K. B. 185)	235	235	235	236
Beschikbare reserve	1.811	1.812	1.813	1.805
Reservefonds	78	79	79	78
<i>Totaal niet opvraagbaar</i> ...	5.708	5.714	5.718	5.720
<i>Algemeen totaal der passiva</i> ...	93.568	93.283	94.926	99.459

(1) De globale staat bevat, wat de banken betreft welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de Kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels.

De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de Kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen ».

(2) Om een betere gedachte te geven van de schommelingen van de handelswissels, werd besteld de portefeuille der Nationale Bank van België en parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdisconteerd voortaan bekend te maken.

Het bedrag van deze wissels, dat niet bevat is in de handelswissels, beliep op 31 Juli 1952, 31 Augustus 1952, 30 September 1952 en 31 October 1952 respectievelijk 6.733, 6.421, 5.341 en 4.910 miljoen franken.

(millioenen franken)

ACTIVA

	9-10-1952	16-10-1952	23-10-1952	29-10-1952	12-11-1952	20-11-1952	27-11-1952	4-12-1952	11-12-1952
Goudvoorraad	35.675	35.675	35.674	35.674	35.297	35.547	35.547	35.547	35.679
Tegoed op het buitenland :									
a) in buitenlandse deviezen	1.753	1.755	1.941	1.826	2.125	1.877	1.882	1.897	1.620
b) in Belgische franken	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6
Te ontvangen deviezen en goud	499	499	499	499	1.277	1.558	1.726	3.221	3.277
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :									
a) E.B.U. { met bijzondere provisie	4.685	4.685	4.843	4.843	4.843	4.730	4.730	4.361	3.996
zonder bijzondere provisie... ..	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066
overeenkomst van 28 Nov. 1952	—	—	—	—	—	—	—	369	735
b) landen, leden van de E. B. U.	2.051	2.133	1.348	1.563	1.847	1.045	1.276	1.573	1.749
c) andere landen	641	626	644	629	637	605	618	611	601
Debiteuren wegens termijnverkopen van deviezen en goud	1.773	1.773	1.773	1.773	1.773	1.771	1.771	1.771	1.771
Handelspapier op België	3.530	3.036	3.541	3.831	3.574	3.745	3.897	4.755	5.052
Voorschotten op overheidsfondsen	285	203	241	281	224	266	349	226	213
Mobilisering van speciale rekeningen E. B. U. (besluiten 22-3-52 en 26-7-52) ..	156	154	56	5	3	128	3	3	102
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :									
a) Schatkistcertificaten.....	8.790	8.565	8.180	9.100	9.505	8.120	8.355	6.165	4.380
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	988	764	552	465	—	—	—	140	251
c) andere Belgische overheidseffecten ...	80	66	44	21	43	16	20	112	120
d) Luxemburgse schatkistcertificaten ...	115	115	115	115	115	115	115	115	—
Deel- en pasmunt	322	335	339	348	344	362	359	361	380
Tegoed bij de Dienst (rekening A	2	2	1	1	1	2	2	2	2
der Postchecks (rekening B	699	732	734	761	783	782	792	804	801
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § 6 van de wet van 28 Juli 1948) ..	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der statuten) ..	1.475	1.475	1.475	1.475	1.474	1.463	1.473	1.472	1.472
Gebouwen, materieel en meubelen	740	740	740	740	740	740	740	740	740
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	662	662	664	664	664	672	672	669	674
Diversen	838	832	837	854	914	1.174	839	957	1.060
	110.588	109.656	109.070	110.297	111.012	109.547	109.995	110.700	109.504

PASSIVA

	9-10-1952	16-10-1952	23-10-1952	29-10-1952	12-11-1952	20-11-1952	27-11-1952	4-12-1952	11-12-1952
Bankbiljetten in omloop	96.046	95.158	94.826	95.194	95.972	94.979	95.141	96.031	94.966
Rekeningen-courant :									
Schatkist { gewone rekening	2	7	4	2	6	5	3	4	6
rekeningen Acoörd voor Economische Samenwerking	1.344	1.342	1.350	1.350	1.354	1.310	1.310	1.331	1.341
Banken in het buitenland : gewone rekeningen	392	402	402	412	393	395	425	432	436
Diverse rekeningen-courant	1.316	1.274	1.192	1.768	1.427	1.620	1.477	1.532	1.547
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :									
Landen, leden van de E. B. U.	974	1.171	811	1.163	1.133	306	508	580	707
Andere landen { a)	31	31	33	28	33	31	40	55	72
b)	699	732	734	761	783	782	792	804	801
Totaal der verbintenissen op zicht ...	100.804	100.117	99.352	100.678	101.101	99.428	99.696	100.769	99.876
Bijzondere provisie voor voorschotten E. B. U. : (1)									
a) Bijzondere rekeningen (besl. 15-9-51) ...	5.045	4.784	4.958	4.567	4.381	4.563	4.225	4.361	3.996
b) Openbare schatkist	—	—	—	276	462	167	505	—	—
Te leveren deviezen en goud	1.777	1.778	1.777	1.777	2.058	2.337	2.507	2.507	2.563
Pensioenkas van het personeel	662	662	665	665	664	672	672	669	674
Diversen	824	839	842	858	870	904	914	918	919
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen ...	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076
	110.588	109.656	109.070	110.297	111.012	109.547	109.995	110.700	109.504

(1) Vanaf 4 December 1952 luidt deze rekening : « Speciale rekeningen wegens voorschotten E.B.U. : Besluiten van 22 Maart 1952 en 26 Juli 1952 ».

(millioenen franken)

ACTIVA

	31-7-1952	31-8-1952	30-9-1952
Goudvoorraad	3.023	3.075	3.093
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud	1.930	2.359	2.812
Tegoed in Belgische franken :			
Banken en diverse organismen	205	133	192
Certificaten der Belgische Schatkist	2.826	2.576	2.176
Andere tegoeden	2	3	67
Tegoed in andere deviezen	24	19	23
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	1	2	1
Tegoed bij de diensten der Postchecks	11	6	10
Belgische overheidseffecten uitgegeven in Congolese franken.....	4.436	4.436	4.436
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der statuten).....	87	90	92
Gebouwen, materieel, meubelen	32	33	36
Diversen	109	103	110
	12.686	12.835	13.048

PASSIVA

	31-7-1952	31-8-1952	30-9-1952
Biljetten en metalen munten in omloop	(*) 4.269	4.208	4.125
Rekeningen-courant en diverse crediteuren :			
Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	4.639	4.436	4.607
Diverse rekeningen-courant	1.749	1.910	1.794
Te betalen waarden	108	103	114
Totaal der verbintenissen op zicht.....	10.765	10.657	10.640
Verbindenissen in Belgische franken :			
Op zicht	792	589	630
Op termijn.....	526	546	626
Verbindenissen in buitenlandse deviezen :			
In omzetbare deviezen	413	799	931
In andere deviezen	1	9	7
Diversen	39	85	64
Kapitaal	150	150	150
	12.686	12.835	13.048

(*) De biljetten en metalen munten in omloop, staan in de balans van de Bank van Belgisch-Congo, per 30 Juni 1959 ingeschreven voor 3.856 millioenen franken. Bij de interpretatie van het verschil, zijnde 413 millioenen franken, moet rekening gehouden worden met wat volgt :

a) enerzijds werden de biljetten en metalen munten waarvan de intrekking voor rekening van de Kolonie aan de gang is, ten bedrage van 103 millioenen franken door de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi niet overgenomen;

b) anderzijds, nam de Bank van Belgisch-Congo, als zijnde emissie-instituut, haar eigen incasso niet op in het bedrag van de circulatie.

II — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

Banque de France
(miljoenen franken)

DATUM	Goud- voorraad	Dadelijk opesbare tegoeden in buitenland en tegoeden bij de Europese Betalingunie	Disconto- portefeuille (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17-6-1938)	Voorschotten		Schuld van de Staat tegenover de Bank		Bankbil- jetten in omloop	Creditsaldi in rekening courant Totaal
					op effecten	met 30 dagen looptijd op overheids- fondsen	gezen- lijke schuld (2)	waarvan voorlopige voorschot- ten (3)		
1950 Jaargemiddelde ...	102.905	(4)	370.247	132.945	5.456	13.918	775.962	589.175	1.389.244	143.247
1951 Jaargemiddelde ...	188.948	141.068	487.944	191.151	6.510	19.278	797.088	584.792	1.676.806	169.552
1951 6 September ...	191.447	142.160	465.286	255.264	7.328	21.712	810.314	591.000	1.768.637	141.704
4 October ...	191.447	131.168	524.799	266.098	7.625	24.387	810.154	591.900	1.821.228	156.911
8 November ...	191.447	76.095	736.195	170.281	6.927	16.259	785.923	587.900	1.812.922	177.156
8 December ...	191.447	28.231	706.897	215.066	6.702	17.926	761.788	585.300	1.775.489	147.986
1952 10 Januari ...	191.447	25.642	786.292	224.470	7.676	20.667	747.204	594.000	1.862.546	159.627
7 Februari ...	191.447	21.167	819.490	240.102	7.556	22.509	732.408	592.800	1.866.528	183.353
6 Maart ...	191.447	15.173	877.884	243.374	7.073	19.944	708.798	601.000	1.895.636	175.022
10 April ...	191.447	12.528	871.867	285.045	7.793	23.551	703.001	591.300	1.929.690	170.230
8 Mei ...	191.447	13.919	855.658	276.763	7.428	21.091	707.406	596.200	1.915.834	167.511
6 Juni ...	191.447	15.774	873.799	249.760	8.315	20.420	692.950	599.300	1.916.157	144.831
10 Juli ...	191.447	17.377	883.723	258.355	7.356	24.125	689.207	600.400	1.959.550	124.837
7 Augustus ...	191.447	20.309	876.265	250.599	6.925	20.473	718.847	594.100	1.976.644	123.321
4 September ...	194.943	25.963	888.006	254.131	8.060	18.534	734.861	597.700	2.002.610	138.248
9 October ...	194.943	27.883	929.290	263.382	7.723	23.878	733.947	595.200	2.038.142	141.944
6 November ...	194.943	29.133	927.356	259.951	8.339	21.654	719.911	595.800	2.030.974	133.027

Discontorente { huidige : 4 pCt. sedert 8 November 1951.
vorige : 3 pCt. sedert 11 October 1951.

(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels, het gediscoteerd papier op het buitenland en de wissels voor mobilisatie van halflange credieten.

(2) De gezamenlijke schuld omvat: 1° het tegoed van de Bank in haar postchèque-rekeningen; de renteloze voorschotten aan de Staat; de voorlopige voorschotten door de Bank aan de Staat; de verhandelbare schatkistbons afgeleverd als tegenwaarde voor de goudoverdrachten aan het « Fonds de Stabilisation des Changes »; de voorschotten aan genoemd Fonds verstrekt krachtens de overeenkomst van 27 Juni 1949; de verbintenissen van de Staat met betrekking tot het gouddeposito van de Nationale Bank van België; de verhandelbare bons van de « Caisse autonome d'Amortissement » (overeenkomst van 23 Juni 1928 en 7 December 1931); de verhandelbare schatkistbons (deelname van de Staat aan het Internationaal Muntfonds en inschrijving op het kapitaal van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling); 2° met ingang van 6 Maart 1952: eveneens aangekochte schatkistbons; 3° met ingang van 10 April 1952: eveneens goudleningen aan het « Fonds de Stabilisation des Changes ».

(3) De voorlopige voorschotten omvatten namelijk: de « Voorlopige buitengewone voorschotten aan de Staat van 25 Augustus 1940 tot 20 Juli 1944 » die fr 426.000 miljoen bedragen.

(4) Gemiddelde van 5 Januari tot 12 October 1950 (Dadelijk beschikbare tegoeden in het buitenland): 105.398 miljoen frank; gemiddelde van 19 October tot 28 December 1950 (Tegoeden op zicht in het buitenland en tegoeden bij de Europese Betalingunie): 147.083 miljoen frank.

Bank of England
(miljoenen £)

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bankbiljetten in omloop (Issue Department)	Toegelaten biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)					Verhouding van de metaalvoorraad van het Bank. Departement tot het saldo van zijn deposito's pCt.
	Gouden munten en baren (Issue Department)	Munten (Banking Department)	Door de Staat gewaarborgde fondsen	Discontoren voor- schotten	Andere waarden	Totaal			Openbare organen		Banken	Andere deposito's	Totaal	
									Gewone rekening	Bijzondere rekening van de Schatkist (2)				
1950 Jaargemiddelde ...	0,36	4,77	519,8	22,4	26,6	568,8	1.287,4	1.328,4	14,7	195,6	292,2	94,3	596,8	7,7
1951 Jaargemiddelde ...	0,36	0,84	341,4	14,8	26,8	383,0	1.342,4	1.382,7	16,0	4,2	297,6	88,5	406,3	10,2
1951 10 October ...	0,36	0,70	342,1	40,0	24,2	406,3	1.352,1	1.400,0	18,8	0,1	300,2	94,2	413,3	11,8
7 November ...	0,36	1,24	330,9	13,1	42,4	386,4	1.357,6	1.400,0	16,6	0,2	300,4	95,4	412,6	10,7
5 December ...	0,36	1,63	360,6	15,7	23,8	400,1	1.383,7	1.400,0	14,1	1,1	296,2	89,0	400,4	4,6
1952 9 Januari ...	0,36	1,70	339,0	14,2	23,4	376,6	1.395,8	1.450,0	18,2	0,4	304,3	91,9	414,8	13,6
6 Februari ...	0,36	1,57	327,2	4,4	42,7	374,3	1.357,6	1.400,0	13,9	14,0	286,6	85,7	400,2	11,1
6 Maart ...	0,36	1,56	334,5	9,5	25,8	369,8	1.375,1	1.400,0	19,6	0,6	274,2	83,7	378,1	7,1
9 April ...	0,36	1,54	310,7	19,1	21,2	351,0	1.413,7	1.450,0	14,2	0,5	277,1	79,7	371,5	10,3
7 Mei ...	0,36	1,47	273,4	14,1	38,0	325,5	1.409,4	1.450,0	10,1	0,5	266,4	73,0	350,0	12,1
4 Juni ...	0,36	1,50	296,2	12,6	18,9	327,7	1.420,1	1.450,0	12,4	0,5	258,5	70,0	341,4	9,3
9 Juli ...	0,36	1,47	316,1	28,7	17,8	362,6	1.465,4	1.500,0	14,2	13,6	283,2	69,8	380,8	9,6
6 Augustus ...	0,36	1,53	285,8	17,6	30,5	333,9	1.508,4	1.550,0	15,8	18,2	258,5	66,6	359,1	12,1
10 September ...	0,36	1,57	324,2	5,8	16,0	346,0	1.452,0	1.500,0	15,1	30,5	286,0	65,9	377,5	13,2
8 October ...	0,36	1,61	317,2	8,4	13,7	339,3	1.446,5	1.500,0	13,3	24,2	275,2	64,3	377,0	14,7
5 November ...	0,36	1,59	307,0	7,5	30,4	344,9	1.449,5	1.500,0	12,9	26,6	272,4	67,6	379,5	13,8
10 December ...	0,36	1,49	332,4	8,6	13,6	354,6	1.512,7	1.500,0	14,8	16,0	273,8	71,2	375,8	10,4

Discontorente { huidige : 4 pCt. sedert 12 Maart 1952.
vorige : 2 1/2 pCt. sedert 8 November 1951.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.

(2) Rekening Europese Samenwerking.

Nederlandsche Bank

(millioenen gulden)

86

DATUM	Gouden munt en gouden muntnaarsaal	Binnenlandse wissels, promessen, enz.	Vorderingen en geldwaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten (1)	Buitenlandse betaalmiddelen	Voorschotten in rekening-courant op onderpaand, (incl. beleningen op effecten, goederen, ceien)	Schakelpapier, door de Bank overgenomen van de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Boekvordering op de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Vorderingen in guldens, voortvloeiende uit betalingsaccorden (2)	Bankbiljetten in omloop		Rekening-courant saldo's					Saldo's luidende in buitenlandse geldsoorten	
									Oude uitgiffen	Nieuwe uitgiffen	's Rijks Schatkist	's Rijks Schatkist, bijzondere rekening	Saldo's van banken in Nederland	Saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden (3)	Andere saldo's (4)		Andere saldo's van niet-ingezetenen (5)
1950 Jaargemiddelde ..	867	2,6	1.066	1,4	114	1.404	1.500	383	63	2.879	392	941	40	477	421	—	55
1951 Jaargemiddelde ..	1.178	106,6	848	4,1	164	1.507	1.500	287	50	2.786	63	1.550	41	322	163	110	544
1951 8 October	1.177	200,2	867	6,0	234	1.500	1.500	297	47	2.802	35	1.722	33	256	129	114	724
5 November	1.182	150,0	908	8,5	222	1.500	1.500	293	46	2.844	44	1.745	35	231	117	114	634
10 December	1.182	93,2	1.000	8,1	202	1.500	1.500	281	46	2.843	98	1.762	40	260	125	114	452
1952 7 Januari	1.195	125,1	913	4,8	133	1.500	1.500	237	46	2.925	162	1.692	25	164	138	111	298
4 Februari	1.195	0,1	882	6,3	114	1.500	1.500	276	45	2.887	232	1.730	54	111	127	113	126
10 Maart	1.200	6,0	1.110	2,5	97	1.350	1.500	301	44	2.885	306	1.778	48	97	113	111	36
7 April	1.288	0,2	1.067	4,5	37	800	1.300	283	44	2.912	349	1.054	75	83	100	106	37
5 Mei	1.297	—	1.126	6,3	39	800	1.300	302	44	2.922	400	1.027	105	108	100	107	36
9 Juni	1.303	—	1.222	3,4	41	800	1.300	345	43	2.882	617	1.027	47	126	122	105	33
7 Juli	1.303	—	1.413	4,3	34	800	1.300	372	43	2.917	705	1.027	117	105	161	105	30
4 Augustus	1.325	—	1.563	5,3	35	587	1.300	363	42	2.954	753	1.062	68	75	141	87	30
8 September	1.222	—	1.847	2,3	36	343	1.300	367	42	2.937	740	1.099	31	48	133	88	30
6 October	1.235	—	2.086	0,7	37	228	1.300	348	41	2.967	763	1.129	42	72	139	84	31
10 November	1.241	—	2.210	0,7	37	151	1.300	373	41	2.946	871	1.163	42	59	105	86	30
8 December	1.569	—	1.949	0,6	40	151	1.300	382	40	2.979	878	1.185	69	58	93	87	31

Discontorente { huidige : 3 pCt. vanaf 1 Augustus 1952.
vorige : 3 1/2 pCt. vanaf 22 Januari 1952.

(1) Vóór 2 Januari 1951 was deze rekening onderverdeeld in « Papier op het buitenland » en « Correspondenten in het buitenland ».

(2) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Vorderingen in guldens op vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen ». Deze wijziging betekent dat deze rubriek voortaan enkel de vorderingen bevat die voortvloeien uit betalingsaccorden met het buitenland en waarvan de saldo's uitgedrukt zijn in guldens. De vorderingen die niet meer onder deze rubriek voorkomen zijn overgebracht onder de rubriek « Diverse rekeningen ».

(3) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Vrije saldo's van vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen ».

(4) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Andere vrije saldo's ». Ingevolge de verdwijning van de rekening « Geblokkeerde saldo's » luidt deze rekening voortaan « Andere saldo's ».

(5) Deze rekening omvat de tegoeden in guldens van niet-residenten, niet voortvloeiende uit betalingsaccorden.

(6) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Crediteuren in vreemde geldsoort ».

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitserse franken)

DATUM	Goudvoorraad	Beschikbare tegoeden in het buitenland kunnende dienen tot dekking	Binnenlandse wissels	Voorschotten op voorpaand	Binnenlandse correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen	Dekkingspercentage
1950 Jaargemiddelde	6.176	297,4	88,7	23,3	11,3	4.249	2.119	101,67
1951 Jaargemiddelde	6.003	225,4	154,9	30,9	13,8	4.432	1.858	99,03
1951 6 October	5.976	185,3	178,1	32,9	7,5	4.507	1.734	98,72
7 November	5.983	188,0	185,0	32,0	11,8	4.524	1.737	98,55
7 December	6.012	207,5	193,4	39,3	10,3	4.654	1.672	98,31
1952 7 Januari	6.003	227,2	245,4	38,5	7,6	4.740	1.645	97,56
7 Februari	5.935	234,5	205,3	22,1	7,7	4.495	1.770	98,48
7 Maart	5.893	270,3	209,1	20,5	9,2	4.503	1.761	98,41
7 April	5.913	250,4	200,6	26,4	7,2	4.514	1.754	98,33
7 Mei	5.835	301,5	204,5	33,4	12,7	4.514	1.739	98,15
7 Juni	5.821	286,2	200,2	33,9	9,9	4.503	1.710	98,29
7 Juli	5.815	287,8	201,5	43,5	9,4	4.555	1.666	98,11
7 Augustus	5.814	327,6	205,6	30,1	10,7	4.565	1.685	98,26
6 September	5.796	379,0	202,1	29,2	8,6	4.613	1.663	98,40
7 October	5.801	427,3	201,3	32,2	9,8	4.683	1.654	98,29
7 November	5.803	436,2	198,3	26,7	9,5	4.739	1.597	98,47
6 December	5.811	496,3	197,6	34,9	6,9	4.813	1.601	98,33

Discontorente { huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936
vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936

Federal Reserve Banks
(*millioenen \$*)

DATUM	Reserves goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Verhouding reserves/dadelijk opeisbare verplichtingen
	Goudcertificaten	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1950 Jaargemiddelde .	22.143	533	22.676	247	18.411	23.001	18.315	54,9
1951 Jaargemiddelde .	20.147	642	20.789	322	22.738	23.672	20.816	46,7
1951 5 September ..	19.936	675	20.611	299	23.079	24.096	20.255	46,5
10 October	20.149	670	20.819	292	24.072	24.254	21.276	45,7
7 November	20.381	670	21.051	307	23.507	24.370	20.961	46,4
5 December	20.480	685	21.165	297	23.239	24.731	21.207	46,2
1952 9 Januari	20.835	719	21.554	373	23.452	24.785	21.210	46,9
6 Februari	21.074	708	21.782	423	22.614	24.388	20.927	48,1
5 Maart	21.386	706	22.092	396	22.514	24.408	21.353	48,3
9 April	21.416	699	22.115	357	22.494	24.385	20.796	48,9
7 Mei	21.412	690	22.102	349	22.329	24.364	21.546	48,1
4 Juni	21.426	676	22.102	309	22.378	24.628	21.257	48,2
9 Juli	21.474	689	22.163	317	22.860	24.948	21.357	47,9
6 Augustus	21.457	696	22.153	338	22.977	24.880	21.511	47,8
10 September ...	21.445	698	22.143	324	23.229	25.179	21.634	47,3
8 October	21.439	703	22.142	329	23.663	25.332	21.806	47,0
5 November ...	21.433	706	22.139	310	23.520	25.500	22.016	46,6

Discontorente { huidige : 1,75 pCt. sedert 21 Augustus 1950.
vorige : 1,50 pCt. sedert 13 Augustus 1948.

Sveriges Riksbank
(*millioenen Kr.*)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Meerwaarde van het goud	Zweedse Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden, beleningen en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar tegevoerd bij vreemde banken en bankiers	Diverse activa (2)	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva (3)	Totaal emissierecht (4)	Verhouding in pCt. (5)	
								Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten	Totaal			van de metaalvoorraad tot de biljetcirculatie	van de metaalvoorraad tot het emissierecht
1950 Jaargemiddelde .	169	228	2.890	163	970	300	3.200	436	203	73	712	809	3.500	12,42	11,36
1951 Jaargemiddelde .	276	372	3.419	226	1.001	200	3.568	612	432	57	1.102	865	3.825	17,90	17,29
1951 September	283	381	3.351	247	955	227	3.636	822	288	55	1.165	739	4.100	18,26	16,20
October	295	397	3.054	238	1.281	217	3.755	529	625	48	1.202	622	4.100	18,43	16,88
November	300	404	3.128	244	1.422	282	3.823	858	508	61	1.428	622	4.100	18,41	17,17
December	334	451	2.821	247	1.594	304	4.090	528	522	60	1.110	649	4.400	19,19	17,84
1952 Januari	395	532	2.661	248	1.553	204	3.889	785	425	25	1.235	568	4.400	23,83	21,06
Februari	465	627	2.559	237	1.365	266	3.895	769	319	30	1.118	559	4.400	28,03	24,81
Maart	472	636	2.439	279	1.304	238	3.919	866	55	29	950	599	4.400	28,29	25,20
April	472	636	2.690	256	1.228	235	4.021	866	74	35	976	618	4.400	27,56	25,18
Mei	463	623	2.729	276	1.321	186	3.962	1.018	60	36	1.114	621	4.400	27,41	24,68
Juni	469	632	2.688	258	1.322	202	4.097	685	218	16	919	653	4.400	26,88	25,03
Juli	454	612	2.741	269	1.305	144	4.051	782	134	14	930	641	4.800	26,30	22,20
Augustus	445	599	2.562	302	1.313	150	4.121	284	417	15	716	632	4.800	25,34	21,75
September	444	599	2.477	306	1.279	185	4.158	500	78	18	596	633	4.800	25,09	21,73
October	418	563	2.552	309	1.280	189	4.292	287	206	19	511	647	4.800	22,85	20,44
November	407	549	2.549	310	1.288	202	4.291	350	128	23	501	654	4.800	22,27	19,91

Discontorente { huidige : 3 pCt. sedert 1 December 1950.
vorige : 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.

- (1) De metaaldekking bestaat uit het gehele goudbezit in Zweden of in het buitenland berustend.
 (2) Vanaf October 1951, niet inbegrepen de nieuwe rekeningen : « Deelneming van Zweden in het Internationaal Monetair Fonds » : 517 millioenen Kr. en « Aandelen van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, door Zweden ingeschreven, arbetaald gedeelte » : 103 millioenen Kr.
 (3) Vanaf October 1951, niet inbegrepen de nieuwe rekeningen « Internationaal Monetair Fonds » : 429 millioenen Kr. en « Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling » : 93 millioenen Kr.
 (4) Het emissiecijfer werd vastgesteld bij de wet van 3 Juni 1949 en 2 Juni 1950 op 3.500 millioenen Kr., bij de wet van 8 Juni 1951 op 4.100 millioenen Kr., bij de wet van 14 December 1951 op 4.400 millioenen Kr. en bij de wet van 6 Juni 1952 op 4.800 millioenen Kr.
 (5) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van de goudprijs van de dag.

Discontovoet der voornaamste circulatiebanken (per 30 November 1952)

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	13 September 1951	3,25 (1) (*)	Nederland	1 Augustus 1952	3,—
Belgisch Congo en Ruanda-Urundi ..	1 Juli 1952	4,— (2)	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Bulgarije	27 Juli 1948	3,50	Oostenrijk	3 Juli 1952	6,—
Denemarken	2 November 1950	5,—	Polen	1 Augustus 1947	6,—
Duitsland	21 Augustus 1952	4,50	Portugal	12 Januari 1944	2,60
Finland	16 December 1951	5,75	Roemenië	25 Maart 1948	5,—
Frankrijk	8 November 1951	4,—	Spanje	22 Maart 1949	4,—
Griekenland	12 Juli 1948	12,—	Tsjechoslowakije	28 October 1945	2,50
Groot-Brittannië	12 Maart 1952	4,—	Turkije	26 Februari 1951	3,—
Hongarije	1 November 1947	5,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	21 Augustus 1950	1,75
Ierland	25 Maart 1952	3,50	Zweden	1 December 1950	3,—
Italië	6 April 1950	4,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Joegoslavië	20 Augustus 1948	1,— tot 3,—			

(*) Vanaf 18 December 1952 is de rentevoet teruggebracht van 3,25 pCt. tot 3 pCt.

(1) Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

(2) Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten.

III — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken

[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)].

87

	31 Augustus 1952		30 September 1952		31 October 1952			31 Augustus 1952		30 September 1952		31 October 1952	
	ACTIVA							PASSIVA					
		%		%		%		%		%		%	
I. Gouden baren en -munten	555.444	47,2	560.242	46,0	571.835	42,9	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen :							Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal 200.000 aandelen van 2.500 Zwitserse goudfranken ieder...	500.000		500.000		500.000	
In de Bank en in rekening-courant bij andere Banken	72.406	6,1	47.167	3,9	51.279	3,9	Aandelen waarvan 25 pCt. gestort	125.000	10,6	125.000	10,3	125.000	9,4
III. Rentegevende call-gelden	10.338	0,9	10.334	0,9	11.049	0,8	II. Reserves :						
IV. Herdiscontopapier :							1. Wettelijke Reserve	6.948		6.948		6.948	
1. Handelswissels en bankaccepten	28.745	2,4	32.627	2,7	32.568	2,4	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
2. Schatkistpapier	190.312	16,2	227.910	18,7	247.784	18,6		20.291	1,7	20.291	1,7	20.291	1,5
V. Diverse wissels die op aanvraag kunnen mobiel gemaakt worden	219.057		260.537		280.352		III. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :						
	21.889	1,9	29.927	2,5	39.828	3,0	1. Circulatiebanken voor eigen rekening :						
VI. Termijngelden en voorschotten :							a) Van 3 tot 6 maanden.....	—	—	—	—	—	—
1. Op ten hoogste 3 maanden ..	23.117	2,0	19.299	1,6	35.376	2,7	b) Op ten hoogste 3 maanden	6.891	0,6	—	—	—	—
2. Van 3 tot 6 maanden	8.959	0,8	38.590	3,2	35.057	2,5	c) Dadelijk opvraagbaar	363.584	30,9	394.323	32,4	408.206	30,6
3. Van 6 tot 9 maanden	1.818	0,1	14.306	1,2	18.612	1,4	2. Andere depositanten :						
4. Van 9 tot 12 maanden	9.613	0,8	—	—	—	—	Dadelijk opvraagbaar	6.951	0,6	7.339	0,6	6.590	0,5
5. Op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—		377.426		401.662		414.797	
VII. Effecten en diverse beleggingen	43.507		72.195		89.045		IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's :						
1. Schatkistpapier :							(diverse geldsoorten)						
a) Op ten hoogste 3 maanden	76.282	6,5	46.272	3,8	91.783	6,9	1. Circulatiebanken voor eigen rekening :						
b) Van 3 tot 6 maanden.....	—	—	—	—	—	—	a) Van 9 tot 12 maanden....	18.362	1,6	—	—	—	—
c) Van 6 tot 9 maanden.....	—	—	—	—	—	—	b) Van 6 tot 9 maanden....	—	—	18.381	1,5	18.324	1,4
d) Op meer dan één jaar....	—	—	—	—	—	—	c) Van 3 tot 6 maanden....	11.219	0,9	3.570	0,3	3.572	0,3
2. Ander papier en diverse beleggingen :							d) Op ten hoogste 3 maanden.	338.449	28,8	369.169	30,3	469.344	35,2
a) Op ten hoogste 3 maanden	42.637	3,6	58.785	4,8	77.405	5,8	e) Dadelijk opvraagbaar.....	110.624	9,4	112.301	9,2	116.094	8,7
b) Van 3 tot 6 maanden....	17.378	1,5	22.371	1,8	23.106	1,7	2. Circulatiebanken voor rekening van andere depositanten :						
c) Van 6 tot 9 maanden....	24.383	2,1	26.496	2,2	16.746	1,2	a) Op ten hoogste 3 maanden	16.521	1,4	9.173	0,7	9.184	0,7
d) Van 9 tot 12 maanden....	10.544	0,9	4.148	0,3	8.363	0,6	b) Dadelijk opvraagbaar	241	0,0	241	0,0	241	0,0
e) Met meer dan één jaar looptijd	12.619	1,1	9.054	0,7	4.357	0,3	3. Andere depositanten :						
VIII. Diverse activa	183.845	0,1	167.126	0,1	220.760	0,1	a) Van 6 tot 9 maanden.....	—	—	—	—	—	—
	1.409		1.458		1.382		b) Van 3 tot 6 maanden....	10.697	0,9	7.143	0,6	7.146	0,5
IX. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenkomsten van Den Haag van 1930 voor beleggingen in Duitsland (zie hieronder)	68.291	5,8	68.291	5,6	68.291	5,1	c) Op ten hoogste 3 maanden	5.220	0,4	7.014	0,6	5.590	0,4
							d) Dadelijk opvraagbaar	17.429	1,5	17.854	1,5	18.086	1,3
Totaal activa	1.176.186	100,0	1.217.277	100,0	1.333.821	100,0		528.762		544.847		647.581	
							V. Diversen	11.388	1,0	12.158	1,0	12.833	1,0
							VI. Verlies- en Winstrekening :						
							Overdracht	2.970	0,3	2.970	0,2	2.970	0,2
							VII. Fonds voor eventuele lasten	110.349	9,4	110.349	9,1	110.349	8,3
							Totaal passiva	1.176.186	100,0	1.217.277	100,0	1.333.821	100,0

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden :						Deposito's op lange termijn :					
1. Vorderingen op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels van de Golddiskontbank en van het bestuur der Spoorwegen; bons van het bestuur van het Postwezen (vervallen)	221.019		221.019		221.019	1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteitentrust (zie noot 2)...	152.606		152.606		152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen)....	76.181		76.181		76.181	2. Deposito van de Duitse Regering	76.303	228.909	76.303	228.909	76.303
Totaal	297.200		297.200		297.200	Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenkomsten (zie Post IX hierboven).....	68.291		68.291		68.291
						Totaal	297.200		297.200		297.200

Noot 1 : Zijn in deze staat niet begrepen : het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard, de gelden aangehouden als Agent van de E.O.E.S. (Europese Betalingsunie) en die voor de dienst der internationale leningen, waarvan de Bank de lasthebber-trustee of financiële agent is.

Noot 2 : Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuïteitentrust, gelijkwaardig aan 152.606.250 Zwitserse goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380 Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfer mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV — EUROPESE BETALINGSUNIE

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in duizenden rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

	Bij het begin der verrichtingen 1 Juli 1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Van Juli tot Sept. 1950	Maart 1951	Juni 1951	September 1951	December 1951	Maart 1952	Juni (4) 1952	September 1952	October 1952
ACTIVA.										
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuldigd door de regering der Verenigde Staten van Amerika (dollars).....	350.000	307.353	307.353	286.059	235.230	111.916	123.311	123.311	123.311	123.311
b) Goud in staven.....	—	—	—	—	17.105	100.291	215.214	149.547	183.485	183.485
c) Saldo in rekening-courant (dollars).....	—	30.958	58.112	65.908	9.646	4.575	—	78.379	47.831	54.288
d) Schatkistpapier van de Verenigde Staten van Amerika tegen de kostende prijs.....	—	—	4.105	—	—	—	—	—	56.603	3.998
	350.000	338.311	369.570	351.967	261.981	216.782	338.525	351.237	411.230	365.082
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30 Juni 1951.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	44.050	44.050	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden.....	21.200	15.625	21.200	21.200	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk.....	150.000	70.254	—	—	—	—	—	—	—	—
	215.250	129.929	21.200	21.200	—	—	—	—	—	—
III. Bijzonder aan Duitsland verstrekt credit krachtens artikel 13 van de overeenkomst van 19 September 1950 (1).....										
	—	—	80.119	—	—	—	—	—	—	—
IV. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd krachtens het besluit van de Raad c (52) 193 van 30 Juni 1952.....										
	—	—	—	—	—	—	—	1.878	—	446
V. Door Turkije verschuldigde goudstorting die werd verdaagd krachtens het artikel 13 (a) van de overeenkomst van 19 September 1950.....										
	—	—	—	—	—	—	—	—	16.916	20.318
VI. Aan verdragsluitende partijen verstrekte leningen krachtens artikel 11 van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Denemarken.....	—	15.570	39.149	61.094	61.699	38.523	10.389	27.012	14.492	21.285
Duitsland.....	—	142.436	192.000	182.552	104.775	—	—	—	—	—
Frankrijk.....	—	—	—	—	—	167.978	(3)362.856	270.637	298.593	311.212
IJsland.....	—	—	—	—	—	—	—	1.769	1.850	1.886
Italië.....	—	—	41.000	—	—	—	—	—	—	—
Nederland.....	—	11.492	118.800	175.599	157.073	23.070	—	—	—	—
Noorwegen.....	—	—	13.847	20.009	8.446	9.669	8.090	—	5.439	5.508
Verenigd-Koninkrijk.....	—	—	—	—	141.941	539.236	622.048	636.000	636.000	636.000
Zweden.....	—	—	30.251	44.304	—	—	—	—	—	—
Turkije.....	—	—	12.182	28.184	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	—	169.498	447.229	511.742	503.934	808.476	1.033.383	965.418	986.374	1.005.891
VII. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening (2).										
Noorwegen.....	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Turkije.....	—	—	—	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	—	—	10.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
VIII. Diversen.....										
	—	—	—	408	406	—	—	—	—	—
	565.250	637.738	928.118	920.317	801.321	1.060.258	1.406.908	1.353.533	1.449.520	1.426.737
PASSIVA.										
I. Werkkapitaal.....										
	286.250	286.250	286.250	271.575	271.575	271.575	271.575	271.575	271.575	271.575
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekjaar eindigende 30 Juni 1951.										
Oostenrijk.....	80.000	72.049	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland.....	115.000	73.509	22.380	—	—	—	—	—	—	—
IJsland.....	4.000	2.127	97	—	—	—	—	—	—	—
Nederland.....	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen.....	50.000	39.390	—	—	—	—	—	—	—	—
	279.000	187.075	22.477	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsluitende partijen verkregen leningen krachtens artikel 11 van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	—	—	61.243	147.391	201.313	201.313	201.313	201.313	201.313	201.313
Duitsland.....	—	—	—	—	—	43.298	117.566	205.540	271.636	268.325
Frankrijk.....	—	144.810	187.443	149.633	87.825	—	—	—	—	—
Griekenland.....	—	—	—	—	188	—	—	—	—	—
IJsland.....	—	—	—	—	—	20	42	—	—	—
Italië.....	—	2.351	—	12.087	91.506	123.000	123.000	123.000	123.000	112.392
Noorwegen.....	—	—	—	—	—	—	—	550	—	—
Nederland.....	—	—	—	—	—	—	124.035	153.081	182.698	182.307
Portugal.....	—	15.839	38.744	36.541	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Zweden.....	—	—	—	—	2.788	111.679	149.091	141.693	133.953	128.836
Zwitserland.....	—	—	26.494	11.122	63.399	95.962	112.996	110.295	121.840	123.387
Turkije.....	—	1.413	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk.....	—	—	305.427	291.968	—	—	—	—	—	—
	—	164.413	619.351	648.742	489.019	617.272	870.043	977.472	1.076.440	1.058.500
IV. Van verdragsluitende partijen verkregen lening krachtens artikel 13 (b) van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	—	—	—	—	40.072	139.994	222.599	45.299	46.856	44.609
Italië.....	—	—	—	—	—	16.332	23.202	1.906	27	—
Portugal.....	—	—	—	—	655	14.861	10.265	8.997	3.634	834
	—	—	—	—	40.727	171.187	265.066	53.502	50.517	45.443
V. Bijzonder credit toegestaan door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie krachtens artikel 13 (b) van het accord van 19 September 1950.....										
	—	—	—	—	—	—	—	50.000	50.000	50.000
VI. Diversen.....										
	—	—	40	—	—	224	224	984	988	1.219
	565.250	637.738	928.118	920.317	801.321	1.060.258	1.406.908	1.353.533	1.449.520	1.426.737

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten niet voor. — (1) Luidens de beslissingen van de Raad van de E.O.E.S. van 13 December 1950 is een bijzonder credit tot een maximum-bedrag van 120 miljoen rekeneenheden aan Duitsland verstrekt voor de verrekeningsperiodes begrepen tussen 1 November 1950 en 30 September 1951. Voor de verrekeningsperiodes liggend tussen 1 Mei en 30 September 1951, werd het plafond van 120 miljoen maandelijks met 20 miljoen rekeneenheden vermindert. — (2) De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 September 1950. — (3) Dit bedrag omvat 100 miljoen rekeneenheden, overeenkomstig het besluit van de Raad van de E.O.E.S. van 14 Maart 1952. — (4) Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952.

AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE (*)

88.2

1 Juli 1950 tot 31 October 1952 (1)

(millioenen rekeneenheden)

DEELNEMEND LAND EN AANGESLOTEN MONETAIR GEBIED	BRUTO-STAND Totaal der bilaterale overschotten (+) en der bilaterale tekorten (-)		CUMULATIEVE NETTO-STAND Overschot (+) of tekort (-)	Netto- aanwending der « bestaande middelen » door(-)of op(+) de andere leden	SPECIALE MIDDELEN en aanvangscredit- of debetsaldi Aangewend bedrag	AANPASSINGEN wegens de betaalde (-) of ontvangen (+) rente en de bijzondere overeenkomsten van 1 Juli 1952 (2)	BESCHIKBAAR QUOTUM	AANWENDING DER QUOTA. AANGEWEND BEDRAG (h + i = g)		
								TOTAAL Cumulatief verrekeningort (-) of overschot (+) g = (b + c + d + e)	WAARVAN (3)	
									Lening ontvangen (-) of verleend (+) door het deelne- mend land h	Goud gestort door (-) of aan (+) het deel- nemend land i
	a		b	c	d	e	f			
Duitsland	+ 1.290,1	- 861,7	+ 428,4	+ 11,9	-	- 3,6	500	+ 436,7	+ 268,3	+ 168,3
Oostenrijk	+ 98,4	- 223,7	- 125,3	-	+ 125,0	-	70 (4)	- 0,3	-	- 0,3
België-Luxemburg	+ 1.229,0	- 479,7	+ 749,3	+ 15,8	- 29,4	- 322,9	360 (4)	+ 419,8	+ 245,9	+ 173,9
Denemarken	+ 356,9	- 372,2	- 15,3	- 5,0	-	+ 7,0	195	- 21,7	- 21,7	-
Frankrijk	+ 657,3	- 1.186,9	- 529,6	+ 12,9	-	+ 1,5	520	- 517,4	- 311,2	- 206,2
Griekenland	+ 33,7	- 258,9	- 225,2	+ 1,1	+ 224,2	- 0,6	45 (4)	nihil	-	-
IJsland	+ 2,6	- 15,5	- 12,9	-	+ 10,9	-	15	- 2,0	- 1,9	- 0,1
Italië	+ 555,9	- 416,6	+ 139,3	+ 42,5	-	+ 1,9	205	+ 183,7	+ 112,3	+ 71,3
Noorwegen	+ 295,9	- 361,1	- 65,3	+ 0,4	+ 60,0	- 0,6	200	- 5,5	- 5,5	-
Nederland	+ 952,5	- 686,8	+ 265,8	-	+ 30,0	- 2,2	355	+ 295,6	+ 182,3	+ 111,3
Portugal	+ 178,6	- 105,6	+ 72,9	-	-	- 3,0	70	+ 71,4	+ 42,8	+ 28,6
Verenigd-Koninkrijk	+ 1.535,0	- 2.377,4	- 842,4	- 93,1	- 150,0	+ 1,5	1.060	- 1.089,5	- 636,0	- 453,5
Zweden	+ 615,1	- 416,1	+ 199,0	+ 15,4	- 9,8	+ 4,0	260	+ 205,7	+ 128,8	+ 76,8
Zwitserland	+ 479,7	- 284,7	+ 195,0	-	-	+ 1,1	250	+ 196,8	+ 123,4	+ 73,4
Turkije	+ 137,0	- 370,7	- 233,7	- 1,9	+ 72,5	+ 1,8	50	- 164,5	- 50,3	- 114,1
Totaal...	+ 8.417,6	-	+ 2.049,7	+ 100,0	+ 522,6	+ 13,2		+ 1.807,6	+ 1.103,9	+ 703,7
					- 189,2	- 339,8		- 1.800,9	- 1.026,7	- 774,2

(1) Met inbegrip van Zwitserland sedert 1 November 1950.

(2) Rente ontvangen (+) of betaald (-) door het land op de kredieten die het aan de Unie verleend of van haar ontvangen heeft en aanpassingen van de stand van België en Portugal (respectievelijk - 322,9 en - 3,0) gedaan op 1 Juli 1952 overeenkomstig de besluiten van de Raad op 30 Juni 1952.

(3) Met inbegrip der hiernavolgende vereffeningen buiten quotum:

Tekorten geheel in goud of dollars vereffend, krachtens artikel 13 (a):

	Millioenen rekeneenheden
Oostenrijk	0,3
Turkije	94,1
Verenigd-Koninkrijk	29,5

Aanwending van het « speciaal krediet » verleend aan Turkije. Dit bedrag is begrepen in het cijfer 50,3.

	Millioenen rekeneenheden
Turkije	20,3

Overschotten vereffend overeenkomstig de besluiten van de Raad op 30 Juni 1952, krachtens artikel 13 (b):

België-Luxemburg	89,2
Portugal	1,4

(4) De quota's van Oostenrijk en Griekenland zijn in de gevallen waarin die landen een debetstand hebben, op nul gebracht voor de periode door de tabel gedekt; het werkelijk quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteurland is gelijk aan 331 miljoen rekeneenheden.

(*) Voor de verklaring der hoofden van de kolommen, zie de noot gepubliceerd in het Novembernummer 1951, blz. 221.

V — GELDDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN (1)
(millioenen franken)

TIJDVAK (einde maand)	TER BESCHIKKING VAN DE BELGISCHE ECONOMIE									
	CHARTAALGELD			GIRAALGELD				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt. van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	Dedelijk opvraagbare rekeningen-tegoeden in Belgische franken van het buitenland
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld(*)	Rekening-courantealdi van de Nationale Bank van België (*)	Tegode op Postrekening (*)	Dedelijk en op ten hoogste één maand opvraagbare deposito's bij de banken en para-statale instell. (*)	Voorraad giraalgeld			
								(1)	(2)	(3)
1950 October	4.668	86.496	90.023	582	18.991	43.822	63.395	153.418	58,7	10.839
1951 Augustus	5.454	91.263	95.484	538	18.982	45.385	64.905	160.389	59,5	15.269
September	5.516	91.648	96.006	554	19.062	46.998	66.614	162.620	59,0	15.233
October	5.311	92.512	96.512	501	19.278	47.929	67.708	164.220	58,8	17.692
November	5.359	92.204	96.301	516	19.462	47.607	67.585	163.886	58,8	16.489
December	5.433	94.967	99.089	674	20.079	47.938	68.691	167.780	59,1	17.197
1952 Januari	5.453	94.197	98.269	546	19.484	46.744	66.774	165.043	59,5	17.548
Februari	5.462	94.713	98.913	562	19.883	45.968	66.413	165.326	59,8	17.785
Maart	5.478	94.778	98.980	502	19.897	49.718	70.117	169.097	58,5	15.662
April	5.523	95.772	100.009	451	19.468	49.123	69.042	169.051	59,2	15.257
Mei	5.547	96.236	100.530	692	20.010	49.055	69.757	170.287	59,0	14.595
Juni	5.605	96.311	100.530	524	20.246	49.326	70.096	170.676	58,9	14.552
Juli	5.703	97.175	101.449	484	20.306	48.402	69.192	170.641	59,5	(2) 7.347
Augustus	5.687	96.588	100.782	496	21.171	48.537	70.204	170.986	58,9	7.477
September	5.597	95.990	100.283	468	20.820	49.372	70.660	170.943	58,7	7.384
October	5.578	96.704								

(*) Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

(1) C.f. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decembern timer 1949, vol. II, nr 6: « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 337 en volgende.

(2) De overdracht der functies van circulatiebank door de Bank van Belgisch-Congo aan de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi bracht enkele verschuivingen te weeg wat de kolom: « Tegoeden van het buitenland in dadelijk opvraagbare rekeningen in Belgische franken » betreft.

Inderdaad, kwamen onder deze laatste voorheen de verplichtingen voor van de zetels in het moederland van de Bank van Belgisch-Congo tegenover de Congoese bijbanken ten bedrage van 6,7 milliard per 30 Juni 1952.

Een deel dier rekeningen werd opgeslorpt bij de overname der activa en passiva door de nieuwe circulatiebank; de zetels in Afrika hebben het saldo in Congoese franken omgezet. De sterke daling der tegoeden van het buitenland in Juli houdt hoofdzakelijk verband met die belangrijke, meer schijnbare dan werkelijke, bewegingen.

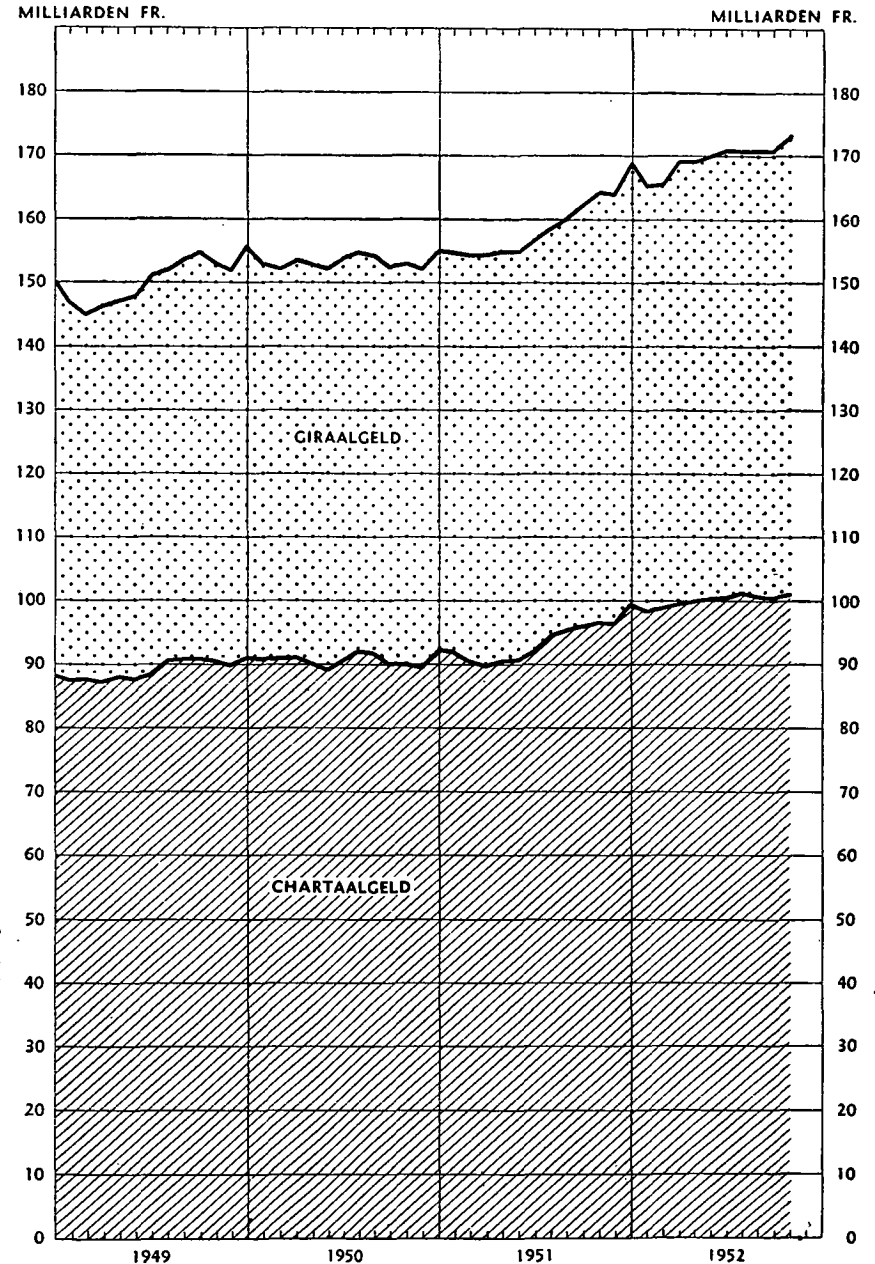
VI — SNELHEID VAN DE GIRALE GELDSOMLOOP IN BELGIE

Maand	Postrekeningen (1)	Dedelijk opvraagbare deposito's bij de banken
1951 Augustus	3,77	1,79
September	3,48	1,67
October	3,53	1,83
November	3,82	1,85
December	3,77	1,94
1952 Januari	3,70	1,94
Februari	3,79	1,89
Maart	3,63	1,81
April	3,72	1,74
Mei	4,12	1,75
Juni	3,65	1,73
Juli	3,79	1,81
Augustus	3,77	1,58
September	3,31	1,62
October		

(1) Zie tabel nr 38.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

GELDDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

INHOUDSTAFEL

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en beleningen.....	2	I — Steenkolen- en metaalproductie.....	55
II — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoed bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas.....	4	II — Textielnijverheid.....	56
		III — Diverse producties	56
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN		IV — Electriciteit	58
I — Notering der edele metalen	9	V — Gas	59
II — Officiële wisselkoersen	10	VERBRUIK	
KAPITAALMARKT		I — Verbruiksindexcijfers	65
I — Noteringen van enkele overheidsfondsen.....	14	II — Tabakverbruik	66
II — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen.....	15	III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
III — Omzetten ter Beurze van Brussel.....	15	VERVOER	
IV — Noteringen en rendement der voornaamste typen vast renderende effecten	16	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen	70
V — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo Retrospectief overzicht Emissies van de Congolese vennootschappen in Juli en Augustus 1952 Indeling der emissies Groepering naar de grootte van het kapitaal Emissies van de Belgische vennootschappen in Augustus en September 1952 Indeling der emissies Groepering naar de grootte van het kapitaal	17	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven b) wagens aan de nijverheid geleverd c) verkeer : 1° algemeen spoorverkeer 2° zware goederen : A) gezamenlijk verkeer B) binnenlands verkeer	
VI — Leningen uitgegeven door de Overheid.....	18	II — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70
VII — Bankoperaties van het Gemeentekrediet.....	19	III — Havenverkeer	71
VIII — Hypotheekinschrijvingen.....	20	a) Antwerpen b) Gent	
RIJKSFINANCIËN		IV — Algemene beweging der binnenscheepvaart....	72
I — Stand van de Staatsschuld	25	BUITENLANDSE HANDEL	
II — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België.....	25	I — Samenvatting aangenomen door de overeen- komst van Brussel	75
III — Opbrengst van de belastingen	26	II — Nomenclatuur der afdelingen volgens de type- classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
INKOMEN EN SPAREN		WERKLOOSHEID	
I — Rendement der Belgische en Congolese vennoot- schappen op aandelen	30	I — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid.....	81
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatie- coupons : Juni, Juli, Augustus en September 1952 Retrospectief overzicht		II — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie.....	81
II — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	III — Indeling der ingeschreven geheel werklozen naar beroepsgroep	81
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		BANK- EN GELDSTATISTIEKEN	
b) Detailgegevens over het verrekeningen der aangesloten bij de Lijfrentekas		I — België en Belgisch-Congo : Algemene staten der banken	85
III — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Nationale Bank van België : Weekstaten	85
LOOP DER ZAKEN		Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda- Urundi : Maandstaten	85
I — Verrekenkamers	35	II — Buitenlandse emissiebanken : Staten	86
a) Debetverrichtingen		Banque de France	
b) Detailgegevens over het verloop der verre- keningen te Brussel		Bank of England	
II — Postchèque- en giroverkeer	36	Nederlandsche Bank	
PRIJZEN		Banque Nationale Suisse	
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België...	45	Federal Reserve Banks	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45	Sveriges Riksbank	
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België...	46	Discontovoet van de voornaamste circulatie- banken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel.	87
		IV — Europese Betalingsunie : Samenvattende tabel van de stand	88.1
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88.2
		V — Geldvoorraad in Belgische franken	89
		VI — Snelheid van de girale geldsomloop in België ...	89

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen: de Nederlandse of de Franse.
